

Mötesbok: Kommunfullmäktige (2017-05-22)

Kommunfullmäktige

Datum: 2017-05-22

Plats: Sessionssalen

Kommentar:

Dagordning

Kallelse

Kallelse Kommunfullmäktige 2017-05-22	3
---	---

Val av justerare

Ärenden

62/17 Fastställande av dagordning	5
63/17 Anmälan av nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige	6
64/17 Anmälan av nya motioner och medborgarförslag	7
65/17 Fråga/interpellation	8
66/17 Årsredovisning 2016 Miljösamverkan Östra Skaraborg	9
67/17 Årsredovisning 2016 Avfallshantering Östra Skaraborg	45
68/17 Kreativa Hus Skövde AB - nybyggnation Pergolan, Gothia Science P	86
69/17 Erbjudande om delägarskap i Inera	94
70/17 Upphävande av taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder	157
71/17 Rapporter om gynnande beslut om bistånd som inte verkställts, kv	167
72/17 Anmälningsärenden kommunfullmäktige 22 maj 2017	173
73/17 Valärenden	176

Kallelse och ärendelista till

Kommunfullmäktige

Tid: 2017-05-22 kl. 18:00
 Plats: Sessionssalen
 Justerare:

Ledamot som inte kan närvara vid sammanträdet ska själv kontakta respektive gruppleddare som kallar ersättare.

Dagordning		
Ärenden		
1.		Inledning - Mötets öppnande - Val av protokolljusterare - Upprop
2.		Fastställande av dagordning
3.		Anmälan av nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige
4.		Anmälan av nya motioner och medborgarförslag Medborgarförslag från Krister Lind och Elisabet Spaak om lokal och giftfri odling av råvaror för lokala behov.
5.		Fråga/interpellation
6.	KS2017.0161	Årsredovisning 2016 Miljösamverkan Östra Skaraborg <i>Politiskt föredragande: Katarina Jonsson (M)</i>
7.	KS2017.0166	Årsredovisning 2016 Avfallshantering Östra Skaraborg <i>Politiskt föredragande: Martin Odenö (M)</i>

8.	KS2017.0169	Kreativa Hus Skövde AB - nybyggnation Pergolan, Gothia Science Park <i>Politiskt föredragande: Tord Gustafsson (M)</i>
9.	KS2017.0170	Erbjudande om delägarskap i Inera <i>Politiskt föredragande: Katarina Jonsson (M)</i>
10.	KS2017.0162	Upphävande av taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter <i>Politiskt föredragande: Katarina Jonsson (M)</i>
11.	KS2017.0031	Rapporter om gynnande beslut om bistånd som inte verkställts, kvartal 1 2017 <i>Politiskt föredragande: Anna Bergman (M) och Theres Sahlström (M)</i>
12.	KS2017.0005	Anmälningssärenden kommunfullmäktige 22 maj 2017
13.		Valärenden
14.		Avslutning

Skövde, 2017-05-11

Conny Brännberg (KD)
Ordförande

Karin Grunselius
Sekreterare

Denna behandling har inget tillhörande dokument

Denna behandling har inget tillhörande dokument

Denna behandling har inget tillhörande dokument

Denna behandling har inget tillhörande dokument

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-29

Diarienummer: KS2017.0161-3

Handläggare: Anette Nilsson

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Årsredovisning 2016 Miljösamverkan Östra Skaraborg

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen 2016 för Miljösamverkan Östra Skaraborg samt bevilja direktionen och direktionens enskilda ledamöter ansvarsfrihet för 2016.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg har inkommit med årsredovisning för 2016. Revisorer har tillstyrkt ansvarsfrihet för direktionen och direktionens enskilda ledamöter för 2016.

Handlingar

Årsredovisning 2016 Miljösamverkan Östra Skaraborg
Protokollsutdrag MÖS Dir § 1 Miljönämndens verksamhetsberättelse för 2016

Årsredovisning 2016 Miljösamverkan Östra Skaraborg
PWC granskningsrapport 2016 MÖS
Revisionsberättelse 2016 MÖS

Skickas till

Miljösamverkan Östra Skaraborg
Ekonomichefen

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Kommunstyrelsen Skövde kommun   PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 97/17

Årsredovisning 2016 Miljösamverkan Östra Skaraborg

KS2017.0161

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-04-19	98/17
2 Kommunstyrelsen	2017-05-02	97/17
3 Kommunfullmäktige	2017-05-22	66/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen 2016 för Miljösamverkan Östra Skaraborg samt bevilja direktionen och direktionens enskilda ledamöter ansvarsfrihet för 2016.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg har inkommit med årsredovisning för 2016. Revisorer har tillstyrkt ansvarsfrihet för direktionen och direktionens enskilda ledamöter för 2016.

Handlingar

TU Årsredovisning 2016 Miljösamverkan Östra Skaraborg
Protokollsutdrag MÖS Dir § 1 Miljönämndens verksamhetsberättelse för 2016
Årsredovisning 2016 Miljösamverkan Östra Skaraborg
PWC granskningsrapport 2016 MÖS
Revisionsberättelse 2016 MÖS

Skickas till

Miljösamverkan Östra Skaraborg
Ekonomichefen

2017 -03- 27

DNR 2017-1537

Granskningsrapport avseende 2016 för Kommunalförbundet Miljösamverkan Östra Skaraborg

Granskningen har utförts på uppdrag av revisorerna för kommunalförbundet och har omfattat Miljönämnden såväl som Direktionen. Granskningen har skett inom ramen för anslag och utifrån god revisionsbedömning.

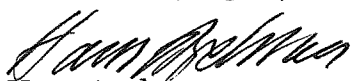
Granskningsinsatserna har bestått av genomgång av årets protokoll, granskning av delårsrapport inkl. underlag för revisorernas överlämnade bedömning, genomgång av årsredovisningens förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning inkl. noter och underlagen till dessa. Därutöver har ingått möten med valda revisorer och kommunalförbundets verkställande ledning och ekonom.

Granskningen visar en fortsatt mycket väl fungerande verksamhet som styrs och följs upp på ett bra sätt inom verksamheten såväl som av Miljönämnd och Direktion.

Sammanfattningsvis kan anges att;

- Resultatet för år 2016 uppgår till 1 942 tkr (823 tkr år 2015) och beror på vakanser och högre frånvaro än förväntat som ger lägre personalkostnader än budgeterat. Intäkterna är i linje med budget.
- Balanskravet uppnås och inga tidigare underskott finns att täcka.
- Kommunalförbundet hade per den 31 december 2016 ett eget kapital på 5 942 tkr och eftersom direktionen har fattat beslut om att det egna kapitalet inte får överstiga 4 000 tkr ska 1 942 tkr återbetalas till medlemskommunerna under 2017.
- Verksamhetsmålen har i hög grad uppnåtts inom alla områden.
- Det ekonomiska resultatet tillsammans med hög måluppfyllelse i verksamheten innebär att god ekonomisk hushållning anges ha uppnåtts. Jag gör ingen annan bedömning.
- Jag bedömer att årsredovisningen för år 2016 i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Jag bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningsbedömning.

Skövde 2017-03-24

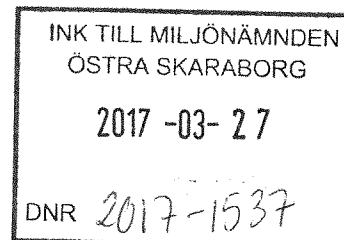

Hans Axelsson

Certifierad kommunal revisor

Revisorerna i kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg

Kommunfullmäktige i medlemskommunerna för
kommunalförbundet Miljösamverkan Östra Skaraborg

Revisionsberättelse för år 2016

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat direktionen för kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg.

På det sätt kommunalförbundet är organiserat är revisorernas ansvar att först granska Miljönämndens ansvarsutövande och överlämna en revisionsberättelse till direktionen som är det organ som ska besluta om Miljönämnden och dess enskilda ledamöter ska beviljas ansvarsfrihet. Revisorerna ska också granska direktionen och överlämna en revisionsberättelse till medlemskommunernas fullmäktige. Medlemskommunernas fullmäktige beslutar om ansvarsfrihet ska ges till direktionen och dess enskilda ledamöter.

Direktionens ansvar är enligt förbundsordningen att bedriva uppsikt över Miljönämnden östra Skaraborg samt följa upp och styra sin verksamhet. Direktionen ska också fastställa budget och när så behövs bereda ärenden som skall behandlas av kommunfullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska direktionens ansvarsutövande. Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet, förbundsordningen, och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som vi ansett behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. PwC har biträtt oss i granskningen.

Resultatet för år 2016 uppgår till 1 942 tkr (823 tkr år 2015) och beror på vakanser och högre frånvaro än förväntat som ger lägre personalkostnader än budgeterat. Intäkterna är i linje med budget.

Kommunalförbundet hade per den 31 december 2016 ett eget kapital på 5 942 tkr och eftersom direktionen har fattat beslut om att det egna kapitalet inte får överstiga 4 000 tkr ska 1 942 tkr återbetalas till medlemskommunerna under 2017.

Verksamhetsmålen har i hög grad uppnåtts inom alla områden.

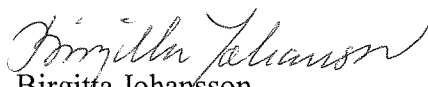
Vi bedömer sammantaget att Direktionen haft en tillfredsställande styrning och uppföljning av sin verksamhet samt tillräcklig uppsikt över Miljönämndens verksamhet.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer måluppfyllelsen som god och att god ekonomisk hushållning uppnåtts.

Vi tillstyrker att direktionen och dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Skövde 2017 03 27

Birgitta Johansson
Skövde

Henry Carlsson
Karlsborg

Dir § 1

Dnr 2017-1537

Miljönämndens verksamhetsberättelse för 2016

Beslut

Direktionen godkänner årsredovisningen för 2016.

Direktionen beslutar också att överlämna den till kommunfullmäktige i Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro.

Kommunalförbundets resultat uppgår till 1 942 tkr. Eget kapital uppgår till 5 942 tkr. Eget kapital överstigande 4 mkr återbetalas till medlemskommunerna utifrån deras andelar 2016. Det betyder att 1 942 tkr kommer att återbetalas under 2017.

Direktionen beviljar Miljönämnden östra Skaraborg och dess förtroendevalda ansvarsfrihet för 2016.

Redogörelse för ärendet

Miljönämnden har upprättat en verksamhetsberättelse för sin verksamhet under 2016 utifrån sitt uppdrag som tillsynsmyndighet. Verksamhetsberättelsen ingår som en del i direktionens årsredovisning för 2016.

Den 8 mars 2017 beslutade Miljönämnden östra Skaraborg att överlämna sin verksamhetsberättelse för 2017 till direktionen.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2017-03-10
Årsredovisning med miljönämndens verksamhetsberättelse för 2016
Protokollsutdrag från miljönämndens beslut 2017-03-08, inte justerat

Bilaga till beslutet

Årsredovisning med miljönämndens verksamhetsberättelse för 2016

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige i Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro

Årsredovisning

MILJÖSAMVERKAN
ÖSTRA SKARABORG

BESÖKSADRESS
Hertig Johans torg 2

Skövde

TELEFON

0500-49 36 30

FAX

0500-41 83 87

E-POST

miljoskaraborg@skovde.se

WEBBPLATS

www.miljoskaraborg.se

Årsredovisning 2016

Miljösamverkan östra Skaraborg

Beslutad av direktionen för Miljösamverkan östra
Skaraborg den 17 mars 2017, § 1.

Sammanfattning

Verksamhet

Under 2016 genomförde Miljösamverkan 2 525 tillsyns- och kontrollinsatser. Tillsynen är i ett helhetsperspektiv genomförd på ett effektivt och ändamålsenligt sätt inom alla områden.

I linje med miljönämndens mål om att tillsynen ska prioriteras med utgångspunkt från vattenstatus har vi under året genomfört ett flertal projekt med just detta fokus. Förutom vårt arbete med de små avloppen har vi bland annat kontrollerat verksameters utsläpp till grundvattnet.

Vi har kontrollerat att inomhusmiljön hos de HVB-hem och asylboenden som finns inom vårt område följer gällande lagkrav. På grund av de stora flyktingströmmarna har de här typerna av boenden ökat.

Under året har vi kontrollerat städningen på alla förskolor och skolor inom vårt område. Det här är ett arbete som vi påbörjade redan 2014 i skolorna när de nya allmänna råden om städning förskolor och skolor kom. Vi har konstaterat att det i många skolor behövs bättre städning.

När det gäller livsmedelskontrollen har vi bland annat kontrollerat kosttillskott. Detta är en snabbt växande bransch som inte har kontrollerats särskilt mycket tidigare. Det vi har kontrollerat är att produkternas hälsopåståenden är godkända enligt EU:s lagstiftning.

Länsstyrelsen har granskat vår livsmedelskontroll och tobakstillsyn. Länsstyrelsen kunde inte konstatera några avvikelser. Flera positiva bedömningar gjordes, bland annat att den planerade kontrollen är strukturerad och att vi har beredningsplaner för såväl livsmedel som dricksvatten.

Vi har startat löpande insiktmätningar för samtliga medlemskommuner där verksamhetsutövare får svara på vad de anser om vårt arbete.

Ekonomiskt resultat

Resultatet uppgår till 1 942 tkr. Resultatöverskottet förklaras av lägre kostnader än förväntat, intäkterna är i linje med budget.

Kommunalförbundet hade per den 31 december 2016 ett eget kapital på 5 942 tkr och eftersom direktionen har fattat beslut om att det egna kapitalet inte får överstiga 4 000 tkr ska 1 942 tkr återbetalas till medlemskommunerna under 2017.

Framtid

Världen enades vid FN:s klimatkonferens i Paris 2015 om ett nytt klimatavtal. Klimatförändringarna orsakar ett ökat behov av att säkra viktiga samhällsfunktioner som dricksvattenförsörjning och avloppshantering.

Vattendirektivet med den nya vattenförvaltningsperioden 2015–2021 medför ett ökat fokus på vattenkvalitetsnormerna och vattenfrågorna.

Högfluorerade ämnen är extremt svårnedbrytbara i miljön och kan orsaka mycket långsiktiga problem. Forskning har också visat att vår dricksvattentäkt Vättern har en högre koncentration av mikroplaster än vad som finns i Östersjön.

Det senaste årets många fall av livsmedelsfusk visar att krafttag behövs mot fusket, och livsmedelskontrollen måste ha ett ökat fokus mot den här typen av bedrägerier.

Innehåll

<u>Sammanfattning</u>	1
<u>Innehåll</u>	2
<u>Ordförandena har ordet</u>	3
<u>Organisation och politik</u>	4
Kommunalförbundet	4
Uppdrag	4
Förbundets organisation	4
Tjänstemannaorganisation	4
Revisorer	4
Politisk ledning	5
<u>Förvaltningsberättelse</u>	6
Ekonomiskt resultat och analys	6
Verksamheten	9
<u>Verksamhetsberättelse</u>	10
Personalredovisning	10
Framtidsbedömning	12
Verksamheten	13
Miljönämndens uppdrag	13
Resultat och utveckling	13
Viktiga händelser under året	15
Verksamhetens mål och måluppfyllelse	19
Nämndens uppdrag till förbundschefen	21
<u>Ekonomisk bilaga</u>	23
Resultaträkning	23
Balansräkning	24
Kassaflödesanalys	25
Noter	26
Redovisningsprinciper	28

Ordförandena har ordet

Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS) har 2016 genomfört andra året under sin andra mandatperiod. Kommunalförbundet består av de fem kommunerna Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro. Det är alltjämt en ung organisation i utveckling även om fler rutiner och arbets sätt nu börjar finna sina former.

De metoder som används med så kallade sprintar innebär att företag och näringsverksamheter får ett återkommande besök. Detta har visat sig ge stor nytta för såväl företag och verksamheter som för miljön. Miljönämnden har med något litet undantag genomfört den tillsyn som beslutats i tillsyns- och kontrollplanen.

Medarbetarnas engagemang och en vilja att utvecklas är stor och driver förändringsarbetet framåt. Tillgänglighet, engagemang och effektivitet är viktiga värden att förhålla sig till som förtroendevald och medarbetare vid MÖS.

Länsstyrelsen genomförde under våren en revision av livsmedelskontrollen. Syftet med revisionen var att granska och utvärdera verksamheten utifrån gällande förordningar. Detta gjordes genom intervjuer, dokumentgranskning och skuggkontroller. Länsstyrelsen kunde inte konstatera några avvikelser. Flera positiva bedömningar gjordes, bland annat att den planerade kontrollen är strukturerad, att vi har beredskapsplaner för såväl livsmedel som dricksvatten och att vi har bra förutsättningar för att bedriva en bra och riskbaserad kontroll av kosttillskott.

På motsvarande sätt har länsstyrelsen med utmärkt resultat gjort en granskning av miljönämndens ansvar inom tobakstillsynen.

Även det ekonomiska resultatet är mycket gott. Kommunalförbundet hade per den 31 december 2016 ett eget kapital på 5 942 tkr och eftersom direktionen har fattat beslut om att det egna kapitalet inte får överstiga 4 000 tkr ska 1 942 tkr återbetalas till medlemskommunerna under 2017.

Många förenklingar har genomförts även under 2016. Förhållningssättet är mer av enkelhet och tilltro, målet är att minska byråkrati och krångel. Dialogen med näringar och verksamheter är ett viktigt prioriterat område och arbetet med samtalstekniken motiverande samtal pågår.

Hjo, Karlsborgs och Tibro kommuner och Miljösamverkan tar nu gemensamt fram en plan för kommunernas arbete med vattenfrågor. Planen ska vara klar under andra delen av 2017.

Direktionen har antagit en jämställdhets- och mångfaldsplan för kommunalförbundet.

Vi vill slutligen tacka våra kunder, medarbetare och medlemmar i direktionen och miljönämnden för ett gott arbete och samarbete.

Vi är stolta över det arbete som genomförts under 2016 och ser med tillförsikt fram mot en fortsatt god utveckling för kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg.

Skövde, februari 2017

Peter Lindroth
Direktionens ordförande

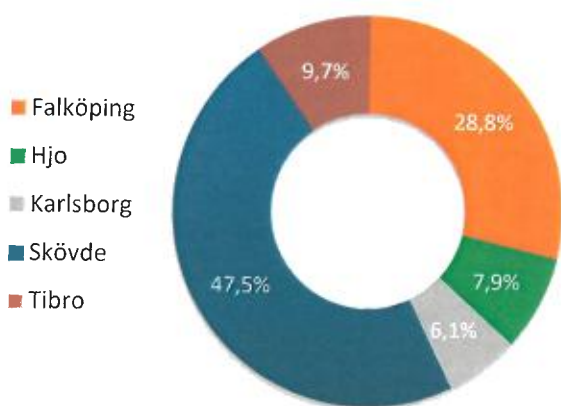
Ulf Eriksson
Miljönämndens ordförande

Organisation och politik

Kommunalförbundet

Miljösamverkan östra Skaraborg bildades 2011 och medlemskommunerna är i dag Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro.

Medlemskommunernas andel av medlemsbidraget för 2016 bestämdes utifrån befolkningens mängd per den 31 december 2014 och var enligt följande:

Förbundets geografiska område omfattar 3 367 km² och har ca 114 000 invånare.

Bild 1. Förbundets geografiska område

Uppdrag

Miljösamverkan ska i sitt arbete bidra till hållbar utveckling som syftar till att tillförsäkra dagens och morgondagens invånare en hälsosam och god miljö.

Miljönämnden ansvarar för kommunernas tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen samt VA-rådgivning.

Förbundets organisation

Kommunalförbundet leds av en direktion som består av kommunstyrelsens ordförande och vice ordförande från medlemskommunerna. Miljönämnden har två ordinarie ledamöter och två ersättare från respektive medlemskommun.

Direktionens uppdrag regleras i en förbundsordning och en arbetsordning. Miljönämndens reglemente beskriver nämndens uppdrag. Verksamhetens omfattning framgår av nämndens tillsyns- och kontrollplan. Kontinuerlig uppföljning av mål och planer sker genom internkontroll.

Tjänstemannaorganisation

Miljösamverkan östra Skaraborg är den organisation som praktiskt utför tillsyn och prövning inom livsmedels- och miljöbalksområdet.

Förbundets tjänstemannaorganisation leds av förbundschef Sonja Lejmark och biträdande förbundschef Eva Berglund. Vid utgången av året hade Miljösamverkan totalt 40 anställda.

Revisorer

Medlemskommunerna utser revisorer som granskar kommunalförbundets verksamhet.

Revisorer 2016

- Henry Carlsson (C), Karlsborg
- Birgitta Johansson (C), Skövde

Politisk ledning

Direktionens sammansättning 2016

Ordförande

- Peter Lindroth (S), Karlsborg

Vice ordförande

- Pierre Rydén (S), Hjo

Ordinarie ledamöter

- Conny Johansson (S), Falköping
- Lena Sjö Dahl (M), Falköping
- Catrin Hulmarker (M), Hjo
- Catarina Davidsson (C), Karlsborg
- Katarina Jonsson (M), Skövde
- Marie Ekman (S), Skövde
- Rolf Eriksson (S), Tibro
- Alda Danial (L), Tibro

Ersättare

- Karola Svensson (C), Falköping
- Ingrid A. Jarlsson (M), Falköping
- Britt-Marie Sjöberg (C), Hjo
- Marie Lindberg (S), Hjo
- Anna Bruzell (S), Karlsborg
- Anders Ståhl (L), Karlsborg
- Leif Walterum (C), Skövde
- Johan Ask (S), Skövde
- Anna-Karin Johansson (C), Tibro
- PeO Andersson (M), Tibro

Miljönämndens sammansättning 2016

Ordförande

- Ulf Eriksson (C), Falköping

Vice ordförande

- Björn Spetz (L), Skövde
- Björn Bröne (L), Hjo

Ordinarie ledamöter

- Helena Wigh (SD), Falköping
- Kjell-Arne Green (S), Hjo
- Jonas Davidsson (S), Karlsborg
- Anders Lundgren (C), Karlsborg
- Göran Bergman (S), Skövde
- Gunnel Johansson (S), Tibro
- Kent Wengholm (M), Tibro

Ersättare

- Lars Theng (S), Falköping
- Åsa Gustaf-Janson (M), Falköping
- Knut Indebetou (M), Hjo
- Johanna Lövgren (S), Hjo
- Ronny Siderud (S), Karlsborg
- Stig Larsson (L), Karlsborg
- Orvar Eriksson (C), Skövde
- Margaretha Åslund (S), Skövde
- Lina Dahm (S), Tibro
- Janeric Dahlin (L), Tibro

Förvaltningsberättelse

Ekonomiskt resultat och analys

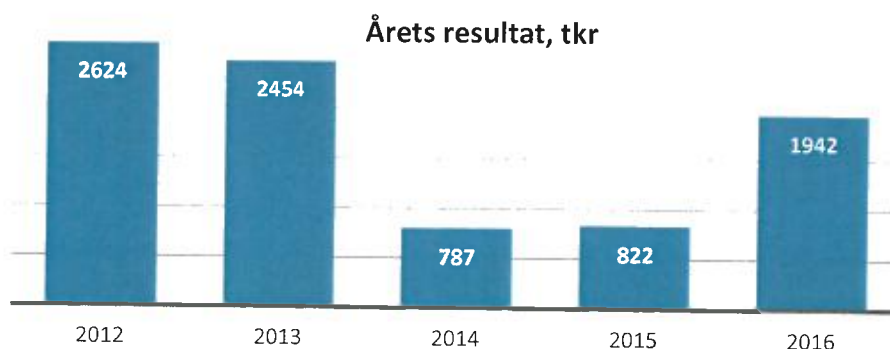
Resultaträkning

(tkr)	Utfall 2015	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse mot budget
Intäkter	26 608	28 095	28 261	+ 166
varav medlemsbidrag	13 075	13 375	13 375	0
varav avgifter	13 533	14 720	14 886	+ 166
Kostnader	- 25 795	- 28 058	- 26 326	- 1 732
Personal	- 20 282	- 21 700	- 20 032	- 1 668
Övriga verksamhetskostnader	- 4 866	- 5 746	- 5 680	- 66
VA-rådgivning	- 586	- 560	- 559	- 1
varav personal	- 542	- 520	- 518	- 2
varav övriga	- 44	- 40	- 41	+ 1
Avskrivningar	- 52	- 52	- 55	+ 3
Finansiella intäkter	10	30	8	- 22
Finansiella kostnader	0	0	0	0
RESULTAT	823	67	1 942	+ 1 875

Observera att VA-rådgivningen redovisas separat i ovanstående resultaträkning eftersom det är en fristående funktion som är helt finansierad av medlemskommunerna.

Resultatanalys

Resultatet för 2016 uppgår till 1 942 tkr. Resultatöverskottet förklaras främst av lägre kostnader än förväntat vilka förklaras under kostnadsanalysen nedan.

Intäktsanalys

För verksamheten som helhet är intäkterna 28 261 tkr. Intäkterna är i linje med budget, avvikelsen är endast 0,5 procent högre än vad vi budgeterat.

Verksamheten finansieras dels av avgifter, dels av medlemsbidrag från medlemskommunerna. Medlemsbidragen står för nästan hälften av verksamhetens totala

intäkter och är helt enligt budget, vilket är 13 375 tkr eller 2,3 procent högre än föregående år.

Ser vi på intäkter från avgifter uppgår de till 14 886 tkr vilket är i linje med budget. Skillnaden mot föregående år uppgår till 1 353 tkr och förklaras främst av ett antal taxeändringar som trädde i kraft från och med årsskiftet, men även av indexhöjningen av taxorna. De taxeändringar som har haft störst påverkan ekonomiskt är prövningen av de små avloppen samt tillsynsavgifterna för skolorna som höjdes för att finansiera den ökade tillsynen med fokus på barns miljöer. Utöver detta har vi inventerat och klassat verksamheter som fordonstvättar, bensinstationer och växtodlingsgårdar som från och med 2016 betalar en årlig tillsynsavgift.

För miljöbalkens område som helhet är intäkterna i linje med budget. Intäkterna uppgår till 10 538 tkr vilket i förhållande till budgeterat 10 640 tkr ger en måluppfyllelse på 99 procent.

Om vi ser på miljöbalkens delområden är intäkterna från extra tillsyn för delområdet miljöskydd betydligt högre än förväntat. Intäkterna uppgår till 207 tkr. Det förklaras till stor del av att vi har blivit bättre på att finansiera tillsynen av förorenad mark med avgifter. Ett område inom miljöskydd som är lägre än förväntat är intäkterna från handläggning av värmepumpsärenden. Intäkterna uppgår här till 369 tkr vilket är 8 procent lägre än föregående år.

Intäkterna från hälsoskyddstillsynen uppgår till 1 864 tkr. Det är 141 tkr högre än budgeterat vilket delvis förklaras av högre intäkter från handläggning av radonärenden. Dessa intäkter är 52 tkr högre än föregående år. Ser vi framåt så kommer intäkterna från radon att minska eftersom fokus skiftas från flerbostadshus till enbostadshus där möjligheterna att finansiera tillsynen med avgifter inte är lika goda. Intäkter från årliga tillsynsavgifter är helt enligt budget och 260 tkr högre än föregående år. Det förklaras nästan uteslutande av taxeändringen för skolorna som omnämns ovan. Vi har även genomfört ett tillsynsprojekt på HVB-hem och asylboenden där intäkterna uppgår till 94 tkr.

När det gäller intäkterna från handläggning av avloppsärenden så är det det enda delområdet inom miljöbalken som är lite sämre än förväntningarna. Intäkterna uppgår till 1 770 tkr, det är ca 20 procent lägre än vad som budgeterats. Det beror främst på att antalet givna tillstånd är lägre än förväntat, 21 procent färre än föregående år. Däremot är intäkterna från den planerade delen, inventeringen, betydligt högre än förväntat.

För livsmedelskontrollen uppgår intäkterna till 4 330 tkr. Det är 257 tkr eller 6 procent högre än vad som budgeterats. Det förklaras främst av högre intäkter från årliga kontrollavgifter vilket i sin tur till stor del förklaras av att indexhöjningen av taxorna som för livsmedel blev högre än vad som förväntades när budgeten antogs. Intäkterna från extra offentlig kontroll uppgår till 165 tkr och är högre än såväl förväntningarna för året som för föregående år. Även intäkterna från anmälan om ny verksamhet som uppgår till 129 tkr vilket är lite högre än budgeterat. Kort sagt, över lag bättre än förväntat.

Kostnadsanalys

Kostnaderna som helhet uppgår till 26 326 tkr vilket är 6,2 procent lägre budgeterat. Det förklaras av lägre personalkostnader än förväntat.

De lägre personalkostnaderna förklaras i sin tur av att vi har haft lägre bemanning än vad vi planerat för, vilket beror på vakanser i kombination med en högre frånvaro än förväntat. Vi har under året upplevt att det är betydligt svårare att rekrytera personal nu än tidigare, något som säkerligen till stor del förklaras av rådande arbetsmarknad i stort.

Vi har under 2016 lagt 511 tkr på kompetensutveckling med reservation för att det i vissa fall finns svårigheter att avgöra huruvida en kostnad är kopplad till kompetensutvecklande insats.

Övriga verksamhetskostnader uppgår som helhet till 5 721 tkr vilket är 1,1 procent lägre än budget.

Kostnaden för VA-rådgivningen är helt enligt budget.

Konsultkostnader uppgår till 441 tkr vilket är mer än budgeterade 360 tkr. Det beror bland annat på ökade kostnader för rekrytering.

Kostnaderna för förbrukningsinventarier blev ca 90 tkr högre än vad vi budgeterat för. Däremot är kostnaden för administrativa tjänster 198 tkr lägre än budgeterat, detta förklaras bland annat av att vi har sett över avtal för IT-drift samt att vi inte nyttjar Skövde kommuns ekonomienhet i lika hög utsträckning som tidigare.

Återbetalning till medlemskommunerna

Det egna kapitalet uppgick vid räkenskapsårets slut till 5 942 tkr och eftersom direktionen har fattat beslut om att eget kapital överstigande 4 mkr ska återbetalas till medlemskommunerna betyder det att 1 942 tkr kommer att återbetalas under 2017.

Verksamheten

Miljösamverkan östra Skaraborg är ett kommunalförbund med en direktion och en miljönämnd som i sitt arbete ska bidra till hållbar utveckling som syftar till att tillförsäkra dagens och morgondagens invånare en hälsosam och god miljö. Medlemskommunerna är Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro.

Nämnden ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken för drygt 2 200 verksamheter samt för kontrollen av drygt 900 livsmedelsanläggningar. Under 2016 har 2 525 kontroll- och tillsynsinsatser utförts i våra medlemskommuner.

Förbundet har arbetat hårt med ständiga förbättringar och fokuserat på att genomföra tillsynen utifrån sitt uppdrag samt tillsyns- och kontrollplanen. Vår värdegrund med värdeorden *engagerade*, *effektiva* och *tillgängliga* genomsyrar verksamheten.

Tillsynen är i ett helhetsperspektiv genomförd på ett effektivt och ändamålsenligt sätt inom alla områden. Nämnden prioriterar miljötillsynen utifrån ett särskilt fokus på vattenstatus utifrån vattendirektivet samt barns och ungas hälsoskydd. Det innebär en prioritering av tillsynen inom förorenade markområden, små avlopp, vattenskyddsområden, radon i bostäder samt barns och ungas ute- och innemiljöer i skolor och förskolor. Livsmedelskontrollen fokuseras bland annat på korrekt märkta livsmedel.

Investeringar

Förbundet har gjort investeringar på 234 tkr under 2016. Investeringarna har gjorts i bland annat nya möbler till personalrummet.

Balanskravet

Resultatet för 2016 uppgår till 1 942 tkr. Det lagstadgade balanskravet kommer därmed att uppnås.

God ekonomisk hushållning

Förbundets finansiella mål och verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning stämmer väl överens med kommunallagens regler om en ekonomi i balans. De finansiella målen har uppfyllts. Verksamhetsmålen har likaså uppfyllts i hög grad inom alla områden. Vår samlade bedömning är att en god ekonomisk hushållning har uppnåtts.

Ekonomisk ställning

Vår bedömning är att förbundets ekonomiska ställning är god. Det egna kapitalet uppgår per den 31 december till 5 942 tkr och förbundet har inga långfristiga skulder. Betalningsförmågan är på både kort och lång sikt god.

Verksamhetsberättelse

Personalredovisning

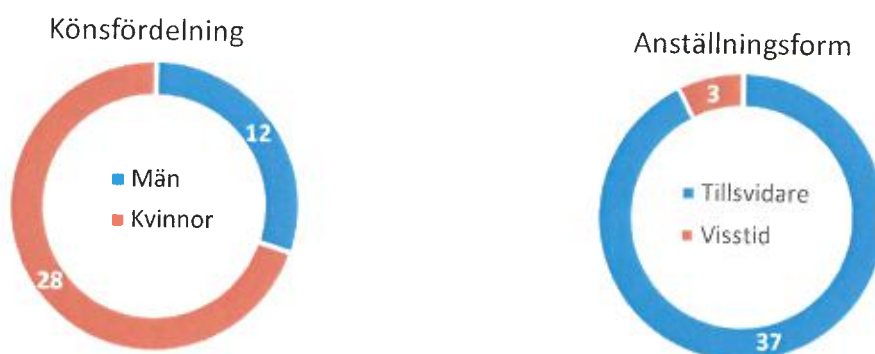
Utveckling

Lönesamtal har genomförts. Till grund för dessa finns fastställda lönekriterier.

Personalsammansättning

Miljösamverkan hade per den 31 december 40 anställda. Medelåldern uppgick till 43,9 år.

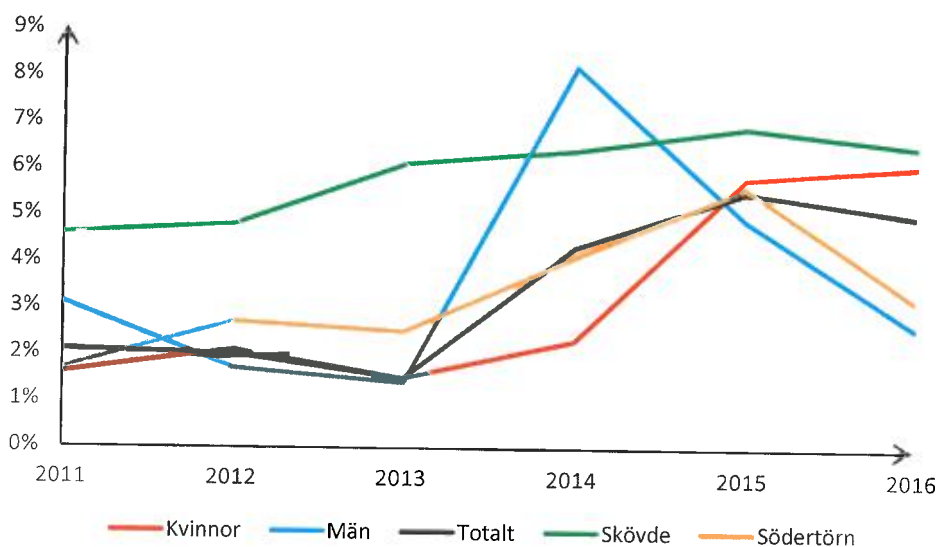
Fördelning per kön och anställningsform redovisas nedan.

Personalstatistik

Nedan följer en redovisning av våra personalmått i jämförelse med Skövde kommun och Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund, ett kommunalförbund av samma storlek som Miljösamverkan. Mätpunkten för statistiken nedan är den 31 december 2016.

Total sjukfrånvaro

Miljösamverkan har som mål att den totala sjukfrånvaron ska understiga 4 procent på årsbasis. För 2016 uppgår den totala sjukfrånvaron till 5,0 procent. Det är en minskning med 0,5 procent jämfört med 2015. För kvinnorna är siffran 6,1 procent och för männen 2,6 procent.

Andel långtidssjukfrånvaro av total sjukfrånvaro

Personalmåttet andel långtidssjukfrånvaro utgår eftersom statistiken i vårt nya personalsystem inte är tillgänglig.

Analys av personalmått

Miljösamverkan har bytt personalsystem under 2016. Bytet har inneburit en rad olika tekniska problem och möjligheten att ta ut statistik har varit begränsad. Vi vill därför reservera oss för att sjukstatistiken inte är helt tillförlitlig.

Den totala sjukfrånvaro som vi har fått levererad är en total frånvaro på 5 procent vilket är 0,5 procent lägre än 2015. Det är fortfarande över vårt mål om 4 procent.

Vi analyserar varje enskilt fall av långtidssjukfrånvaro för att avgöra om det är arbetsrelaterat eller inte, för att kunna sätta in rätt insatser.

Jämställdhet och mångfald

Under 2016 antog direktionen en jämställdhets- och mångfaldsplan 2016–2018.

Den individuella lönesättningen baseras på bland annat kompetens, erfarenhet och prestation, inte kön.

Medarbetarundersökning

Under 2016 genomfördes en medarbetarundersökning där alla tillsvidareanställda fick svara på en webbenkät. Resultat har levererats för hela kontoret samt för alla team. Vi har analyserat resultaten och pratat med varje team om deras resultat.

För kontoret som helhet noterades ett HME-index (Hållbart medarbetar-engagemang) på 75. Det är lite lägre än resultatet för 2014 som var 78. Företaget som står bakom enkäten drar slutsatsen att de allra flesta medarbetarna trivs väl med sitt arbete inom Miljösamverkan östra Skaraborg. Målen är tydliga, befogenheterna motsvarar ansvaret och medarbetarna känner att de lär nytt och utvecklas.

Framtidsbedömning

Världen enades vid FN:s klimatkonferens i Paris 2015 om ett nytt klimatavtal. Klimatförändringarna orsakar ett ökat behov av att säkra viktiga samhällsfunktioner som dricksvattenförsörjning och avloppshantering. Energifrågorna som har en direkt bäring på klimatet måste prioriteras högre i tillsynsarbetet både lokalt och regionalt.

Krig och andra problem i världen har medfört att migrationen har ökat. En ökning av antalet asylsökande i Sverige i kombination med den rådande bostadsbristen medför att nygamla arbetsuppgifter med trångboddhetsproblematik återkommer inom hälsoskyddstillsynen.

Multiresistenta bakterier ökar både internationellt och nationellt. Det är viktigt att det inte finns brister i de basala hygienrutinerna som handtvätt och rengöring av utrustning så att fortsatt spridning kan förebyggas. Smittorna sprids både vid direkt kroppskontakt men även vid kontakt med samma utrustning.

Vattendirektivet med den nya vattenförvaltningsperioden 2015–2021 medför ett ökat fokus på vattenkvalitetsnormerna och vattenfrågorna.

Högfluorerade ämnen är extremt svårnedbrytbara i miljön och kan orsaka mycket långsiktiga problem. Forskning har visat på att vår dricksvattentäkt Vättern har en högre koncentration av mikroplaster än vad som finns i Östersjön.

Våra livsmedel och dricksvattnet behöver skyddas bättre. Vi behöver alltid ha högsta prioritet på livsmedelssäkerheten hos vårt dricksvatten. Fisk från många av Sveriges sjöar, vattendrag och kuster kan i praktiken sedan länge inte användas som livsmedel av barn och kvinnor i fertil ålder på grund av höga halter av PCB, dioxiner och kvicksilver.

Barn och unga är särskilt känsliga för påverkan av kemikalier som orsakar svåra miljö- och hälsoproblem. Allt fler vetenskapliga undersökningar talar för att hormonstörande ämnen i vår miljö kan påverka vår förmåga att få barn. Allergi är västvärldens största folksjukdom. Giftfria miljöer kommer att vara ett prioriterat område framöver, särskilt fokus kommer att riktas mot barns och ungas miljöer.

Det senaste årets många fall av livsmedelsfusk visar att krafttag behövs mot fusk, och livsmedelskontrollen måste ha ett ökat fokus mot den här typen av bedrägerier. Det handlar om att konsumenten ska kunna lita på maten.

Kosttillskott har blivit en miljardindustri i Sverige de senaste åren. Flera av de här produkterna innehåller substanser som kan vara hälsofarliga och beroende-framkallande. Vi behöver bedriva livsmedelskontroll med fokus på innehållet.

Miljösamverkan ska bevaka och arbeta för att ta till oss de nationella e-tjänster som erbjuds. Det är viktigt att underlätta för människor i kontakten med myndigheten. Miljösamverkan kommer också att fortsätta fråga kunderna om deras önskemål och förväntningar.

Verksamheten

Miljönämndens uppdrag

Miljönämnden östra Skaraborg ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken för drygt 2 200 verksamheter varav ca 1 300 verksamheter får regelbunden tillsyn.

Verksamheterna varierar från stora företag till små företag, små avlopp, värmepumpsanläggningar, köldmedier, bostäder med mera.

Miljönämnden ansvarar också för kontroll av ca 900 livsmedelsanläggningar. Dessa är framför allt dricksvattenanläggningar, grossister, kommunala kök, kaféer, gatukök, butiker och restauranger.

Nämndens uppdrag regleras i ett särskilt reglemente.

Miljönämnden har under året sammanträtt vid 7 tillfällen. Nämndens presidium förberedde ärendena inför nämndens sammanträden. Nämnden genomförde ett studiebesök hos Försvarmakten i Karlsborg med fokus på hur rester av brandskumskemikaliers påverkar mark och vatten.

Resultat och utveckling

Antalet genomförda kontroll- och tillsynsinsatser

Kommunalförbundet har genom sin nämnd, Miljönämnden östra Skaraborg, under 2016 genomfört 2 525 kontroll- och tillsynsinsatser. Det är 423 st. eller 14 procent färre än föregående år.

Det förklaras delvis av att antalet planerade livsmedelskontroller är färre. Att de är färre beror delvis på naturliga variationer samt att vi inte kontrollerar mobila anläggningar i lika hög utsträckning som tidigare. Det förklaras även av att vi gjorde ovanligt många tillsynsinsatser under 2015 då vi genomförde ett tillsynsprojekt inom avfallssortering på livsmedelsanläggningar, ett projekt som innebar många tillsynsinsatser.

Ser vi på antalet uppföljande inspektioner så ökar de med 12 procent, men sett i ett längre perspektiv är ändå trenden att antalet uppföljande inspektioner minskar. Antalet lämnade tillstånd för små avlopp minskar med 21 procent. En del av minskningen förklaras av att allt fler väljer att bygga gemensamhetsanläggningar.

Tillsynen är i ett helhetsperspektiv genomförd på ett effektivt och ändamålsenligt sätt inom alla områden.

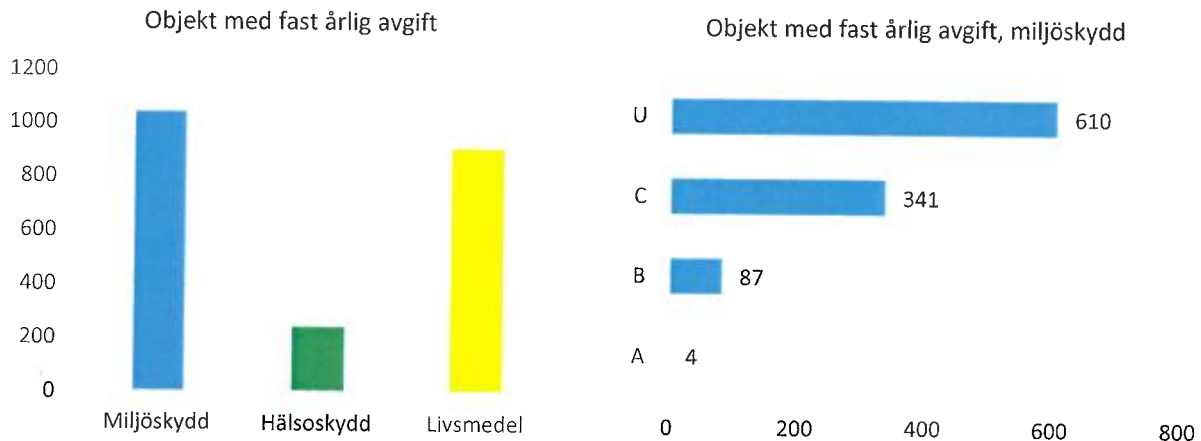
Kontroll- och tillsynsinsatser per kommun och område

Område	Falköping	Hjo	Karlsborg	Skövde	Tibro	Totalt
Hälsoskydd	86	24	26	111	23	270
Avlopp	111	15	159	95	89	469
Livsmedel	337	96	94	506	106	1 139
Miljöskydd	216	88	75	180	88	647
Totalt	750	223	354	892	306	2 525

I tabellen ovan redovisas antalet kontroll- och tillsynsinsatser per kommun och verksamhetsområde under 2016. Kommunerna Karlsborg och Tibro har fått relativt sett många insatser vad gäller avlopp vilket beror på de projekt som redovisas under viktiga händelser. Falköpings kommun har flest insatser inom miljöskydd vilket delvis förklaras av att det finns mycket lantbruk där.

Antalet tillsynsobjekt som betalar årlig avgift

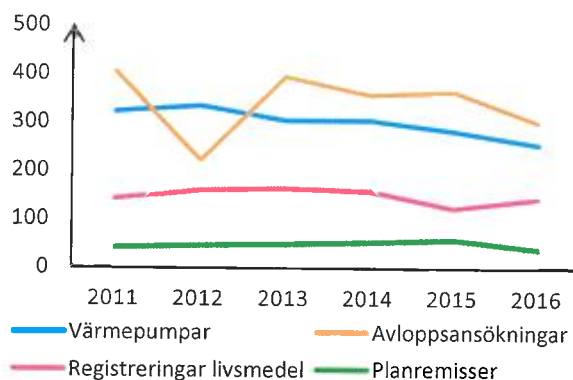
I utvecklingen vad gäller de tillståndspliktiga verksamheterna är det små förändringar. Antalet tillståndspliktiga A-objekt är oförändrat 4 st. Antalet B-objekt har minskat med 6 procent jämfört med föregående år och uppgår till 87 st.

När det gäller C-objekt (anmälningspliktiga) har de ökat med 16 procent och uppgår till 341 st. Det förklaras av att vi inventerat och klassat nya branscher såsom vindkraftverk, bensinstationer och fordonstvättar. Antalet U-objekt, det vill säga objekt som varken är tillstånd- eller anmälningspliktiga uppgår till 610 st.

Antalet anmälningspliktiga hälsoskyddsobjekt har ökat med 9 procent och uppgår till 239 st. Det förklaras av att det har tillkommit fler fotvårdare och förskolor.

Antalet registrerade livsmedelsanläggningar är i linje med föregående år och uppgår till 904 vid årsskiftet, en ökning med 2 procent.

Antalet inkomna ärenden

I diagrammet till vänster redovisas några av de vanligaste inkommande ärendetyperna och utvecklingen över tid.

Jämfört med föregående år är förändringen:

- Anmälningar värmepumpar -10 %
- Ansökningar avlopp -17 %
- Planremisser -31 %
- Registreringar livsmedel +16 %

Viktiga händelser under året

Nedan redovisas ett urval av vad vi har åstadkommit under 2016.

Förorenad mark

Vi har under 2016 påbörjat arbetet med att ta fram en strategisk plan för handläggningen av förorenade områden.

Incitamenten är bland annat de regionala miljömålen som anger att minst 25 procent av de mest förorenade områdena och 15 procent av de näst mest förorenade områdena ska vara åtgärdade år 2025.

I våra fem medlemskommuner känner vi för närvarande till ca 950 potentiellt förorenade objekt. Av dessa är det ca 280 objekt av de mest prioriterade, som inte har genomgått det förarbete i form av inventering som behövs för att kunna bedöma vilka efterbehandlingsåtgärder som är nödvändiga

Tillsyn av asylboenden och HVB-hem

Vi har inom ramen för ett projekt besökt alla HVB-hem för ensamkommande flyktingbarn och de asylboenden som finns inom vårt område. Totalt rör det sig om 21 HVB-hem och 5 asylboenden. På grund av de stora flyktingströmmarna har de här typerna av boenden ökat.

De asylsökande bor oftast på en liten yta och många personer delar kök och hygienutrymmen. Detta ställer stora krav på bland annat ventilation, underhåll, materialval, städning och hygien. En god inomhusmiljö med bra ventilation och städning minskar risken för att boende ska må dåligt och att smittor ska spridas. Verksamheterna har höjt sin kunskapsnivå om god inomhusmiljö och att förebygga smittspridning efter våra besök. Detta märktes tydligt hos chefer som ansvarade för flera verksamheter. Vår tillsyn av att det inte förekommer rökning i inomhusmiljön minskar risken för att boende utsätts för tobaksrök.

Tillsyn av städning på skolor och förskolor

Under året har vi kontrollerat städningen på alla förskolor och skolor inom vårt område. Det här är ett arbete som vi påbörjade redan 2014 i skolorna när Folkhälsomyndighetens nya allmänna råd om städning förskolor och skolor kom. Vi har konstaterat att det i många skolor behövs bättre städning.

En god inomhusmiljö med bra ventilation och bra städning minskar risken för att barn och personal ska må dåligt. Bra städade lokaler, toaletter och skötbord kan förebygga smittspridning och skapar en bra miljö för personer med allergier och överkänslighet. En fungerande ventilation och kunskap om hur många personer som kan vistas i lokalerna förebygger dåligt inomhusklimat. Det är även av vikt att ha rutiner för skötsel och underhåll av ventilationen för att säkerställa att funktionaliteten inte försämras.

Bild 2. Mostphotos, Dmitry Vereshchagin

Tillsyn av badanläggningar

Under sommaren utförde vi tillsyn hos 19 badanläggningar i våra medlemskommuner. Vi fokuserade särskilt på hur de förvarar och hanterar sina kemikalier och på hur de arbetar för att hålla en god vattenkvalitet. Resultatet var över lag bra. De flesta har goda kunskaper om sina verksamheter. Fem anläggningar tog inte de vattenprover som ska tas, men de har meddelat att de ska göra det fortsättningsvis. Ett antal anläggningar behövde se över hur de förvarar sina kemikalier för att minimera risken för läckage till miljön.

Kontroll av hälsopåståenden för kosttillskott och andra livsmedel

Marknaden för preparat som sägs ha en positiv effekt på hälsan har de senaste åren växt kraftigt. Det finns ett tydligt regelverk för den här marknaden. Alla påståenden ska ha vetenskapligt stöd och vilka påståenden som har det bestäms av EU, med undantag för hälsopåståenden för växter och växtextrakt.

Som del i ett projekt under februari och mars granskade Miljösamverkan 75 hälsopåståenden varav 11 visade sig vara otillåtna. Det rörde sig om ospecifika påståenden, men även helt otillåtna påståenden.

Vi ifrågasatte dessa påståenden till företagen varefter alla har åtgärdat bristerna. Vi informerade även de kontrollmyndigheter som är ansvariga för kontrollen hos dem som tillverkar eller importerar dessa produkter om bristerna.

Lantbruken

Vad gäller tillsynen av lantbruken har vi riktat in oss på gårdar med djurhållning i södra Falköping, i Tibro, Karlsborg och Hjo. De flesta av dessa har även någon form av växtodling. Där kontrollerade vi att inget läckage av gödsel sker från gödselbrunnar och gödselplattor och hur verksamheten hanterar avfall. Vi informerade också om nya regelverk som rör växtskydd och kemisk bekämpning.

Avvikelser från lagstiftningen vad gäller dokumentation, exempelvis för beräkning för användande av växtnäring, är relativt vanligt förekommande medan endast två gårdar hade brister vad gäller läckage av gödsel och hantering av spillolja.

Tillsynsprojekt med fokus på vattenstatus

Miljönämnden har ett mål om att genomförande av miljötillsynen prioriteras med utgångspunkt från vattenstatus. Det sker på flera sätt, nedan följer ett par exempel på projekt som är inom ramen för detta mål:

Tillsyn av bensinstationer med mera

Under hösten inspekterade vi 42 verksamheter varav de flesta var bensinstationer, och det vi tittade särskilt på var deras utsläpp till dagvattnet. Vi kontrollerade bland annat om deras rening uppfyllde de lagkrav som finns samt vilket kunskap de hade om riskhantering och åtgärder vid olyckor. Sammantaget var det ett bra resultat. I princip alla uppfyllde reningskraven. Det område som många hade bristande kunskaper om var vilket vattendrag som var närmaste recipient vid eventuellt spill eller läckage.

Bild 3. Mostphotos, Erik Reis

Tillsyn av fordonstvättar med mera

I början av 2016 inspekterade vi 23 verksamheter varav de flesta bedriver fordonstvätt och deras utsläpp till vatten, det gällde såväl processvatten som dagvatten. Kontrollpunkterna var i mångt och mycket desamma som i projektet ovan. Över lag var kunskapen om närmaste vattendrag även här låg, endast 6 av 23 hade kunskap om detta vilket gjorde att vi valde att informera dem mer om detta. Av de 23 verksamheter som inspekterades var det 2 som fick ett föreläggande.

De små avloppen

Vi har tagit fram en strategi och 5-årsplan för arbetet med de små avloppen under 2016 som förhåller sig till de mål som finns uppsatta.

Vi inventerade ca 200 avlopp i kommunerna Tibro och Karlsborg, varav de flesta ligger i ett delavrinningsområde mot Vättern som är en mycket viktig dricksvattentäkt. Vi valde dessa områden mycket på grund av att det finns goda möjligheter till att bygga gemensamhetsanläggningar där.

Vi skickade också ut information till fastighetsägare i ett område kring Klämmabäcken med ca 560 hushåll i kommunerna Skövde och Tibro. Vi prioriterade det här området eftersom det har delavrinning mot sjön Östen där det finns problem med övergödning. De hushåll som inte skickar in en ansökan eller intyg på en godkänd avloppsanläggning inom ett år kommer att inventeras under 2017.

Inom ramen för ett projekt inspekterade vi 11 större avloppsanläggningar under hösten. Det är så kallade gemensamhetsanläggningar som har en kapacitet på mellan 25 och 200 personekvivalenter. Det visade sig att större delen, 9 av 11, fick anmärkningar vad gäller bland annat brister eller avsaknad av egenkontroll, täppta infiltrationer eller avsaknad av luftningsrör.

VA-rådgivningen

Genom VA-rådgivningen har vi under året bland annat agerat rådgivande mot fastighetsägare i Varola i Skövde kommun. De har som ambition att genom en gemensamhetsanläggning koppla på sig på det kommunala vatten- och avlopps nätet. Tre gemensamhetsföreningar är under bildande. Dessa omfattar totalt 70–90 fastigheter.

Ett annat område där vi har agerat rådgivande är Klämmabäcken, samma område som ska inventeras under 2017. Detta har resulterat i en utredning om huruvida området ska få kommunalt vatten och avlopp eller inte. Sörhamns fritidsområde i Karlsborgs kommun är ett annat område där vi har arbetat med rådgivning.

Vi vidgade också arbetsområdet för vår rådgivande funktion till att även omfatta vattenfrågor i stort. Inom detta område initierade vi samordning av Hjo, Tibro och Karlsborgs övergripande vattenfrågor. Uppdraget ska resultera i en vattenöversikt för kommunerna som avser att redogöra för status och naturvärden samt hänsyns- och åtgärdsbehov i sjöar och vattendrag för bevarande av dessa. Projektet ska avslutas under 2017.

Ständiga förbättringar av verksamheten

Vi har sedan Miljösamverkan bildades målmedvetet arbetat med ständiga förbättringar. Målsättningen är att kontinuerligt höja både effektiviteten och kvaliteten i hela verksamheten. Under 2016 har vi, för att ta några konkreta exempel gjort följande:

- Startat löpande insiktmätningar för samtliga medlemskommuner där verksamhetsutövare får svara på vad de anser om vårt arbete. Vi har ännu inte fått resultat levererade till oss, men vi hoppas och tror att det kommer att vara bra underlag för att kunna förbättra verksamheten framöver.
- Förenklat handläggningen av värmepumpsärenden. Anmälan innehåller numera skyddsföreskrifter som fastighetsägarna lovar att följa. Skyddsföreskrifterna motsvarar de tidigare föreläggandena. Vi har alltså inte minskat på kraven, bara på byråkratin. Nu vet fastighetsägarna redan från början vad som gäller och vad som förväntas av dem och har alltså lättare att leva upp till de lagkrav som finns.
- Förbättrat samarbetet med externa parter såsom räddningstjänsten och avloppsentreprenörer. Genom en bättre dialog kan vi även effektivisera handläggningen av ärenden där de är inblandade.
- Förenklat processen för anmälan av matförgiftning. Från att kunden tidigare endast har kunnat mejla och ringa in finns det sedan i februari ett formulär på vår webbplats.
- Arbetat vidare med processkartläggning av en rad olika interna processer med målsättningen att hitta effektiviseringsmöjligheter samt att höja kvaliteten i processerna.
- Blivit bättre på att motivera verksamhetsutövarna att förstå sitt eget ansvar för miljö- och hälsoskyddet vid sin verksamhet. Detta tack vare forskningsprojektet inom motiverande samtal där kunskapen om denna metod har ökat hos medarbetarna.

Uppföljningar

Länsstyrelsen har granskat livsmedelskontrollen och tobakstillsynen

Länsstyrelsen genomförde den 25 maj en revision av vår livsmedelskontroll. Syftet med revisionen var att granska och utvärdera verksamheten utifrån gällande förordningar. Detta gjordes genom intervjuer, dokumentgranskning och skuggkontroller. Länsstyrelsen kunde inte konstatera några avvikelser. Flera positiva bedömningar gjordes, bland annat att den planerade kontrollen är strukturerad, att vi har beredskapsplaner för såväl livsmedel som dricksvatten och att vi har bra förutsättningar för att bedriva en bra och riskbaserad kontroll av kosttillskott.

Länsstyrelsen granskade vår tobakstillsyn under november med gott resultat. De anser bland annat att vi har hittat ett bra sätt att förena tillsynen av rökfria miljöer på skolor och skolgårdar i den övriga miljötillsynen samt att våra rutiner vad gäller tillsynsarbetet säkerställer att samtliga skolverksamheter får någon form av årlig tillsyn.

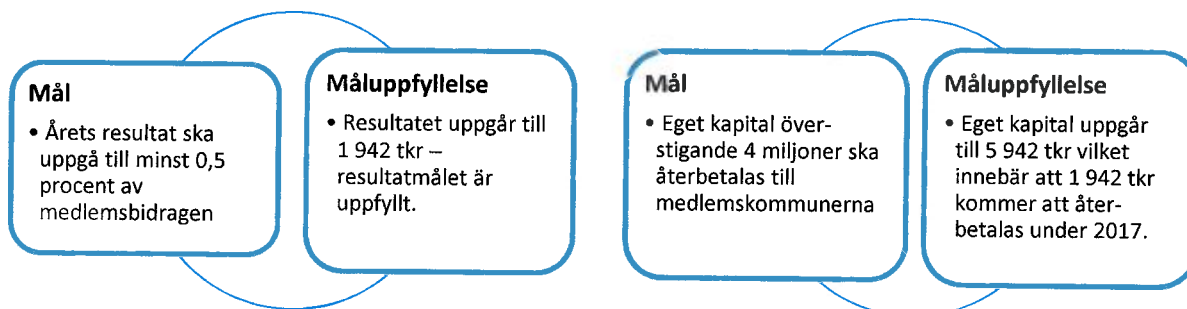
Verksamhetens mål och måluppfyllelse

Verksamhetens mål är indelade i fyra olika perspektiv vilka redovisas i bilden nedan. Nedan följer målen och måluppfyllelsen inom vart och ett av dessa perspektiv. Målen är uppdelade efter vilka som har fattat beslut om målen, direktionen och nämnden.

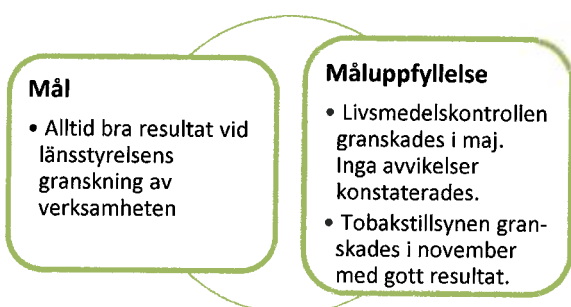

Direktionens mål

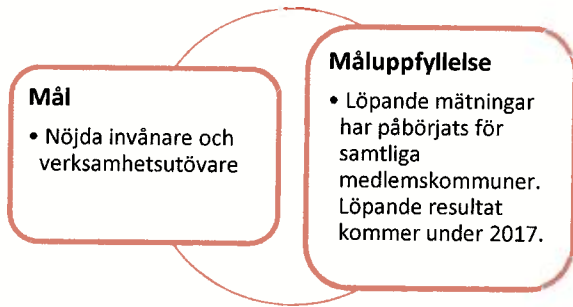
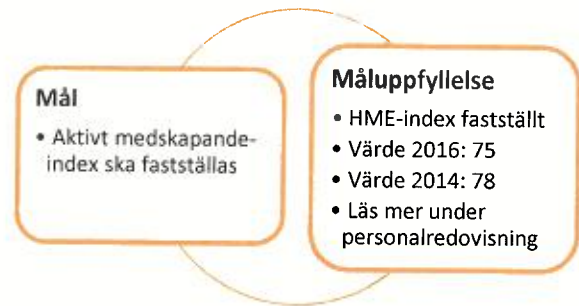
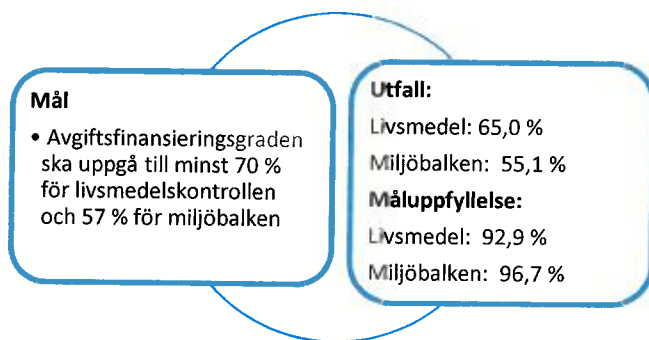
Perspektivet finansiering

Perspektivet tillsyn och kontroll

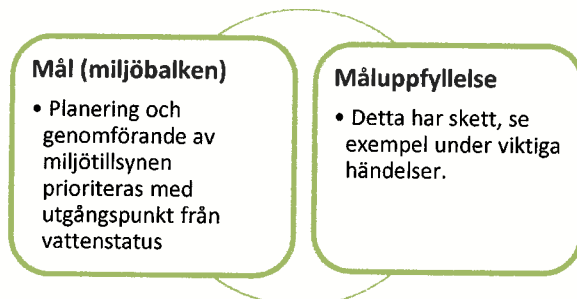

*Perspektivet kund**Perspektivet medarbetare***Miljönämndens mål***Perspektivet finansiering*Kommentar

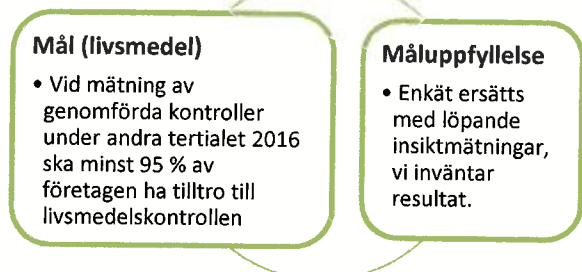
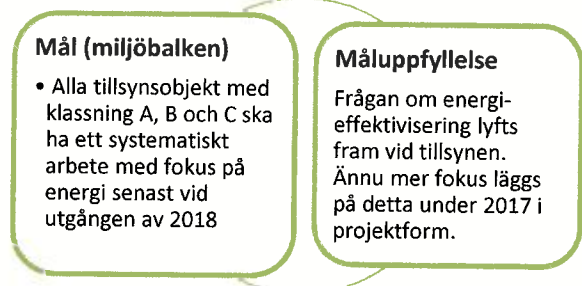
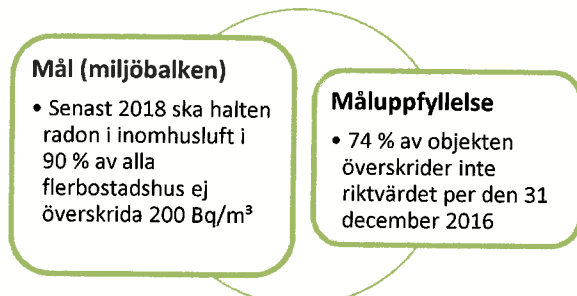
Hög måluppfyllelse för båda mätområdena. 100 procent måluppfyllelse är möjligt på ett par års sikt.

Livsmedels avgiftsfinansieringsgrad har förbättrats väsentligt vilket förklaras av höjda taxor, sänkt mål, en förändrad erfarenhetsmodul samt lägre tillgängliga resurser än föregående år.

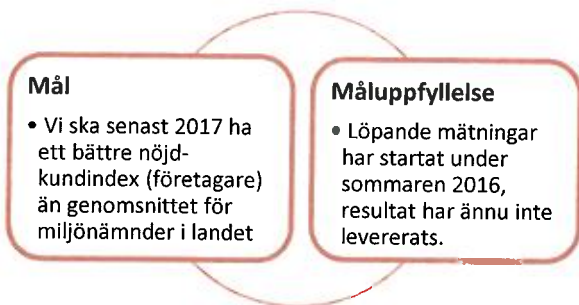
Miljöbalkens dito har förbättrats främst på grund av förändringar i taxan.

*Perspektivet tillsyn och kontroll*Kommentar

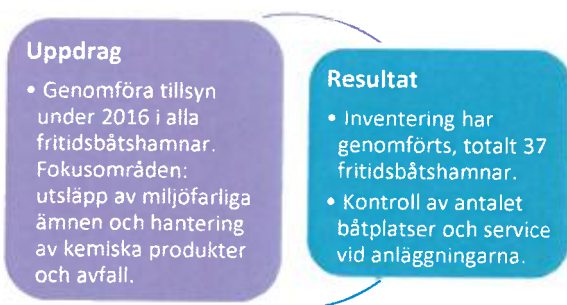
Prioritering av tillsynen av till exempel de små avloppen prioriteras utifrån de avrinningsområden som inte uppfyller god vattenstatus. Områden med höga skyddsnivåer har också högre krav på rening av avloppsvattnet. Tillsyn av verksamheters utsläpp till dagvatten med mera bidrar till att uppfylla målet.

Perspektivet kund

Nämndens uppdrag till förbundschefen

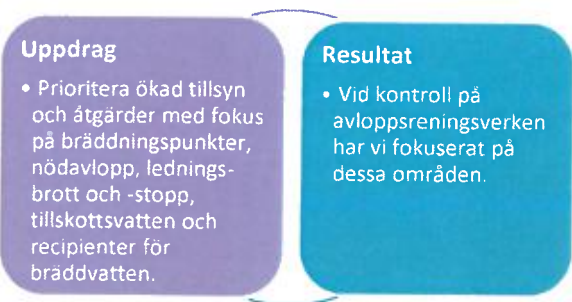
I framför allt kommunerna Karlsborg och Hjo finns ett antal båtklubbar med fritidsbåtshamnar.

Hamnarnas huvudsakliga miljöpåverkan är utsläpp till vatten och luft, buller samt produktion av avfall.

Perfluorerade alkylsyror (PFAA) ger inga akuta hälsoproblem, men de lagras i kroppen.

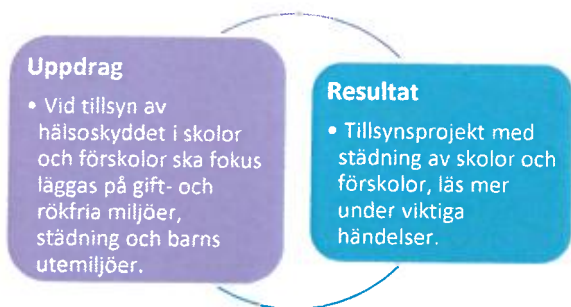
Att dricka vatten med höga halter under lång tid misstänks kunna öka risken för negativa hälsoeffekter, som påverkan på sköldkörteln, levern, fettomsättningen och immunförsvaret. Därför är det viktigt att man får i sig så lite som möjligt av dessa ämnen.

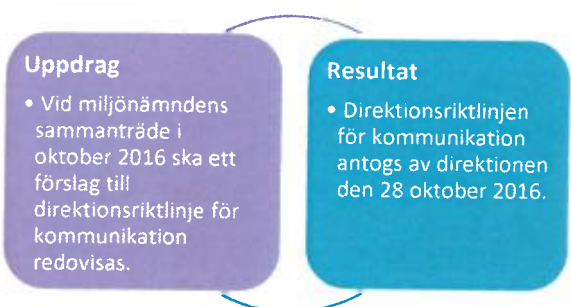
Enligt vattenmyndigheternas förslag till vattenförvaltningsplan för perioden 2015–2021 åtgärd 4 behöver kommunerna genomföra tillsyn på avloppsledningsnät och mindre reningsverk och införa krav på ökad rening, eller på annat sätt minimera utsläpp som bidrar till att vattenförekomster inte följer, eller riskerar att inte följa, miljökvalitetsnormerna för vatten.

Ledningsnätet faller under den kommunala nämndens tillsynsansvar. Utsläpp av kväve och fosfor från bräddvatten kan i många fall utgöra en avsevärd mängd av det årliga utsläppet.

Det är väl känt att faktorer i omgivningsmiljön påverkar barns hälsa. Barn är känsligare för påverkan från miljöfaktorer än vad vuxna är.

Inom Miljösamverkan ska vi bli allt bättre på att kommunicera, både internt och externt. Vi vill ta ett helhetsgrepp kring kommunikationen.

Ekonomisk bilaga

Miljösamverkan östra Skaraborg**Org.nr 222000-2865**

Resultaträkning

	Not	2016	2015
Verksamhetens intäkter	2	28 260 582	26 608 486
Verksamhetens kostnader	3	-26 271 576	-25 743 151
Avskrivningar	4	-54 894	-52 038
Verksamhetens nettokostnader		1 934 112	813 297
Finansiella intäkter	5	8 178	9 598
Finansiella kostnader	6	<u>-180</u>	<u>-300</u>
Resultat före extraordinära poster		1 942 110	822 595
Årets resultat	7	<u>1 942 110</u>	<u>822 595</u>

Balansräkning

	Not	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Maskiner och inventarier	8	356 883	177 471
Summa anläggningstillgångar		<u>356 883</u>	<u>177 471</u>
Omsättningstillgångar			
Fordringar	9	1 830 656	1 321 309
Kassa och Bank	10	<u>8 210 012</u>	<u>7 469 378</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>10 040 668</u>	<u>8 790 687</u>
Summa tillgångar		<u>10 397 551</u>	<u>8 968 158</u>
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Eget kapital		4 000 000	4 000 000
Årets resultat		<u>1 942 110</u>	<u>822 595</u>
Summa eget kapital	11	<u>5 942 110</u>	<u>4 822 595</u>
Skulder			
Kortfristiga skulder	12	<u>4 455 441</u>	<u>4 145 563</u>
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		<u>10 397 551</u>	<u>8 968 158</u>
Panter och ansvarsförbindelser			
<u>Panter och därmed jämförliga säkerheter</u>		Inga	Inga
<u>Ansvarsförbindelser</u>		Inga	Inga

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys	2016	2015
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	1 942 110	822 595
Återbetalning till medlemskommunerna	-822 595	-724 661
<u>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</u>		
Av- och nedskrivningar	<u>54 894</u>	<u>52 038</u>
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	1 174 409	149 972
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-509 347	97 625
Ökning/minskning kortfristiga skulder	<u>309 878</u>	<u>441 012</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	974 940	688 609
Investeringsverksamheten		
Investering i materiella anläggningstillgångar	-234 306	=
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-234 306	0
Finansieringsverksamheten		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0
Årets kassaflöde	740 634	688 609
Likvida medel vid årets början	<u>7 469 378</u>	<u>6 780 769</u>
Likvida medel vid årets slut	<u>8 210 012</u>	<u>7 469 378</u>

Noter

Not 2 Verksamhetens intäkter	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Kommunbidrag	-13 375 000	-13 075 000
Förrättning och granskning	-14 845 240	-13 481 810
Övriga intäkter	<u>-40 342</u>	<u>-51 676</u>
Summa	<u>-28 260 582</u>	<u>-26 608 486</u>
Not 3 Verksamhetens kostnader	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Kostnader för arbetskraft	-20 550 416	-20 824 096
Övriga verksamhetskostnader	-5 721 161	-4 919 055
<u>Jämförelsestörande poster:</u>		
Summa	<u>-26 271 577</u>	<u>-25 743 151</u>
Not 4 Avskrivningar	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Avskrivning maskiner och inventarier	-54 894	-52 038
Summa	<u>-54 894</u>	<u>-52 038</u>
Not 5 Finansiella intäkter	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Räntor	-8 179	-9 598
Summa	<u>-8 179</u>	<u>-9 598</u>
Not 6 Finansiella kostnader	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Räntekostnader	-180	-300
Summa	<u>-180</u>	<u>-300</u>
Not 7 Årets resultat	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Årets resultat enligt resultaträkningen	<u>1 942 110</u>	<u>822 595</u>
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	<u>1 942 110</u>	<u>822 595</u>
Årets balanskravsresultat		
Summa	<u>1 942 110</u>	<u>822 595</u>

Not 8 Maskiner och inventarier	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärden	358 276	358 276
Årets förändringar		
- Årets aktiverade utgifter, utveckling		
- Årets aktiverade utgifter, Inköp	<u>234 306</u>	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	592 582	358 276
Ingående avskrivningar	-180 804	-128 766
Årets förändringar		
- Avskrivningar	<u>-54 894</u>	<u>-52 038</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-235 698</u>	<u>-180 804</u>
Utgående restvärde enligt plan	<u>356 884</u>	<u>177 472</u>
Not 9 Fordringar	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Kundfordringar	489 163	364 738
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	690 785	774 156
Övriga kortfristiga fordringar	<u>650 708</u>	<u>182 415</u>
Summa	<u>1 830 656</u>	<u>1 321 309</u>
Not 10 Kassa och bank	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Bank	<u>8 210 012</u>	<u>7 469 378</u>
Summa	<u>8 210 012</u>	<u>7 469 378</u>
Not 11 Eget kapital	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Eget Kapital		
Ingående eget kapital	4 822 595	4 724 661
Återbetalning till medlemskommunerna	-822 595	-724 661
Årets resultat	<u>1 942 110</u>	<u>822 595</u>
Utgående eget kapital	<u>5 942 110</u>	<u>4 822 595</u>
Summa eget kapital	<u>5 942 110</u>	<u>4 822 595</u>
Not 12 Kortfristiga skulder	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Leverantörsskulder	1 351 009	986 799
Övriga kortfristiga skulder	670 524	711 695
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	<u>2 433 908</u>	<u>2 447 069</u>
Summa	<u>4 455 441</u>	<u>4 145 563</u>

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunalförbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp med vilket de beräknas inflyta. Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.

Materiella anläggningstillgångar

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp och gäller som gemensam gräns för materiella och immateriella tillgångar och därmed också för finansiella leasingavtal.

Avskrivning

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde.

KSAU § 98/17

Årsredovisning 2016 Miljösamverkan Östra Skaraborg

KS2017.0161

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-04-19	98/17
2 Kommunstyrelsen	2017-05-02	97/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen 2016 för Miljösamverkan Östra Skaraborg samt bevilja direktionen och direktionens enskilda ledamöter ansvarsfrihet för 2016.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg har inkommit med årsredovisning för 2016. Revisorer har tillstyrkt ansvarsfrihet för direktionen och direktionens enskilda ledamöter för 2016.

Handlingar

Årsredovisning 2016 Miljösamverkan Östra Skaraborg
Protokollsutdrag MÖS Dir § 1 Miljönämndens verksamhetsberättelse för 2016
Årsredovisning 2016 Miljösamverkan Östra Skaraborg
PWC granskningsrapport 2016 MÖS
Revisionsberättelse 2016 MÖS

Skickas till

Miljösamverkan Östra Skaraborg
Ekonomichefen

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-30

Diarienummer: KS2017.0166-4

Handläggare: Anette Nilsson

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Årsredovisning 2016 Avfallshantering Östra Skaraborg

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen 2016 för Avfallshantering Östra Skaraborg samt bevilja direktionen och direktionens enskilda ledamöter ansvarsfrihet för 2016.

Bakgrund

Avfallshantering Östra Skaraborg har inkommit med årsredovisning för 2016. Revisorer har tillstyrkt ansvarsfrihet för direktionen och direktionens enskilda ledamöter för 2016.

Handlingar

Årsredovisning 2016 Avfallshantering Östra Skaraborg
Årsredovisning 2016 Avfallshantering Östra Skaraborg
Granskningsrapport för 2016 AÖS, pwc
Revisionsberättelse för 2016 AÖS

Skickas till

Avfallshantering Östra Skaraborg
Ekonomichefen

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Kommunstyrelsen Skövde kommun   PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 98/17

Årsredovisning 2016 Avfallshantering Östra Skaraborg

KS2017.0166

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-04-19	99/17
2 Kommunstyrelsen	2017-05-02	98/17
3 Kommunfullmäktige	2017-05-22	67/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen 2016 för Avfallshantering Östra Skaraborg samt bevilja direktionen och direktionens enskilda ledamöter ansvarsfrihet för 2016.

Bakgrund

Avfallshantering Östra Skaraborg har inkommit med årsredovisning för 2016. Revisorer har tillstyrkt ansvarsfrihet för direktionen och direktionens enskilda ledamöter för 2016.

Handlingar

TU Årsredovisning 2016 Avfallshantering Östra Skaraborg

Årsredovisning 2016 Avfallshantering Östra Skaraborg

Granskningsrapport för 2016 AÖS, pwc

Revisionsberättelse för 2016 AÖS

Skickas till

Avfallshantering Östra Skaraborg

Ekonomichefen

Granskningsrapport för år 2016 Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg

Granskningen har utförts på uppdrag av revisorerna för kommunalförbundet och skett inom ramen för anslag och utifrån god revisions sed.

Granskningsinsatserna har bestått av genomgång av årets protokoll inkl. utförd och rapporterad intern kontroll, granskning av delårsrapport och underlag för den bedömning som överlämnas av revisorerna, genomgång av årsredovisningen, resultat- och balansräkning inkl. noterna och underlagen till dessa. Därutöver har ingått möten med valda revisorer och underhandskontakter med personal inom kommunalförbundet

Årets resultat med ett underskott på 8,6 mnkr kan jämföras med ett budgeterat underskott på 6,7 mnkr och det i delåret prognostiserade underskottet på 7 mnkr. Direktionen beslutade i samband med antagandet av årsredovisningen att inte återställa underskottet och som synnerligt skäl för detta ange stark ekonomisk ställning. Underskottet ligger också i linje med målsättningen att använda delar av det egna kapitalet som nu uppgår till 63,7 mnkr för att finansiera insamlingen av matavfall. Direktionens antagna ekonomiska handlingsprogram visar också detta då underskott på i genomsnitt ca 15 mnkr planeras för de närmaste tre åren.

Det finansiella målet i form av ett soliditetsmål uppnås. Verksamhetsmålen uppnås också i flertalet fall.

Jag bedömer att årsredovisningen för år 2016 på ett mycket bra sätt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Jag bedömer att resultaträkningen är rättvisande och att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, skulder och eget kapital. Den omfattar tillräckliga noter och bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Skövde 2017-03-29

Hans Axelsson

Certifierad kommunal revisor

Kommunfullmäktige i respektive medlemskommun

Revisionsberättelse för år 2016

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har granskat direktionen för kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll. Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål och föreskrifter som gäller för verksamheten. Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och förbundsordningen. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som vi ansett behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. PwC har biträtt oss i granskningen.

Vi har granskat 2016 års delårsrapport samt den årsredovisning som direktionen antog vid sitt sammanträde 2017-03-27. I vår grundläggande granskning tar vi löpande del av direktionens protokoll och handlingar där vi bl a noterar genomförd och godkänt internkontroll. I samband med våra granskningar träffat direktionens ordförande och verkställande ledningen.

Årets resultat med ett underskott på 8,6 mnkr kan jämföras med ett budgeterat underskott på 6,7 mnkr och det i delåret prognostiserade underskottet på 7 mnkr. Direktionen beslutade i samband med antagandet av årsredovisningen att inte återställa underskottet och som synnerligt skäl för detta ange stark ekonomisk ställning. Underskottet ligger också i linje med målsättningen att använda delar av det egna kapitalet som nu uppgår till 63,7 mnkr för att finansiera insamlingen av matavfall. Direktionens antagna ekonomiska handlingsprogram visar också detta då underskott på i genomsnitt ca 15 mnkr planeras för de närmaste tre åren.

Det finansiella målet i form av ett soliditetsmål uppnås. Verksamhetsmålen uppnås också i flertalet fall.

Vi bedömer sammantaget att direktionen har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

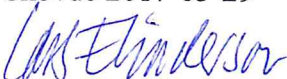
Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att målen i allt väsentligt har uppnåtts.

Vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas för direktionen och direktionens enskilda ledamöter.

Skövde 2017-03-29

Lars Elinderson
Falköping

Anders Benjaminsson
Töreboda

Årsredovisning 2016

Avfallshantering Östra Skaraborg

Sammanfattning

Händelser under året

Avfallshantering Östra Skaraborg är ett kommunalförbund som ansvarar för den kommunala renhållningsskyldigheten i de nio medlemskommunerna Falköping, Gullspång, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skövde, Skara, Tibro och Töreboda.

Den 1 januari 2016 blev Gullspångs och Mariestads kommuner medlemmar i AÖS. I och med medlemskapet har personalstyrkan nästan fördubblats. Egen regiverksamheten med sophämtning och återvinningscentraler har utökats i och med de båda nya kommunerna. Faktureringen av renhållningstjänster startade för första gången i egen regi i kommunerna Gullspång, Mariestad och Skövde.

Insamlingen av matavfall fortsätter med nya områden både bland villahushåll och i flerbostadshus. Under året har insamling startat för villahushåll i Mariestad och flerbostadshus i Falköping, Karlsborg, Tibro och Töreboda.

Grönt kort fortsätter att göra succé i Hjo och i Karlsborg stod anläggningen färdig för Grönt kort i december. Under 2017 planeras ytterligare två Grönt kortanläggningar.

Resultat

Resultatet för 2016 är negativt med -8,6 mnkr och det budgeterade resultatet för året är -6,7 mnkr.

Soliditeten uppgår till 68,8 procent vilket innebär att det finansiella målet är uppfyllt. Den ekonomiska ställningen är fortsatt god med ett eget kapital om 64 mnkr. Det egna kapitalet har trots det negativa resultatet ökat under året eftersom de nya medlemskommunerna bidragit med ett kapitaltillskott på ca 21 mnkr.

Investeringar

Totalt uppgår investeringarna under året till 17,7 mnkr. Ökade kostnader för avskrivningar har förutsetts och finns med i budget.

Vid övertagandet av Mariestads och Gullspångs verksamheter togs även de anläggningstillgångar över som hör till avfallsverksamheten. Det handlar främst om byggnader och maskiner till ett värde av 4,8 mnkr för Mariestad och 1,6 mnkr för Gullspång.

Under året har även tre nya sopbilar, en transportbil och två lastmaskiner köpts in till verksamheten i Mariestad för ca 10 mnkr.

Framtid

Än så länge har förbundet en god ekonomisk ställning med ett stort eget kapital, mycket tack vare kapitaltillskott från nya medlemskommuner.

Införandetakten för matavfallssortering kommer att öka under de två år som är kvar innan målet ska vara uppfyllt vilket innebär att kostnaderna kommer fortsätta öka. När matavfallssortering är införd i samtliga kommuner kommer kostnadsnivån att stabiliseras på en högre nivå.

Insamlingsverksamheten är i nuläget underfinansierad och justeringar i taxan kommer på sikt att vara nödvändiga för att öka intäkterna och möta kravet på budget i balans.

Ordföranden har ordet

2016 handlade mycket om konsolidering av verksamheterna i Gullspång och Mariestad med den befintliga verksamheten. 2016 var även ett år då AÖS verksamhet vid ett flertal tillfällen uppmärksammades i media. Särskilt uppmärksammat var systemet med Grönt Kort, vilket innebär att våra kunder har tillträde till återvinningscentraler även under obemannade tider. Bl.a. annat har detta inneburit förändrade arbetstider på återvinningscentralen i Hjo. De förändrade arbetstiderna var ett initiativ från personalen som märkte förändring i återvinningsvanor hos Hjoborna.

2016 var också ett år då förekomsten av hotelser ökade. Antalet händelser var få, men ändå för många för vad som kan anses som acceptabelt. Avfallshantering Östra Skaraborg ska vara och är en bra och trygg arbetsplats för alla anställda och förtroendevalda. Därför har vi en nolltolerans mot hotfullt beteende vilket polisanmäls omgående.

Under 2016 var den uppmärksamhet som AÖS fick i samband med Avfall Sveriges höstmöte särskilt glädjande. Många av åhörarna var mycket nyfikna och ställde initierade följdfrågor om Grönt Kort-systemet.

Direktionsmötet i september var som vanligt mycket givande eftersom extra tid ägnades åt att diskutera verksamhetsplan. Det är som ordförande glädjande att se medlemskommunernas respektive representanter så engagerade i att utveckla verksamheten.

Martin Odenö
Ordförande

Organisation och politik

Kommunalförbundet

Avfallshandling Östra Skaraborg (AÖS) består sedan den 1 januari 2016 av nio kommuner då Gullspångs och Mariestads kommuner blev medlemmar. I AÖS medlemskommuner bor ungefär 170 000 invånare.

Kartbild över AÖS medlemskommuner

Uppdrag

AÖS ansvarar för den kommunala renhållningsskyldigheten i medlemskommunerna. Ansvaret omfattar avfall som enligt miljöbalken utgörs av hushållsavfall samt avfall hos annan verksamhet, som är jämförligt med hushållsavfall.

Politisk ledning

Kommunalförbundet leds av en direktion och varje medlemskommun representeras av två ledamöter och två ersättare. Skövde kommun innehar ordförandeposten och posten som vice ordförande

alternerar årligen mellan övriga medlemskommuner. Ordförande är Martin Odenö (M) och vice ordförande under 2016 var Karola Svensson (C) från Falköping. Direktionen har fyra till fem sammanträden per år och platsen för mötena växlar mellan medlemskommunerna.

Revisorer

Medlemskommunerna utser växelvis två revisorer och för mandatperioden 2015-2018 har Lars Elinson (M), Falköping och Anders Benjaminsson (C), Töreboda utsetts till revisorer.

Verksamhetsområden

I den kommunala renhållningsskyldigheten ingår insamling av hushållsavfall från hushåll och företag, latrintömning, tömning av enskilda avlopp och insamling av hushållens farliga avfall samt grovavfall.

I Gullspång, Mariestad och Skövde utförs insamlingen med egen personal och egna sopbilar. I övriga kommuner anlitas två olika entreprenörer som utför insamlingen åt AÖS. Tömning av enskilda avlopp utförs enbart med hjälp av entreprenörer.

För insamling av hushållens farliga avfall och grovavfall finns 17 återvinningscentraler varav 3 drivs med hjälp av entreprenörer och 7 tillsammans med ideella föreningar. AÖS har också mottagning av verksamhetsavfall vid Bångahagens avfallsanläggning i Mariestad och Odenslunds ÅVC i Gullspångs kommun.

AÖS är också genom avtal med Gullspång, Karlsborg, Mariestad, Skövde och Töreboda behjälplig i frågor som rör sluttäckning av deponier.

Från

Effektiv sophämtning

Till

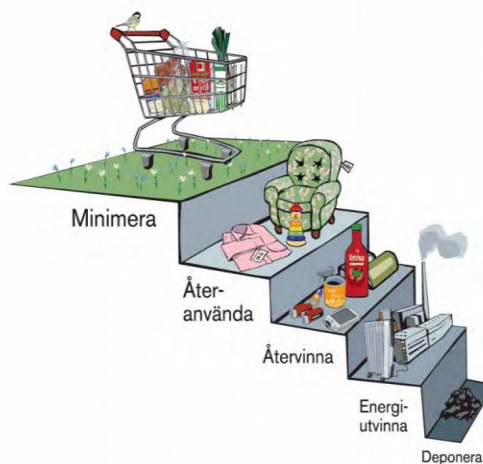
Miljödriven och effektiv avfallshantering

Vår färdriktning syftar till att skapa långsiktiga samhällsekonomiska och miljörelaterade vinster, vilket kommer att påverka kunder, medarbetare och ekonomi.

Avfallstrappan

Hur avfall bör undvikas och hanteras kan illustreras med en "avfallstrappa" där målet är att komma så högt upp i trappan som möjligt. AÖS färdriktning är ett utmärkt stöd i det arbetet.

Vision

AÖS vision beskriver vad förbundet eftersträvar att uppnå i framtiden. Det är en utmanande vision och vi arbetar mycket med våra kunder för att få rätt sortering, både i sopkärlen och på återvinningscentralen.

Vision

Vi är en av de ledande i Sverige inom kommunal avfallshantering och alla våra invånare sorterar rätt!

Verksamhetsidé

Verksamhetsidén är en övergripande beskrivning av den verksamhet som AÖS bedriver, vilka vi är till för och vad som kännetecknar inriktningen på vårt arbete.

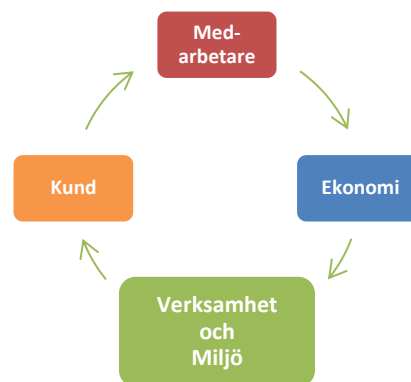
Verksamhetsidé

Vi säkerställer medlemskommunernas insamling och omhändertagande av hushållsavfall till vår gemensamma nytta.

Vi bedriver verksamheten med god service på ett miljörätt och effektivt sätt.

Verksamhet och miljö

Verksamhets- och miljöperspektivet innebär att vi bedriver en miljöriktig och effektiv verksamhet. Vi strävar efter att ligga i framkant inom teknisk utveckling för att optimera och effektivisera verksamheten i så stor utsträckning som möjligt.

Mål och måluppfyllelse 2016

Nyckelfråga

Ansluta fler fastighetsägare till insamling av matavfall med syfte att nå den nationella målsättningen senast år 2018.

Mål 2016

Samtliga villahushåll på landsbygd i Skövde är anslutna till insamling av matavfall (2016).

Ansluta 2 000 villahushåll i Mariestad till insamling av matavfall (2016).

Ansluta fler kommunala bostadsbolag till insamling av matavfall (2016).

Måluppfyllelse

Målet är inte uppfyllt. På grund av fördröjd upphandling av sopbilar till Skövde kommer insamlingen att bli förskjuten till 2018.

Målet är uppfyllt. Insamlingen startade under hösten 2016.

Målet är uppfyllt. Tibrobyggen och Törebodabostäder har startat sortering av matavfall och fler startar inom kort.

Nyckelfråga

Bedriva en effektiv och miljöriktig verksamhet

Mål 2016

50 % av den totala ordinarie fordonsflottan för sophämtning ska vara biogasdriven.

Utöver biogas ska den ordinarie fordonsflottan för sophämtning till 20 % drivas med andra alternativ till fossila drivmedel (2016).

Gemensamma föreskrifter senast under 2018.

Måluppfyllelse

Målet är uppfyllt. Andelen uppgår till 57 %.

Målet är uppfyllt. Andelen uppgår till 30 %.

Förslag till nya föreskrifter har skickats till medlemskommunerna för beslut.

Nyckelfråga

Lokalt omhändertagande av avfall i så stor utsträckning som möjligt.

Mål 2016

5 % av slammet från enskilda avloppsanläggningar hanteras lokalt via avvattnings (2016).

Måluppfyllelse

Målet är uppfyllt. 7 % av slammet hanteras lokalt.

Händelser under året

Mål för matavfall 2018

Riksdagens etappmål om insamling av matavfall närmar sig och vid utgången av år 2018 har AÖS som mål att samla in 50 procent av det matavfall som uppstår. För att nå målet behöver insamling ske från villahushåll, flerbostadshus och restauranger.

I AÖS medlemskommuner uppstår det årligen ca 12 580 ton matavfall av vilket AÖS ska samla in 50 procent (6 290 ton). Under 2016 samlades 3 709 ton matavfall in vilket motsvarar 29,3 procent av det matavfall som uppstår. Det är en ökning jämfört med 2015 (27,5 %). Anledningen till den knappa ökningen är att Mariestad och Gullspång inte sorterade matavfall då de blev medlemmar i AÖS samtidigt som invånarantalet i förbundet ökade.

Sortering av matavfall omfattar så här långt villahushåll i samtliga kommuner förutom Gullspång. De kommunala fastighetsbolagen i samtliga kommuner har fått information om insamling men kommit olika långt vad gäller införande. Kommunala kök i Falköping och Skövde sorterar matavfall och övriga kommunala kök kommer att kontaktas för start under 2017 och 2018.

För att ha en möjlighet att nå matavfallsmålet under 2018 behöver införendetakten öka. Vid utgången av 2018 kommer därför samtliga villahushåll och flerbostadshus ha fått möjlighet att starta sortering av matavfall.

Samla in minst 50 % av det matavfall som uppstår senast år 2018

2016

29,3 %

Bild: Angiven måluppfyllelse bygger på Naturvårdsverkets statistik att varje person ger upphov till 74 kg matavfall per år.

Matavfall i Mariestad

Under hösten har ca 2 200 villahushåll i Mariestad fått erbjudande om att börja sortera matavfall. Efter att informationsmöten genomförts på flera platser i kommunen startade insamlingen i november. 83 procent av villahushållen valde att börja sortera och sorteringen fungerar utmärkt. "Det är väldigt positivt" säger Peter Ahlström som är transportledare för sopförarna i Mariestad.

Under våren 2017 införs matavfallsinsamling för resterande villahushåll i Mariestad och hösten 2017 i Gullspång.

Jörgen Svenborger och Peter Ahlström i samband med matavfallsstarten i Mariestad. Foto: Mikael Ljung-

Matavfall i flerbostadshus

I Skövde sorterar ca 4 800 lägenhetshushåll sitt matavfall. Under 2016 har de kommunala bostadsbolagen i Falköping, Karlsborg, Tibro och Töreboda börjat med sortering vid några av sina fastigheter, totalt ca 1 400 lägenheter.

Under de två kommande åren kommer samtliga kommunala och privata flerbostadshus i AÖS medlemskommuner att erbjudas matavfallssortering. Det innebär att ca 1 000 fastighetsägare och 34 000 lägenhetshushåll kommer att få möjlighet att sortera sitt matavfall.

Under februari 2017 kommer privata flerbostadshusägare bjudas in till informationsmöten om sortering av matavfall.

AÖS tog plats på höstmötet

Branschorganisationen Avfall Sverige anordnar årligen ett höstmöte där tjänstemän och politiker från landets kommuner träffas och tar del av olika erfarenheter inom avfallsområdet. Temat för höstmötet var insamling av hushållsavfall.

Till årets möte var AÖS inbjudna att prata om Grönt kort på återvinningscentralerna. Ett koncept som AÖS är först i Sverige med att implementera. AÖS omnämndes dessutom i två olika presentationer om forskningsprojekt kring rutt-optimering och teknik för självkörande sopbilar i samarbete med Högskolan i Skövde.

Jessica Rytter presenterar Grönt kort på Avfall Sveriges höstmöte i Stockholm.

Nya gemensamma avfallsföreskrifter 2018

Förslag till nya avfallsföreskrifter har lämnats till medlemskommunerna för beslut under våren 2018. Förslaget innebär att tre olika avfallsföreskrifter blir en gemensam föreskrift för alla AÖS kommuner. Sommartömningssperioderna samordnas, abonnemang för matavfall blir standard med tömning av restavfall var fjärde vecka samt förtydligande kring fastighetsägarens ansvar för små avloppsanläggningar är några av de föreslagna förändringarna.

Nytt miljövänligt fordonsbränsle

Ett av AÖS mål är att göra fordonsflottan för sophämtning fri från fossila bränslen. Målet omfattar även de entreprenader för sophämtning som AÖS upphandlat. Majoriteten av sopbilarna i AÖS område, 57 procent, körs på biogas som framställs av det matavfall som AÖS samlar in. Samtliga sopbilar som körs i egen regi i Gullspång, Mariestad och Skövde och som inte är biogasdrivna tankas med fossilfri syntetisk diesel. Det motsvarar 30 procent av den totala fordonsflottan. Totalt sett körs 87 procent av sopbilarna på fossilfritt bränsle.

Lars Persson och Peter Dahlström, AÖS, tillsammans med representanter för Skövde kommun som också gått över till fossilfri diesel. Foto: Skövde kommun

Utvecklingsprojekt med Volvo

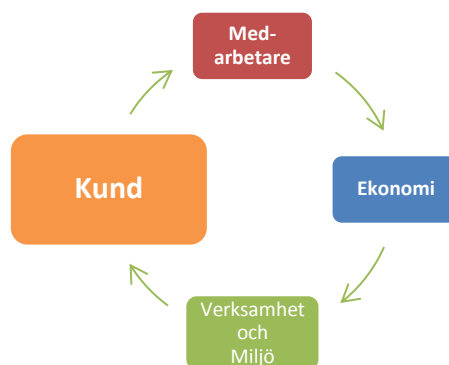
Tillsammans med Volvo Advanced Technology & Research, Gesink Norba och Högskolan i Skövde deltar AÖS i en förstudie avseende autonoma funktioner för sopbilar. Som ett led i studien genomfördes den 11 november en kartläggning av sophämtningsprocessen ur ett fordonsperspektiv. Syftet med kartläggningen var att identifiera risker och ineffektiva arbetsmoment samt att föreslå automationslösningar. Kartläggningen kommer att kompletteras med ytterligare undersökning av sophämtningsprocessen via sopförare utrustade med så kallade GoPro-kameror.

Visste du att...

... AÖS insamlingssystem för matavfall har godkänts av Jordbruksverket?
Det innebär att restprodukten från framställning av biogas kan användas vid ekologisk växtodling.

Kund

Kundperspektivet innebär att verksamheten kännetecknas av god service, hög tillgänglighet, enkelhet och flexibilitet.

Mål och måluppfyllelse 2016

Nyckelfråga

God service med hög tillgänglighet och tydliga öppettider på ÅVC.

Mål 2016

Grönt kort införs på minst två ÅVC (2016).

Måluppfyllelse

Målet är inte uppfyllt. Grönt kort har införts på Karlsborgs ÅVC.

Nyckelfråga

Aktuell och lättillgänglig information om AÖS miljödrivna avfallshantering och kundens bidrag till denna ("alla måste förstå – alla måste vara med")

Mål 2016

Inget mål satt för år 2016. Långsiktigt mål att nöjd kundindex ska vara minst 85 % (2017).

Måluppfyllelse

Aktiviteter genomförs i syfte att nå målet till år 2017.

Händelser under året

Ny second hand container

I januari fick återvinningscentralen i Falköping en second hand container där kunderna kan skänka saker för återanvändning.

Visste du att...

... att ca 250 ton kläder och textil samlades in i AÖS kommuner under 2016?

(Källa: Myrornas och Emmaus insamlingsstatistik 2016)

Grönt kort i Karlsborg

Precis innan årsskiftet stod återvinningscentralen i Karlsborg redo att ta emot nya Grönt kortkunder. Ny grind, kortläsare, belysningsarmaturer och administrativ teknik har installerats för att låta kunder lämna sitt avfall alla dagar i veckan från kl 7 på morgonen till kl 21 på kvällen. Intresset är stort och hittills har ungefär 300 kunder anmält intresse för det gröna kortet.

”Det fungerar alldeles utmärkt”, tycker Christina Storm, ny ÅVC-chef i AÖS.

Leif Lindqvist, driftledare ÅVC och Christina Storm
ÅVC-chef
Foto: Björn Johansson, Skaraborgsbygden

Fler än tusen Grönt kort-kunder i Hjo

Grönt kort infördes för ungefär ett år sedan i Hjo och det har blivit en succé. Fler än 1 200 kunder har skaffat det Gröna kortet och kan besöka återvinningscentralen på tider då den är stängd för övriga besökare.

Antalet besökare på helgen har ökat kraftigt samtidigt som besöken på måndag kväll har minskat i samma utsträckning vilket lett till att kvällsöppet har tagits bort. Återvinningscentralen kommer från 1 januari 2017 endast vara bemannad med personal på dagtid.

Visste du att...

... du kan anmäla dig till Grönt kort följande hemsida, <http://www.grontkortavfall.se/>

Grönt kort finns på återvinningscentralerna i Hjo, Karlsborg och Timmersdala.

Underhåll på Risängen och Bångahagen

Under våren byggdes Risängens återvinningscentral delvis om för att förbättra trafikflödet, minska köbildning och styra undan tunga fordon från den publika delen av centralen. Behållarna för återvinningsmaterial har möblerats om, återvinning av förpackningar har fått en egen plats och ny yta med stora fickor att lämna skrymmande material i har skapats.

Företagskunder som tidigare lämnat verksamhetsavfall hänvisas numera till privata entreprenörer.

Fallskydd har monterats och förbättrats på både Bångahagen och på Risängens ÅVC:er.

Fakturering i egen regi

Vid Mariestads och Gullspångs medlemskap tog AÖS samtidigt över ansvaret för fakturering av renhållningstjänsterna i de båda nya medlemskommunerna.

I samband med systembyte hos Skövde Nät AB flyttades fakturering av renhållningstjänsterna i Skövde till AÖS egna och nya enhet för fakturering.

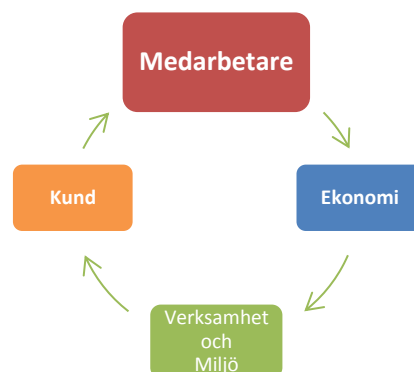
Visste du att...

... representanter från 24 kommuner har gjort studiebesök hos AÖS under hösten för att studera Grönt kort och AÖS ruttplaneringsystem Optigon.

Medarbetare

Medarbetarperspektivet innebär att AÖS ska vara en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö där medarbetarna utvecklas i sina roller och ger god service till våra kunder.

Mål och måluppfyllelse

Nyckelfråga

Vara en attraktiv arbetsgivare.

Mål 2016

Inget mål satt för år 2016. Långsiktigt mål att nöjd medarbetarindex ska vara minst 85 % (2017).

Måluppfyllelse

Aktiviteter genomförs i syfte att nå målet till år 2017.

Händelser året

Nya medarbetare!

Vid årsskiftet nästan fördubblades antalet medarbetare i AÖS från 31 till 55 när Gullspång och Mariestad blev medlemmar i förbundet. Insamling av hushållsavfall utförs nu i egen regi i tre medlemskommuner (Gullspång, Mariestad och Skövde). Antalet återvinningscentraler som drivs i egen regi uppgår nu till nio.

Yrkeskompetensbevis (YKB)

Den obligatoriska YKB-utbildningen för chaufförer slutfördes under våren. Att utföra transporter med lastbil är ett ansvarsfullt arbete som ställer krav på kunskap och skicklighet. Därför finns det en lag som reglerar krav på yrkesförarkompetens för att få utföra sådana transporter.

För att upprätthålla yrkeskompetensbeviset kommer en årlig utbildningsdag att arrangeras förtlöpande för AÖS chaufförer.

Retorikutbildning och studiebesök i Falköping

Under året har samtliga anställda i Mariestad och Gullspång erhållit utbildning i retorik. Syftet har varit att stärka och utveckla medarbetarnas kunskaper om att informera. Medarbetarna har också förberetts inför kommande informationsmöten i samband med start av insamling av matavfall i Mariestad.

Studiebesök till Falköpings biogasanläggning har anordnats för att personalen ska få se hur matavfallet som samlas in tas om hand och blir till biogas.

Hot, våld och inbrott på ÅVC

Hot, våld och inbrott på återvinningscentraler förekommer tyvärr oftare än man kan tro. Under året har tre incidenter med hot och våld på ÅVC polisanmälts. Situationerna varierar, allt från stöldförsök till någon som inte vill betala eller som blir upprörd över information om reglerna för sortering.

Bilbatterier, TV-apparater, datorer och annan småelektronik innehåller metaller som gör dem stöldbegärliga.

"De verbala hoten har ökat och det är ett problem som vi jobbar med ständigt", säger driftansvarig Leif Lindqvist. Kurser i hur man hanterar hot och våldssituationer samt hur personalen kan känna igen drogpåverkade människor kommer genomföras under nästa år.

Hot och våld på återvinningscentralerna är ett problem över hela Sverige och Branschorganisationen Avfall Sverige har påbörjat en kartläggning av omfattningen av hot och våld mot personal samt stölder på återvinningscentralerna.

Under året har 10 inbrott på våra ÅVC polisanmälts.

Personalredovisning

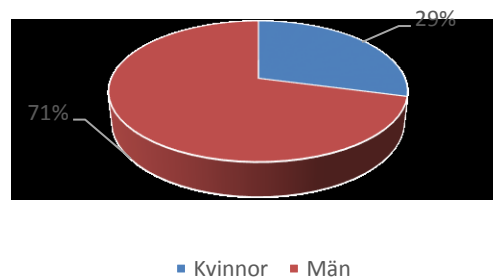
Medarbetare

Antalet tillsvidareanställda har ökat från 31 till 55 under året vilket beror på personalövertag vid Gullspångs och Mariestads medlemskap i AÖS.

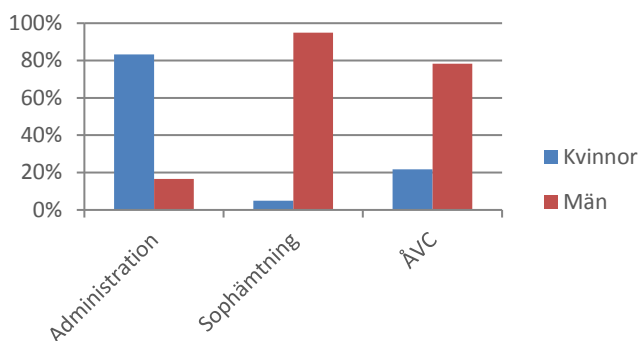
Andelen kvinnor har totalt sett minskat något från 32 till 29 procent. Inom administration har det dock skett en ökning av antalet kvinnor. Det beror främst på nya tjänster inom kundtjänst och fakturering av renhållningsavgifter i egen regi.

Medelåldern bland AÖS medarbetare är 46 år.

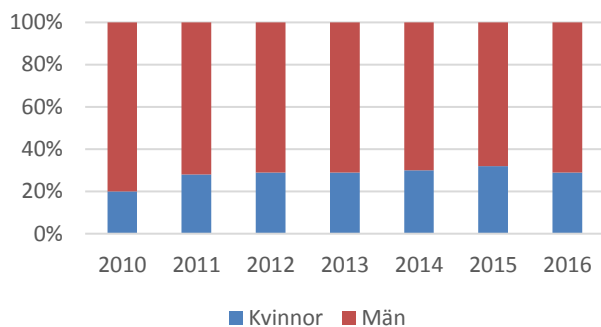
Andel kvinnor och män på AÖS

Andel kvinnor och män i olika verksamheter på AÖS 2016

Andel kvinnor och män på AÖS 2010-2016

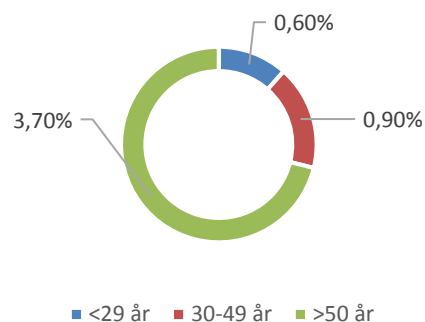
Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron under 2016 uppgår till 5,2 procent. Det är en ökning jämfört med föregående år då frånvaron var 1,8 procent. I Sveriges kommuner och landstings (SKL) sammanställning av sjukfrånvaro uppgår den genomsnittliga sjukfrånvaron inom offentlig sektor till 7,0 procent.

Av den totala sjukfrånvaron står kvinnor för 44 procent av frånvaron och män för 56 procent. Sjukfrånvaro i 60 dagar eller mer uppgår till 1,4 procent.

Det är viktigt att känna till att i en liten personalgrupp kan enstaka sjukskrivningar eller återgång i arbete ge stora utslag i statistiken och speglar inte den generella bilden av läget.

Sjukfrånvaro i olika åldersintervall av den totala frånvaron 5,2%

Visste du att...

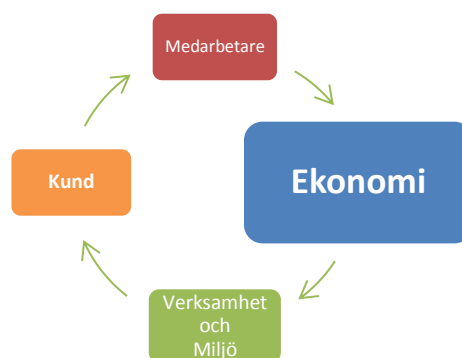
... AÖS är 23:e bästa avfallskommun i Sverige enligt branschorganisationen Avfall Sverige.

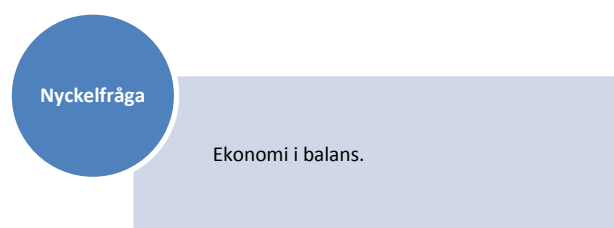
AÖS personal
Foto: Thomas Harrysson

Ekonomi

Ekonomiperspektivet innebär att vi arbetar så kostnadseffektivt som möjligt och strävar efter att ha låga avgifter för vår verksamhet.

Mål och måluppfyllelse

Mål 2015	Måluppfyllelse
Soliditeten understiger inte 35 % (2016).	Målet är uppfyllt. Soliditeten är 68,8 %.

Resultat 2016

Resultatet för 2016 är negativt med -8,6 mnkr och det budgeterade resultatet för året är -6,7 mnkr.

Soliditeten uppgår till 68,8 procent vilket innebär att det finansiella målet är uppfyllt. Den ekonomiska ställningen är fortsatt god med ett eget kapital om 64 mnkr. Det egna kapitalet har trots det negativa resultatet ökat under året eftersom de senaste medlemskommunerna bidragit med ett kapitaltillskott på ca 21 mnkr.

Jämförbarheten mellan åren försvåras dels av att AÖS fått två nya medlemskommuner och dels för att byte av kontoplan till BAS-13 genomförts.

Intäkter

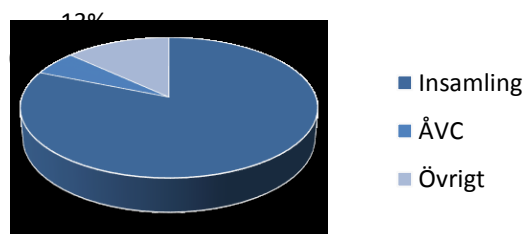
Intäkterna för 2016 uppgår till 118,2 mnkr vilket är 3,9 mnkr mer än budgeterat. Det är främst intäkterna från insamlingsverksamheten (sophämtning och enskilda avlopp) som överstiger budget. Det beror främst på försiktighet i budgeteringen av intäkter för de nya kommunerna Mariestad och Gullspång.

På ÅVC har försäljning av en hjullastare och ökade mängder skrot lett till intäkter som

överstiger budget. Mer arbete inom sluttäckning har genomförts under året än budgeterat vilket ger större intäkter då kostnaderna faktureras kommunen i vilken deponin ligger.

Intäkter/ verksamhet	Utfall 2016	Budget 2016	Avvikelse budget
Insamling	95 900	93 500	2 400
ÅVC	6 700	6 100	600
Övrigt	15 600	14 700	900
Summa	118 200	114 300	3 900

Fördelning intäkter

Diagrammet visar hur intäkterna är fördelade mellan de olika verksamhetsgrenarna i AÖS.

Kostnader

Kostnaderna för 2016 uppgår till 126,8 mnkr vilket är 5,8 mnkr mer än budgeterat (121 mnkr).

Kostnaden för förändring av semesterlöneskulden uppgår till 1 000 tkr jämfört med föregående år då den uppgick till 80 tkr. Det är en obudgeterad effekt av personalövertag från Mariestads och Gullspångs kommuner.

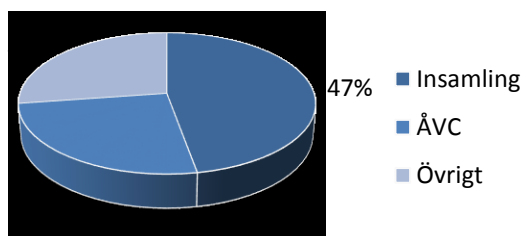
Budgetavvikelsen för insamlingsverksamheten beror förutom ovanstående på för lågt budgeterad kostnad för slamentreprenaden i Mariestad och Gullspång.

På återvinningscentralerna överstiger kostnaderna budget med ca 2 mnkr och det beror främst på reparationer och underhåll på Risängen i Skövde och Bångahagen i Mariestad.

Bland övriga kostnader är det främst kostnader för sluttäckning som överskrider budget med ca 2 mnkr men motsvarande intäkt gör att verksamheten är kostnadsneutral.

Kostnader/ verksamhet	Utfall 2016	Budget 2016	Avvikelse budget
Insamling	59 800	57 700	-2 100
ÅVC	32 400	30 500	-1 900
Övrigt	34 600	32 800	-1 800
Summa	126 800	121 000	-5 800

Fördelning kostnader

Diagrammet visar hur kostnaderna är fördelade mellan de olika verksamhetsgrenarna i AÖS.

Investeringar

Årets investeringar uppgår till 17,7 mnkr. Vid övertagandet av Mariestads och Gullspångs verksamheter togs även de anläggningstillgångar över som hörde till avfallsverksamheten. Det handlar främst om byggnader och maskiner till ett värde av 5,9 mnkr för Mariestad och 1,6 mnkr för Gullspång.

Under året har även tre nya sopbilar, en transportbil och två lastmaskiner köpts in till verksamheten i Mariestad för 9,6 mnkr. Investeringar för ca 300 tkr har gjorts i Karlsborg för att förbereda anläggningen för Grönt kort. På Risängen har C3C-block för att bygga materialfickor köpts in för ca 350 tkr. Ökade kostnader för avskrivningar har förutsetts och finns med i budget.

Framtid

Än så länge har förbundet en god ekonomisk ställning med ett stort eget kapital, mycket tack vare kapitaltillskott de senaste åren (ca 30 mnkr).

Införande av matavfallssorteringska vara klart senast under 2018 och därefter kommer kostnadsnivån att stabiliseras på en högre nivå. Insamlings-verksamheten är i nuläget underfinansierad och justeringar i taxan kommer på sikt att vara nödvändiga för att öka intäkterna och möta kravet på budget i balans.

Frågan om ansvaret för insamling av förpackningar är på nytt väckt. Miljöminister Karolina Skog har planer på en ny ansvars- och rollfördelning inom avfallsområdet som kan påverka både AÖS verksamhet och ekonomi. Arbetet i regeringskansliet kommer att konkretiseras efter hand under våren varvid mer detaljer kring förslaget kommer att bli kända.

Resultaträkning

	Not	2016-12-31	Budget 2016	2015-12-31
Intäkter				
Grund- och hämningsavgifter		95 443,3	94 675,0	69 838,2
Övriga intäkter	1	22 730,5	19 585,0	13 544,4
Summa intäkter		118 173,8	114 260,0	83 382,6
Kostnader				
Övriga externa kostnader	2	-92 527,2	-88 290,0	-67 191,2
Personalkostnader	3	-30 004,3	-29 090,0	-18 068,9
Avskrivningar	4	-4 239,2	-3 745,0	-2 039,9
Summa kostnader		-126 770,7	-121 125,0	-87 300,0
Summa verksamhetens nettokostnader		-8 596,9	-6 865,0	-3 917,4
Finansnetto				
Ränteintäkter		4,2	150,0	42,2
Räntekostnader		-17,6	0,0	-26,1
ÅRETS RESULTAT		-8 610,3	-6 715,0	-3 901,4

Balansräkning

	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Fastigheter	5	6 065,8	316,4
Maskiner	6	3 893,7	1 221,3
Inventarier	7	1 115,7	607,8
Bilar och andra transportmedel	8	10 257,3	5 721,5
Summa anläggningstillgångar		21 332,5	7 867,0
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		28 993,6	21 545,4
Övriga fordringar		178,3	6,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 796,1	1 284,0
Kassa och bank		40 368,3	37 810,9
Summa omsättningstillgångar		71 336,3	60 647,2
SUMMA TILLGÅNGAR		92 668,8	68 514,2
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Eget kapital			
Eget kapital		72 348,2	54 938,1
Årets resultat		-8 610,3	-3 901,4
Summa eget kapital	9	63 737,9	51 036,7
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		14 894,9	11 303,9
Övriga skulder	10	4 246,1	1 076,7
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	9 789,9	5 097,1
Summa kortfristiga skulder		28 930,9	17 477,7
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		92 668,8	68 514,2

Kassaflödesanalys

	2016-12-31	2015-12-31
Den löpande verksamheten		
Årets/delårets resultat	-8 610,3	-3 901,4
Justering för av- och nedskrivningar	4 239,2	2 039,9
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		
Kapitaltillskott från nya medlemskommuner	21 311,6	
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	16 940,5	-1 861,5
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-8 131,7	300,6
Ökning/minskning kortfristiga skulder	11 453,4	-703,6
Medel från den löpande verksamheten	20 262,2	-2 264,5
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-17 704,6	-2 858,9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		
Medel från investeringsverksamheten	17 704,6	-2 858,9
Finansieringsverksamheten		
Amortering av skuld		
Medel från finansieringsverksamheten	0	0
ÅRETS KASSAFLÖDE	2 557,6	-5 123,4
Likvida medel vid årets början	37 810,8	42 934,4
Likvida medel vid delårets slut	40 368,4	37 810,8

Noter och tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunal redovisningslag och med beaktande av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och god redovisningssed. Periodisering har skett efter bokföringsmässiga grunder.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp.

Avskrivning

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde.

Avskrivningstider

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgång görs. Vår bedömning är att komponentavskrivning inte är aktuellt för de tillgångar som för närvarande ingår AÖS verksamhet.

Följande avskrivningstider tillämpas:

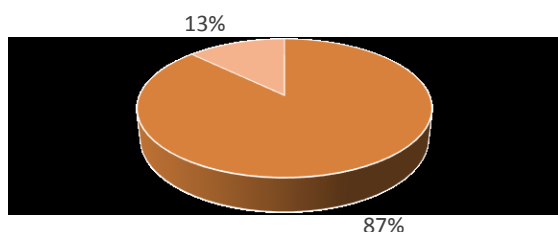
Byggnader/fastigheter	15-25 år
Maskiner och bilar	5-10 år
Övriga inventarier	5-10 år

Noter (tkr)

Not 1 Övriga intäkter

	2016-12-31	2015-12-31
Försäljning av material och mottagningsavgifter ÅVC	6 739,5	5 934,1
Intäkter övrig verksamhet (fastighetsnära insamling av förpackningar FNI, verksamhetsavfall, sluttäckning)	15 175,7	7 008,5
Övriga intäkter	815,3	601,8
Summa	22 730,5	13 544,4

Redovisning av totala intäkter per verksamhetstyp

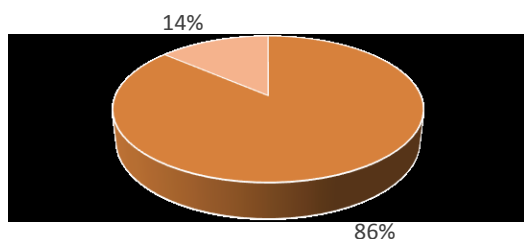

- Kommunalt insamlingsansvar
- Övrig verksamhet (FNI, verksamhetsavfall, sluttäckning)

Not 2 Övriga externa kostnader

	2016-12-31	2015-12-31
Inköp av inventarier och material	1 925,7	4 091,7
Entreprenader	58 002,2	49 360,4
Konsulttjänster	2 240,6	1 332,6
Lokal- och markhyror	1 862,4	1 446,1
Hyror/leasing av anläggningstillgångar	963,3	484,2
Bränsle, energi och vatten	3 808,7	1 879,9
Transporter	2 376,8	1 604,8
Övriga verksamhetskostnader	21 347,6	6 991,4
Summa	92 527,2	67 191,2

Redovisning av totala kostnader per verksamhetstyp

- Kommunalt insamlingsansvar
- Övrig verksamhet

I ovanstående diagram har gemensamma kostnader för administration, direktion etc. fördelats ut på respektive verksamhet enligt en fördelningsnyckel baserad på andel av de totala kostnaderna.

Not 3 Personalkostnader**2016-12-31**   **2015-12-31**

	2016-12-31	2015-12-31
Arvoden*	250,7	75,1
Löner	21 092,2	12 377,4
Kostnadsersättningar	65,2	59,7
Sociala avgifter	6 698,0	4 095,5
Pensionskostnader	1 280,5	845,0
Personalsociala kostnader	617,6	616,0
Summa	30 004,2	18 068,7

* Arvode till AÖS ordförande har tidigare redovisats som en lönekostnad. Från och med 2016 redovisas det som fast arvode istället.

Not 4 Avskrivningar**2016-12-31**   **2015-12-31**

	2016-12-31	2015-12-31
Fastigheter	480,3	15,2
Maskiner	797,9	380,7
Inventarier	110,8	105,1
Bilar och andra transportmedel	2 850,1	1 538,9
Summa	4 239,1	2 039,9

Not 5 Fastigheter**2016-12-31**   **2015-12-31**

	2016-12-31	2015-12-31
Ingående anskaffningsvärden	354,4	298,4
Årets investering	6 229,7	56,0
Summa utgående anskaffningsvärden	6 584,1	354,4
Ingående ackumulerade avskrivningar	-38,0	-22,8
Årets avskrivningar	-480,3	-15,2
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-518,3	-38,0
Summa utgående restvärde enligt plan	6 065,8	316,4

I samband med Gullspångs och Mariestads medlemskap i AÖS köptes byggnader på Odenslunds och på Bångahagens avfallsanläggningar.

Not 6 Maskiner**2016-12-31**   **2015-12-31**

	2016-12-31	2015-12-31
Ingående anskaffningsvärden	6 275,0	6 275,0
Årets investering	3 470,3	0,0
Summa utgående anskaffningsvärden	9 745,3	6 275,0
Ingående ackumulerade avskrivningar	-5 053,6	-4 673,0
Årets avskrivningar	-797,9	-380,7
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-5 851,5	-5 053,7
Summa utgående restvärde enligt plan	3 893,8	1 221,3

Under året har två lastmaskiner à 1 700 tkr köpts in till Bångahagens avfallsanläggning.

Not 7 Inventarier**2016-12-31 2015-12-31**

	2016-12-31	2015-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 107,1	1 950,4
Årets investering	618,7	156,7
Summa utgående anskaffningsvärden	2 725,8	2 107,1
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 499,3	-1 394,2
Årets avskrivningar	-110,8	-105,1
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-1 610,1	-1 499,3
Summa utgående restvärde enligt plan	1 115,7	607,8

Investeringar i Karlsborg för start av Grönt kort och legoblock till materialfickor på Risängens ÅVC.

Not 8 Bilar och andra transportmedel**2016-12-31 2015-12-31**

	2016-12-31	2015-12-31
Ingående anskaffningsvärden	16 448,3	13 748,3
Årets investering	7 385,9	2 700,0
Summa utgående anskaffningsvärden	23 834,2	16 448,3
Ingående ackumulerade avskrivningar	-10 726,8	-9 187,9
Årets avskrivningar	-2 850,1	-1 538,9
Summa utgående ackumulerade avskrivningar	-13 576,9	-10 726,8
Summa utgående restvärde enligt plan	10 257,3	5 721,5

Tre nya sopbilar à 2 000 tkr och en transportbil för ärendekörning till verksamheten i Mariestad.
Två hjullastare köpte loss för 1 050 tkr i samband med Mariestads medlemskap i AÖS.

Not 9 Eget kapital**2016-06-30 2015-12-31**

	2016-06-30	2015-12-31
Ingående eget kapital	51 036,7	54 938,1
Kapitaltillskott nya medlemskommuner, Gullspång och Mariestad	21 311,6	0
Summa eget kapital	72 348,3	54 938,1
Årets resultat	-8 610,3	-1 919,0
Utgående eget kapital	63 737,9	53 019,1

Kapitaltillskottet för en ny medlemskommun beräknas som andel av förbundets tillgångar och skulder i förhållande till invånarantalet i respektive kommun (Förbundsordningen § 10). Kapitaltillskottet bokförs direkt mot eget kapital.

Not 10 Övriga skulder**2016-12-31 2015-12-31**

	2016-12-31	2015-12-31
Momsskuld	3 309,1	486,7
Sociala avgifter löner december	510,6	319,2
Personalens källskatt december	426,4	270,7
Summa	4 246,1	1 076,7

Not 11 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter**2016-12-31****2015-12-31**

Upplupna löner	165,7	243,7
Upplupna semesterlöner	2 342,2	1 326,5
Revision	47,0	47,0
Pensionskund avgiftsbestämd ålderspension	949,1	583,0
Löneskatt avgiftsbestämd ålderspension och övrig löneskatt	441,0	328,9
Övriga upplupna kostnader	5 844,9	2 568,0
Summa	9 789,9	5 097,1

Ekonomisk översikt åren 2011 - 2016

Resultaträkning

(Tkr)	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Intäkter	118 173,8³⁾	83 382,6	80 194,5 ²⁾	70 124,7	68 497,0 ¹⁾	86 149,8
Kostnader	-126 770,7³⁾	-87 300,0	-86 415,5 ²⁾	-71 368,6	-66 046,9 ¹⁾	-77 190,4
Ränteutäkter	4,2	42,2	308,4	529,0	828,7	818,8
Räntekostnader	-17,6	-26,1	-2,0	-1,6	-3,5	-7,4
Årets resultat	-8 610,3	-3 901,4	-5 914,7	-716,5	3 275,3	9 770,7

1) *Intäkts- och kostnadsminskning till följd av koncessioner för avfallsbehandling.*

2) *Intäkts- och kostnadsökning till följd av Skara kommuns medlemskap.*

3) *Intäkts- och kostnadsökning till följd av Gullspångs och Mariestads kommuners medlemskap*

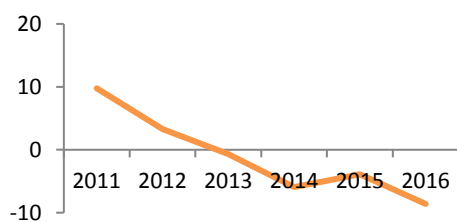
Balansräkning

(Tkr)	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Anläggningstillgångar	21 332,5	7 867,0	7 048,1	6 069,9	3 010,5	4 502,3
Omsättningstillgångar	71 336,3	60 647,2	66 071,1	59 934,7	62 999,3	62 704,7
Eget kapital	63 737,9	51 036,7	54 938,1	52 703,2	53 419,7	50 144,4
Långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0	0,0	22,6	50,9
Kortfristiga skulder	28 930,9	17 477,6	18 181,2	13 301,4	12 567,5	17 011,7
Ställda panter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ansvarsförbindelser	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

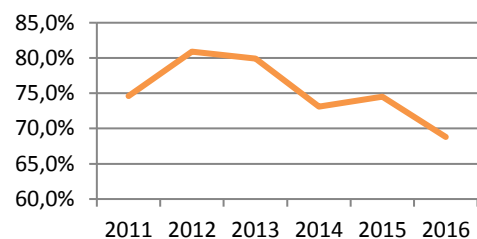
Fem verksamhetsår i sammandrag

(Tkr)	2016	2015	2014	2013	2012
Verksamhetens nettokostnad	-8 596,9	-3 917,4	- 6 221,1	- 1 243,9	2 450,1
Finansnetto	-13,4	16,0	306,4	527,4	825,2
Årets resultat	-8 610,3	-3 901,4	- 5 914,7	- 716,5	3 275,3
Resultatutveckling	-7,3%	-4,7%	- 7,4%	- 0,01%	5,0%
Likvida medel	40 368,3	37 810,8	42 934,2	44 404,6	50 457,3
Kassalikviditet	246,6%	347,0%	363,4%	450,6%	501,0%
Långfristiga skulder (varav kortfristig del)	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 0,0	22,6 22,6
Anläggningskapital	21 332,5	7 867,0	7 048,1	6 069,9	2 987,9
Rörelsekapital	42 405,4	43 169,5	47 889,8	46 633,2	50 431,9
Eget kapital	63 737,9	51 036,7	54 938,1	52 703,2	53 419,7
Soliditet (%)	68,8%	74,5%	75,1%	79,8%	80,9%

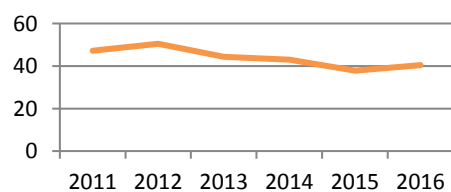
Årets resultat (mkr)

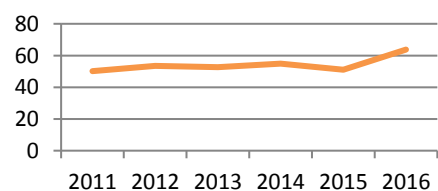
Soliditet (%)

Likvida medel (mkr)

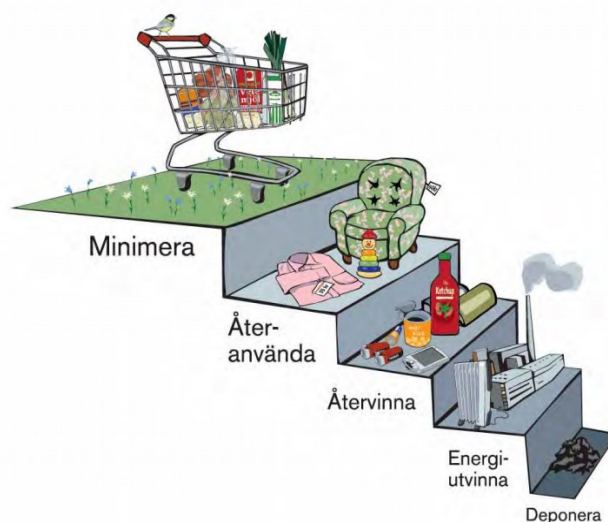
Eget kapital (mkr)

Bilaga 1 Avfallsstatistik

I detta avsnitt redovisas statistik för insamlade och behandlade avfallsmängder inom AÖS. Statistiken avser enbart AÖS verksamhet och ger därmed inte en total bild över hushållens sortering eftersom deras sortering av förpackningar inte ingår. Inte heller ingår den omfattade handeln med second-hand-produkter och likande utöver det som samlas in på AÖS anläggningar.

Avfallstrappan eller avfallshierarkin nedan utgör EU:s vägledning kring hur produkter och avfall bör hantearas. Målet med avfallstrappan är att minska den totala mängden avfall och dess farlighet, öka återanvändningen och öka materialåtervinningen.

Avfallshierarkin införlivades under 2016 i Miljöbalken (15 kap) med följande formulering:

Avfallshierarkin

10 § En bestämmelse om skyldighet att vidta avfallsförebyggande åtgärder finns i 2 kap. 5 §.

Den som behandlar avfall eller är ansvarig för att avfall blir behandlat ska se till att det

1. återvinns genom att det förbereds för återanvändning,
2. materialåtervinns, om det är lämpligare än 1,
3. återvinns på annat sätt, om det är lämpligare än 1 och 2, eller
4. bortskaffas, om det är lämpligare än 1-3.

Den behandling av avfallet som bäst skyddar människors hälsa och miljön som helhet ska anses som lämpligast, om behandlingen inte är orimlig. *Lag (2016:782)*.

Åtgärder för att öka återanvändningen

Vid AÖS återvinningscentraler, med undantag i Gullspång, finns samarbete med organisationer som samlar in användbara textilier. Av 7,3 ton totalt insamlad mängd kläder av Emmaus (Tibro kommun) utgjorde insamlingen av kläder vid ÅVC 57 % (4,2 ton). I övriga medlemskommuner finns samarbete med Myrorna. Myrorna samlade totalt in 243 ton kläder i AÖS medlemskommuner, av detta mottogs ca en tredjedel på någon av AÖS återvinningscentraler.

Vid samtliga ÅVC i egen regi samt Värsås och Tidans ÅVC finns möjlighet att lämna saker för återanvändning som till exempel husgeråd och inredningsföremål. Under 2016 samlades totalt 169 ton material in (exkl. Odenslund och Bångahagen, där statistik saknas). Detta utgör ungefär en fördubbling mot föregående år.

För att öka återanvändningen bidrar AÖS också med informationsinsatser och kostnadsfri mottagning av returmaterial som lämnas från secondhand verksamheter till ÅVC.

Insamling av avfall

Via sopbilar och återvinningscentraler samlar AÖS totalt in 494 kg avfall per invånare vilket innebär en ökning från tidigare år. Mängden hushållsavfall 2015 för Sverige var i snitt 478 kg/invånare respektive 475 kg per EU-medborgare 2014.

Av totalt insamlad mängd avfall inom AÖS samlas mer in på återvinningscentraler än med sopbil och det är främst insamlade mängder vid ÅVC som har ökat under 2016. AÖS avfallsmängder innebär en ökning mot föregående år med 1,2 %. Ökningen kan eventuellt bero på ökad köpkraft.

Insamlat avfall per metod

Kg/inv	2016**	2015	2014*	2013	2012
Hämtat med sopbil, varav	207,9	206,4	207,7	212,2	210,3
Brännbart avfall	186,2	184,1	188,1	194,8	198,7
Matavfall	21,7	22,3	19,6	17,4	11,6
Lämnat på ÅVC	286,2	281,8	266,7	262,9	270,8
Summa	494,1	488,2	474,4	475,1	481,1

Mängden hushållsavfall hämtat med sopbil, 208 kg/invånare, är lägre inom AÖS än riksgenomsnittet på för 2015 på 225 kg/invånare.

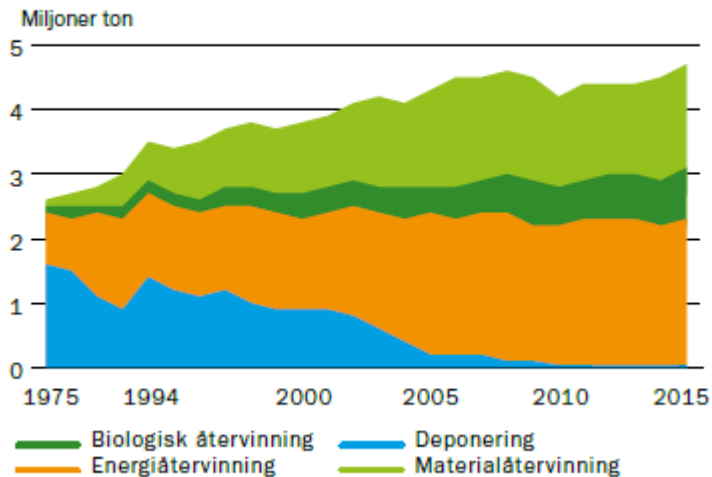
Hushållsavfall hämtat med sopbil har ökat något mot föregående år. Att mängden brännbart avfall ökat per kommuninvånare samtidigt som mängden matavfall minskat per kommuninvånare har sannolikt att göra med Mariestad och Gullspångs medlemskap och att matavfallsinsamlingen ännu inte är utbyggd i dessa kommuner.

Avfallsbehandling

Samtidigt som mängderna avfall har ökat har även sättet att omhänderta avfallet förändrats på ett betydande sätt under de senaste 40 åren. Nedan redovisas hur behandlingen av hushållens avfall förändrats under åren.

Avfallsbehandling i Sverige, källa Avfall Sverige

ÖVERSIKT 1975-2015

Inom AÖS ökar mängden avfall som materialåtervinns alltjämt, trots det utgör energiåtervinning den fortsatt största andelen av hushållsavfallet.

Under 2016 har det inom AÖS per person samlats in och omhändertagits:

- 25,7 kg el- och farligt avfall för omhändertagande
- 60,7 kg matavfall och trädgårdsavfall för biologisk behandling via rötning och/eller kompostering
- 62,9 kg skickade till andra typer av materialåtervinning
- 339,2 kg har energiåtervunnits som värme och el
- 5,5 kg skickades till deponering

Därutöver samlades 244,7 kg slam per invånare in från enskilda avlopp.

Som jämförelse samlade producenterna under 2015 in 67,4 kg förpackningar och tidningar per invånare.

Farligt avfall

Den största andelen farligt avfall som samlas in på AÖS återvinningscentraler utgörs av elavfall och impregnerat träavfall.

Mängd elavfall och annat farligt avfall vid återvinningscentraler

Kg/inv	2016**	2015	2014*	2013	2012
Elavfall	15,3	17,3	18,1	17,9	16,7
Impregnerat träavfall	7,9	7,7	7,1	6,9	5,4
Annat farligt avfall	2,5	2,3	2,5	2,7	2,9
Summa	25,7	27,4	25,5	27,6	25,0

* Från och med 2014 ingår även Skaras mängder i siffrorna.

** Från och med 2016 ingår även Gullspångs och Mariestads mängder i siffrorna.

Mängden elavfall har minskat under 2016, kanske till följd av den förändring i producentansvaret som utfärdades i september 2014 (SFS 2014:1075). Förändringen innebär:

- att alla som säljer elutrustning ska ta emot elavfall gratis i samband med att ny utrustning säljes/skänkes om elavfallet utgörs av elutrustning av samma typ eller motsvarande funktion som den nya utrustningen
- Den som har en butiklokal ska gratis ta emot mindre elavfall (max 25 cm i storlek) i butiken eller i dess omedelbara närhet om försäljningsytan för elutrustning är 400 kvadratmeter eller större.

Mängden impregnerat träavfall har ökat över åren.

Mottagningen av annat farligt avfall än elavfall och impregnerat träavfall fortsätter i samma nivå som tidigare.

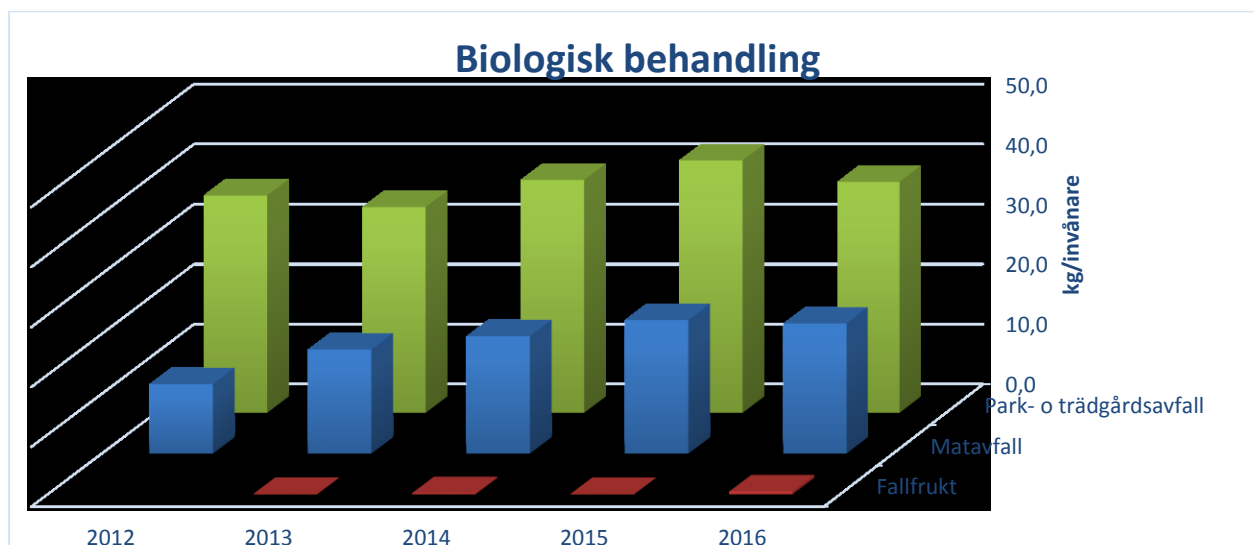
Materialåtervinning

Materialåtervinning delas upp i återvinning via biologisk behandling respektive övrig materialåtervinning.

Biologisk behandling

Exempel på biologisk behandling är rötning av matavfall och fallfrukt samt kompostering av trädgårdsavfall. Insamling av matavfall för tillverkning av biogas har ökat sedan föregående år vilket är en effekt av den pågående utbyggnaden inom AÖS. Ökningen kommer att fortsätta i takt med att fler hushåll sorterar ut matavfall.

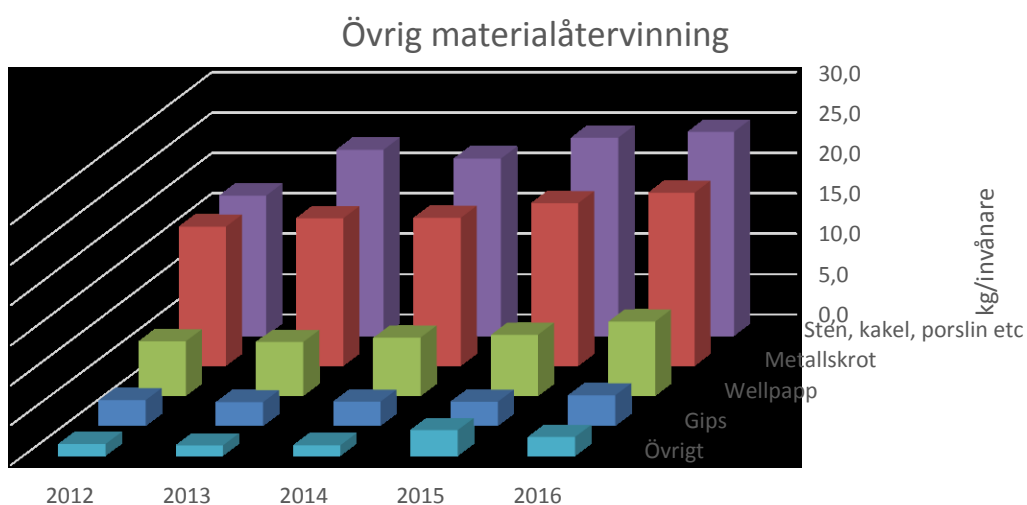
Övrig biologisk behandling som främst består av kompostering av park- och trädgårdsavfall har sjunkit tillbaka till 2014 års nivå.

Övrig materialåtervinning

Övrig materialåtervinning är exempelvis den ökande återvinningen av gips, metallskrot och användande av sten, kakel och porslin för konstruktionsändamål vid sluttäckning. Den största ökningen under 2016 står dock träavfall för, se mer nedan under energiåtervinning.

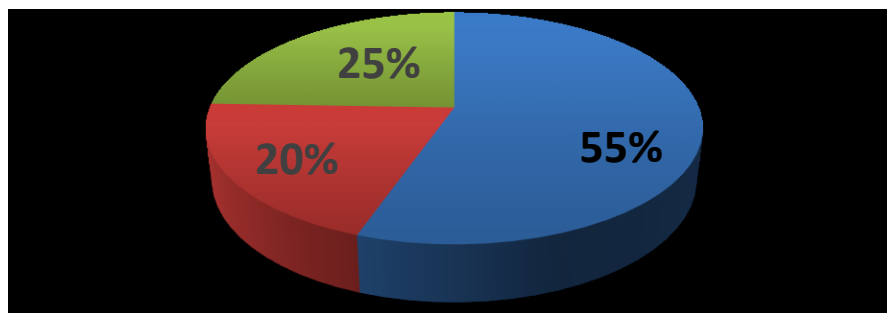
På återvinningscentralerna samlades det totalt in 62,9 kg/inånare av material för övrig återvinning än biologisk behandling.

Energiåtervinning

Energiåtervinning innebär att avfallet förbränns för att utvinna energi. Vid Värmekällan, Skövde värmeverks avfallsförbränning i Skövde, producerade under 2015 värme motsvarande 182 GWh samt el motsvarande 10 GWh. Av anläggningens totalt behandlade mängd avfall på 58 930 ton levererade AÖS 31 805 ton avfall lämnat med sopbil och 8 735 ton från AÖS återvinningscentraler. Brännbart avfall från återvinningscentraler drivna av entreprenörer återvinningscentraler (Skara, Tibro och Töreboda) energiåtervinns vid andra anläggningar.

Energiåtervinning

■ Brännbart (sophämtning) ■ Brännbart (ÅVC) ■ Träavfall (RT och ris vid ÅVC)

Mängden träavfall per invånare har ökat från 77 kg till 82 kg/invånare. Mängden brännbart avfall insamlat vid ÅVC varierar över åren. Mängderna för 2016 är åter nere i 2014 års nivå.

Mängd brännbart avfall och träavfall

Kg/inv	2016**	2015	2014*	2013	2012
Brännbart via sop-tunna	186,2	184,1	188,1	194,8	198,7
Brännbart på ÅVC	67,9	71,9	68,0	63,1	68,0
Träavfall på ÅVC	82,2	76,8	76,2	84,6	94,7
Summa	336,3	332,8	332,3	342,5	361,4

* Från och med 2014 ingår även Skars mängder i siffrorna.

** Från och med 2016 ingår även Gullspångs och Mariestads mängder i siffrorna.

Deponering

Mängden avfall till deponi inom AÖS område är 5,5 kg per invånare. Det är något högre än riksgenomsnittet för 2015 som var 4 kg enligt Avfall Sveriges rapport Svensk avfallshantering, 2016.

Förändringen från en mycket låg jämförelsesiffra tidigare år till en högre, har att göra med att behandlings-sättet fortfarande är vanligt förekommande vid Rödjornas ÅVC i Skara. Mängden har därutöver ökat ytterli-gare något i och med Mariestad och Gullspångs medlemskap.

Vid anläggningen i Skara kommer från och med 9 januari 2017 mottagningen justerats så att kunderna inte längre sorterar avfall som deponirest. Avfallsslaget kommer ersättas med sortering för gips, isolering och konstruktionsmaterial (d.v.s. samma sortering som finns vid AÖS övriga anläggningar). Under 2016 har även motsvarande åtgärder vidtagits vid Bångahagens ÅVC i Mariestad och Odenslunds ÅVC i Gullspång.

Mängd avfall till deponi

Kg/inv	2016**	2015	2014*	2013	2012
Avfall till deponi	5,5	4,4	4,3	0,7	0,7
SUMMA	5,5	4,4	4,3	0,7	0,7

* Från och med 2014 ingår även Skaras mängder i siffrorna.

** Från och med 2016 ingår även Gullspångs och Mariestads mängder i siffrorna.

Avfallshantering Östra Skaraborg
www.aos.skovde.se

KSAU § 99/17

Årsredovisning 2016 Avfallshantering Östra Skaraborg
KS2017.0166

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-04-19	99/17
2 Kommunstyrelsen	2017-05-02	98/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen 2016 för Avfallshantering Östra Skaraborg samt bevilja direktionen och direktionens enskilda ledamöter ansvarsfrihet för 2016.

Bakgrund

Avfallshantering Östra Skaraborg har inkommit med årsredovisning för 2016. Revisorer har tillstyrkt ansvarsfrihet för direktionen och direktionens enskilda ledamöter för 2016.

Handlingar

Årsredovisning 2016 Avfallshantering Östra Skaraborg
Årsredovisning 2016 Avfallshantering Östra Skaraborg
Granskningsrapport för 2016 AÖS, pwc
Revisionsberättelse för 2016 AÖS

Skickas till

Avfallshantering Östra Skaraborg
Ekonomichefen

Kommunstyrelsen

Kreativa Hus Skövde AB - nybyggnation Pergolan, Gothia Science Park

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta om att ställa sig positiv till Kreativa Hus Skövde AB:s expansionsplaner på fastigheten Tegelbruket 5, Gothia Science Park. Byggnationen av 6 830 m² total byggnadsyta om maximalt 165 miljoner kronor.

Kommunfullmäktige beslutar vidare att erbjuda Bolaget att låna investeringsmedel från kommunen:

- Kommunens utlåningsram till Kreativa Hus Skövde AB utökas med maximalt 165 miljoner kronor.
- En marknadsmässig koncernbankssavgift ska erläggas av Kreativa Hus Skövde AB för den säkerhet kommunen ger för lånet.

Bakgrund

Gothia Science Park

Gothia Science Park har vuxit organiskt sedan starten 2001. Lokalytorna som finns är i dag princip fullt uthyrda. Det finns ett stort behov av tillgång till mer lokalyta då flera företag expanderar och för att kunna erbjuda nya företag möjlighet till etablering i parken.

Gothia Science Park har ett mycket gott anseende i Sverige men även internationellt. För att parken ska kunna fortsätta att utvecklas så är en expansion nödvändig. En expansion är i sig en förutsättning för att även nuvarande företag stannar och inte väljer att flytta till annan teknikpark eller ort. En fortsatt utveckling av parken är även centralt för fortsatt tillväxt, fler arbetstillfällen och för att stimulera utveckling av kunskapsföretag. Parkens koppling till högskolan är essentiell och utgör en viktig grund.

Koncernstaben

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-29

Diarienummer: KS2017.0169-1

Handläggare: Monica Schelander

Gothia Science Park har en stor attraktionskraft för etablering av kunskapsbaserade företag och tillgången till attraktiva kontorslokaler i innovationsmiljön är en begränsande faktor. Företagen i parken har historiskt haft en kontinuerlig tillväxt och uppvisar framåt samma prognoser. Den organiska tillväxten skapar också en stor efterfrågan på mer kontorslokaler i Gothia Science Park.

En central komponent i att skapa attraktivitet, innovationsförmåga och konkurrenskraft i parken är att öka volymen av företag och individer. Det finns en kritisk massa i sammanhanget. Många företag och individer i branscher och med kompetenser som är angränsande till varandra skapar förutsättningar för nyskapande, innovation och tillväxt. Forskning visar att företag växer snabbare och med bättre lönsamhet om de finns tillsammans i en fysisk närhet. Företagens storlek varierar och det är mixen av företag som är en av nycklarna till innovation och tillväxt.

Gothia Innovation AB har utarbetade riktlinjer och policys när det gäller vilka företag som ska etableras i parken och dessa tar sin utgångspunkt i olika kriterier. Kunskapsbaserat tillväxtföretag, FoU-intensivt företag alternativt företag vars kompetensprofil saknas i regionen med potential att bidra till regionens tillväxt. Till dessa kriterier ska även en koppling finnas till Högskolan i Skövdes kompetensprofil, akademisk koppling, kunskapsbaserad avknoppning eller tekniskt utvecklingsföretag.

Kreativa Hus Skövde AB

Kreativa Hus Skövde AB, Kreativa Hus, äger fastigheterna Tegelbruket 4 och Tegelbruket 5 i teknik- och forskningsparken Gothia Science Park. På fastigheterna finns idag byggnaderna Drivbänken, Växthuset och Tegelbruket samt ett Makerspace, en miljö avsedd för ömsesidigt skapande och lärande. Därutöver finns hus e8, den senaste nybyggnationen på fastigheten Tegelbruket 5. Hus e8 har en total byggnadsyta om cirka 8 000 m² och färdigställdes för inflyttning i november 2013.

Kreativa Hus verksamhet syftar till att främja nyföretagande och tillväxt. Bolaget ska verka för att skapa synergier, ökad konkurrenskraft, fler arbetstillfällen och ökad attraktivitet. En fortsatt expansion ligger därmed i linje med bolagets ändamål.

Det finns idag en bygg rätt på Tegelbruket 5 om 1 400 m² och en nybyggnation innebär att 1 000 m² tas i anspråk av bygg rätten. Kreativa Hus räknar med att lokalytorna i den nya byggnaden kommer vara fullt uthyrda på fem års sikt. Det innebär att byggnationen initialt ger bolaget ett negativt utfall intäktsmässigt vilket bolaget har förutsättningar att klara. Idag har bolaget ett eget kapital om cirka 66 miljoner kronor och en soliditet på 49,5 procent. Investeringen

Koncernstaben
TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-29
Diarienummer: **KS2017.0169-1**
Handläggare: **Monica Schelander**

beräknas minska soliditeten till cirka 23 procent vilket fortfarande ligger inom den nivå som anges i bolagets ägardirektiv.

Bolaget ser även att behovet av en viss mängd ledig yta är önskvärd för att möjliggöra snabba omflyttningar och nyinflyttningar. Hus e8 som invigdes i slutet av 2013 var fullt uthyrd efter två år och troligtvis lär det nya huset, Pergolan, vara fullt uthyrt tidigare än beräknat.

Finansiering av byggnationen sker genom upplåning via kommunens koncernbank vilket innebär att bolaget betalar den av kommunen upphandlade räntan. Bolaget erlägger marknadsmässig koncernbanksavgift till kommunen.

Handlingar

Kreativa Hus Skövde AB - nybyggnation Pergolan, Gothia Science Park
Beslut KF, 2017-02-27, Ärende 20/17, Upplåningsramar för kommunala bolag

Skickas till

Kreativa Hus Skövde AB
Skövde Stadshus AB
Gothia Innovation AB
Redovisningschef Annelie
Nyman, Finanscontroller
Bas Thijssen

Monica Schelander

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 101/17

Kreativa Hus Skövde AB - nybyggnation Pergolan, Gothia Science Park
KS2017.0169

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsen	2017-05-02	101/17
2 Kommunfullmäktige	2017-05-22	68/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta om att ställa sig positiv till Kreativa Hus Skövde AB:s expansionsplaner på fastigheten Tegelbruket 5, Gothia Science Park. Byggnationen omfattar 6 830 m² total byggnadsyta till en kostnad av maximalt 165 miljoner kronor.

Kommunfullmäktige beslutar vidare att erbjuda Bolaget att låna investeringsmedel från kommunen:

- Kommunens utlåningsram till Kreativa Hus Skövde AB utökas med maximalt 165 miljoner kronor.
- En marknadsmässig koncernbankssavgift ska erläggas av Kreativa Hus Skövde AB för den säkerhet kommunen ger för lånet.

Bakgrund

Gothia Science Park

Gothia Science Park har vuxit organiskt sedan starten 2001. Lokalytorna som finns är i dag princip fullt uthyrda. Det finns ett stort behov av tillgång till mer lokalyta då flera företag expanderar och för att kunna erbjuda nya företag möjlighet till etablering i parken.

Gothia Science Park har ett mycket gott anseende i Sverige men även internationellt. För att parken ska kunna fortsätta att utvecklas så är en expansion nödvändig. En expansion är i sig en förutsättning för att även nuvarande företag stannar och inte väljer att flytta till annan teknikpark eller ort. En fortsatt utveckling av parken är även centralt för fortsatt tillväxt, fler arbetstillfällen och för att stimulera utveckling av kunskapsföretag. Parkens koppling till högskolan är essentiell och utgör en viktig grund.

Gothia Science Park har en stor attraktionskraft för etablering av kunskapsbaserade företag och tillgången till attraktiva kontorslokaler i innovationsmiljön är en begränsande faktor. Företagen i parken har historiskt haft en kontinuerlig tillväxt och uppvisar framåt samma prognoser. Den organiska tillväxten skapar också en stor efterfrågan på mer kontorslokaler i Gothia Science Park.

En central komponent i att skapa attraktivitet, innovationsförmåga och konkurrenskraft i parken är att öka volymen av företag och individer. Det finns en kritisk massa i sammanhanget. Många företag och individer i branscher och med kompetenser som är angränsande till varandra skapar förutsättningar för nyskapande, innovation och tillväxt. Forskning visar att företag växer snabbare och med bättre lönsamhet om de finns tillsammans i en fysisk närhet. Företagens storlek varierar och det är mixen av företag som är en av nycklarna till innovation och tillväxt.

Gothia Innovation AB har utarbetade riktlinjer och policys när det gäller vilka företag som ska etableras i parken och dessa tar sin utgångspunkt i olika kriterier. Kunskapsbaserat tillväxtföretag, FoU-intensivt företag alternativt företag vars kompetensprofil saknas i regionen med potential att bidra till regionens tillväxt. Till dessa kriterier ska även en koppling finnas till Högskolan i Skövdes kompetensprofil, akademisk koppling, kunskapsbaserad avknoppning eller tekniskt utvecklingsföretag.

Kreativa Hus Skövde AB

Kreativa Hus Skövde AB, Kreativa Hus, äger fastigheterna Tegelbruket 4 och Tegelbruket 5 i teknik- och forskningsparken Gothia Science Park. På fastigheterna finns idag byggnaderna Drivbänken, Växthuset och Tegelbruket samt ett Makerspace, en miljö avsedd för ömsesidigt skapande och lärande. Därutöver finns hus e8, den senaste nybyggnationen på fastigheten Tegelbruket 5. Hus e8 har en total byggnadsyta om cirka 8 000 m² och färdigställdes för inflyttning i november 2013.

Kreativa Hus verksamhet syftar till att främja nyföretagande och tillväxt. Bolaget ska verka för att skapa synergier, ökad konkurrenskraft, fler arbetstillfällen och ökad attraktivitet. En fortsatt expansion ligger därmed i linje med bolagets ändamål.

Det finns idag en byggrätt på Tegelbruket 5 om 1 400 m² och en nybyggnation innebär att 1 000 m² tas i anspråk av byggrätten. Kreativa Hus räknar med att lokalytorna i den nya byggnaden kommer vara fullt uthyrda på fem års sikt. Det innebär att byggnationen initialt ger bolaget ett negativt utfall intäktsmässigt vilket bolaget har förutsättningar att klara. Idag har bolaget ett eget kapital om cirka 66 miljoner kronor och en soliditet på 49,5 procent. Investeringen beräknas minska soliditeten till cirka 23 procent vilket fortfarande ligger inom den nivå som anges i bolagets ägardirektiv.

Bolaget ser även att behovet av en viss mängd ledig yta är önskvärd för att möjliggöra snabba omflyttningar och nyinflyttningar. Hus e8 som invigdes i slutet av 2013 var fullt uthyrd efter två år och troligtvis lär det nya huset, Pergolan, vara fullt uthyrt tidigare än beräknat.

Finansiering av byggnationen sker genom upplåning via kommunens koncernbank vilket innebär att bolaget betalar den av kommunen upphandlade räntan. Bolaget erlägger marknadsmässig koncernbanksavgift till kommunen.

Handlingar

TU Kreativa Hus Skövde AB - nybyggnation Pergolan, Gothia Science Park
Beslut KF, 2017-02-27, Ärende 20/17, Upplåningsramar för kommunala bolag

Skickas till

Kreativa Hus Skövde AB
Skövde Stadshus AB
Gothia Innovation AB
Redovisningschef Annelie Nyman
Finanscontroller Bas Thijssen

KF § 20/17

Upplåningsramar för kommunala bolag
KS2016.0356

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-01-25	21/17
2 Kommunstyrelsen	2017-02-06	31/17
3 Kommunfullmäktige	2017-02-27	20/17

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa följande upplåningsramar till sina kommunala bolag för 2017.

AB Skövdebostäder   500 mnkr
Skövde Värmeverk AB   500 mnkr
Kreativa Hus i Skövde AB   40 mnkr
Balthazar Science Center AB   2 mnkr
Skövde Flygplats AB   2 mnkr
Skövde Stadshus AB   7 mnkr

Kommunfullmäktige beslutar om att ge delegation till kommunens ekonomichef att fastställa borgensavgiften som ska tillämpas på eventuella lån som upptas mellan Skövde kommun och sina kommunala bolag.

Yrkande

Katarina Jonsson (M) redogör för beredningen av ärendet och yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Bakgrund

Sedan sommaren 2016 pågår arbetet att ta fram en koncernbank för Skövdes kommunkoncern. Ärendet förväntas att tas upp för beslut på kommunfullmäktigesmöte under maj 2017.

Grunden med en koncernbank är att kommunen är den som lånar pengar på finansmarknaden för att sedan låna ut till sina kommunala bolag. Eftersom kommunen kan låna billigare än kommunala bolag ger detta en finansiell fördel för kommunkoncernen.

Under perioden innan det slutliga beslutet om införandet av en koncernbank finns det refinansierings- och ny finansieringsbehov för flera kommunala bolag. I samband med detta måste vissa kommunala bolag eventuell köpa nya pantbrev.

Genom detta beslut öppnas möjligheter för de kommunala bolagen att redan innan det slutliga beslutet om koncernbank, uppta lån av kommunen. Målet med detta är att uppnå billigare finansiering samt att undvika att nya pantbrev behöver inskaffas.

När beslutet om att införa en koncernbank fattas senare under våren 2017 ersätter det föreliggande beslut. Vid detta tillfälle fastställs nya upplåningsramar för 2017.

Föreslagna upplåningsramar har fastställts utifrån uppskattade (re-)finansieringsbehov hos Skövdes kommunala bolag under våren 2017.

I samband med utredningen om införandet av en koncernbank har ett förslag tagits fram att fastställa borgensavgifter på ett annat sätt för att mer ackurat spegla värdet av den kommunala borgen. Hittills har borgensavgiften fastställts året innan baserat på en marknadsundersökning. Framöver är förslaget att fastställa borgensavgiften vid varje upplåningstillfälle. Med detta arbetssätt kan hänsyn tas till den aktuella marknadssituationen. Med detta förfarande kan kommunen säkerställa att kommunensränta plus borgensavgift aldrig blir dyrare än den ränta som bolaget själv skulle betala när de upptar lånet på finansmarknaden själv mot annan säkerhet än kommunalborgen.

För att praktisk kunna fastställa borgensavgifter vid varje upplåningstillfälle behövs det en delegation från Kommunfullmäktige till Skövdes ekonomichef. Ekonomichefen fastställer borgensavgiften enligt gällande lag och praxis. Rapportering kring hur borgensavgifter har fastställts sker i kommunens finansrapport.

Handlingar

TU Upplåningsramar för kommunala bolag

Skickas till

Ekonomichef, Maria Vaziri (för kännedom)

AB Skövdebostäder, Dan Sandén (för kännedom)

Skövde Värmeverk AB, (för kännedom)

Kreativa Hus i Skövde AB, (för kännedom)

Balthazar Science Center AB, (för kännedom)

Skövde Flygplats AB, (för kännedom)

Skövde Stadshus AB, (för kännedom)

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-04-04

Diarienummer: KS2017.0170-3

Handläggare: Fredrik Edholm

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Erbjudande om delägarskap i Inera

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

1. att av SKL Företag AB förvärva 5 (fem) aktier i Inera AB för en köpeskilling om 42 500 kronor, i enlighet med aktieöverlåtelseavtalet.
2. att godkänna i ärendet redovisat aktieägaravtal och att inträda som part i aktieägaravtalet genom redovisat anslutningsavtal.

Bakgrund

Den nya bolagskonstruktionen kommer att digitaliseringsmässigt innebära å ena sidan en starkare koppling mellan kommuner och landsting/regioner, å den andra att Skövde kommun lättare kan ta del av nationella initiativ och tjänster på området.

Företaget Inera AB bildades 1999 och har hittills ägts gemensamt av alla landsting och regioner och verksamheten har varit inriktad på utveckling av e-hälsa. Verksamheten riktar sig till både invånare och medarbetare inom vård och omsorg. Genom bolaget sker samverkan kring gemensamma lösningar, gemensam infrastruktur och stöd för digitalisering. Bland de gemensamt utvecklade tjänsterna finns till exempel 1177 Vårdguiden, UMO (Ungdomsmottagning på nätet) och Journal via nätet.

Frågan om ändrat ägande och ändrad verksamhetsinriktning för Inera AB har diskuterats under många år. Inte minst har företrädare för landsting och regioner uttalat sitt stöd för en förändring som innebär att verksamheten breddas och även omfattar kommunerna samt ger en närmare anknytning till SKL:s arbete med verksamhetsutveckling. Efter en omfattande förankrings- och beslutsprocess beslutade styrelsen för SKL den 7 oktober 2016 att godkänna att SKL Företag AB förvärvar merparten av aktierna i Inera AB. Samtliga landsting och regioner har sedan dess fattat beslut om att sälja 145 av sina 150 aktier i Inera AB. Efter den formella tillträdesdagen

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-04-04

Diarienummer: KS2017.0170-3

Handläggare: Fredrik Edholm

16 mars 2017 kan nu landets kommuner erbjudas att köpa fem aktier vardera och bli delägare på samma villkor som landsting och regioner. Den ändrade inriktningen för bolaget finns formulerad i aktieägaravtal, bolagsordning och ägardirektiv. Styrningen över bolaget sker genom ägarråd och bolagsstämma. I bolagsstyrelsen finns 15 ledamöter, med politiska företrädare – sex från kommunsidan, sex från landsting/regioner samt tre tjänstemän.

Hittills har Ineras verksamhet alltså varit inriktad på hälso- och sjukvårdsområdet, men genom det breddade ägandet ska bolaget kunna verka inom betydligt fler verksamhetsområden, till exempel skola, omsorg och samhällsbyggnad. Genom att kommunen blir delägare i företaget, blir det möjligt att köpa tjänster från Inera AB, utan föregående upphandling (genom det så kallade Teckal-undantaget i upphandlingslagstiftningen). Som delägare kan kommunen också vara med och påverka utvecklingen av digitalisering i offentlig sektor. Ett breddat ägande ligger också i linje med SKL:s uppdrag är att främja och stödja samverkan mellan medlemmarna i verksamhetsutveckling genom digitala lösningar.

Handlingar

Erbjudande om delägarskap i Inera
Beslut Inera missiv kommun
Beslutsunderlag till kommunerna
Bilaga 1 - Aktieöverlåtelseavtal
Bilaga 2 - Anslutningsavtal Inera AB
Bilaga 3 - Aktieägaravtal
Bilaga 4 - Bolagsordning
Bilaga 5 - Ägardirektiv
Bilaga 6 - Inera årsrapport 2015

Skickas till

SKL Företag AB (inera@skl.se)
Maria Vaziri, Ekonomichef
Ulf Karlsson, Ordf. Digitaliseringsrådet

Fredrik Edholm

Kommunstyrelsen Skövde kommun   PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 99/17

Erbjudande om delägarskap i Inera

KS2017.0170

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-04-19	100/17
2 Kommunstyrelsen	2017-05-02	99/17
3 Kommunfullmäktige	2017-05-22	69/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

av SKL Företag AB förvärva 5 (fem) aktier i Inera AB för en köpeskilling om 42 500 kronor, i enlighet med aktieöverlåtelseavtalet och

godkänna i ärendet redovisat aktieägaravtal och att inträda som part i aktieägaravtalet genom redovisat anslutningsavtal.

Bakgrund

Den nya bolagskonstruktionen kommer att digitaliseringsmässigt innebära å ena sidan en starkare koppling mellan kommuner och landsting/regioner, å den andra att Skövde kommun lättare kan ta del av nationella initiativ och tjänster på området.

Företaget Inera AB bildades 1999 och har hittills ägts gemensamt av alla landsting och regioner och verksamheten har varit inriktad på utveckling av e-hälsa. Verksamheten riktar sig till både invånare och medarbetare inom vård och omsorg. Genom bolaget sker samverkan kring gemensamma lösningar, gemensam infrastruktur och stöd för digitalisering. Bland de gemensamt utvecklade tjänsterna finns till exempel 1177 Vårdguiden, UMO (Ungdomsmottagning på nätet) och Journal via nätet.

Frågan om ändrat ägande och ändrad verksamhetsinriktning för Inera AB har diskuterats under många år. Inte minst har företrädare för landsting och regioner uttalat sitt stöd för en förändring som innebär att verksamheten breddas och även omfattar kommunerna samt ger en närmare anknytning till SKL:s arbete med verksamhetsutveckling. Efter en omfattande förankrings- och beslutsprocess beslutade styrelsen för SKL den 7 oktober 2016 att godkänna att SKL Företag AB förvärvar merparten av aktierna i Inera AB. Samtliga landsting och regioner har sedan dess fattat

beslut om att sälja 145 av sina 150 aktier i Inera AB. Efter den formella tillträdesdagen 16 mars 2017 kan nu landets kommuner erbjudas att köpa fem aktier vardera och bli delägare på samma villkor som landsting och regioner.

Den ändrade inriktningen för bolaget finns formulerad i aktieägaravtal, bolagsordning och ägardirektiv. Styrningen över bolaget sker genom ägarråd och bolagsstämma. I bolagsstyrelsen finns 15 ledamöter, med politiska företrädare – sex från kommunsidan, sex från landsting/regioner samt tre tjänstemän.

Hittills har Ineras verksamhet alltså varit inriktad på hälso- och sjukvårdsområdet, men genom det breddade ägandet ska bolaget kunna verka inom betydligt fler verksamhetsområden, till exempel skola, omsorg och samhällsbyggnad.

Genom att kommunen blir delägare i företaget, blir det möjligt att köpa tjänster från Inera AB, utan föregående upphandling (genom det så kallade Teckal-undantaget i upphandlingslagstiftningen). Som delägare kan kommunen också vara med och påverka utvecklingen av digitalisering i offentlig sektor. Ett breddat ägande ligger också i linje med SKL:s uppdrag är att främja och stödja samverkan mellan medlemmarna i verksamhetsutveckling genom digitala lösningar.

Handlingar

TU Erbjudande om delägarskap i Inera

Beslut Inera missiv kommun

Beslutsunderlag till kommunerna

Bilaga 1 - Aktieöverlåtelseavtal

Bilaga 2 - Anslutningsavtal Inera AB

Bilaga 3 - Aktieägaravtal

Bilaga 4 - Bolagsordning

Bilaga 5 - Ägardirektiv

Bilaga 6 - Inera årsrapport 2015

Skickas till

SKL Företag AB (inera@skl.se)

Maria Vaziri, Ekonomichef

Ulf Karlsson, Ordf. Digitaliseringsrådet

Verkställande direktören

Till kommundirektören

Erbjudande – förvärv av aktier i Inera AB

Sedan styrelsen för SKL den 7 oktober 2016 beslutade att godkänna att SKL Företag AB förvärvar Inera AB, har nu samtliga landsting och regioner tagit beslut om att sälja merparten av sina aktier i företaget till SKL Företag AB. Förvärvet trädde i kraft den 16 mars 2017. Därmed kan nu samtliga kommuner erbjudas att förvärva fem aktier vardera i Inera AB och på så sätt bli delägare i företaget och enklare kunna använda sig av företagets tjänster.

Bifogat finner ni underlag för kommunens fullmäktigebeslut om förvärv av aktier i Inera AB. Beslutssatserna är tänkta som underlag och kan självklart ändras utifrån egna rutiner. Samtliga handlingar finns också på skl.se/inera.

Ert beslut meddelas SKL Företag AB via mejl till inera@skl.se. Det finns idag ingen bortre tidsgräns då ni måste ha tagit beslut, men vi hoppas naturligtvis på att ni vill bli delägare och tar beslut så snart det är möjligt för att tidigt kunna få de fördelar som ett delägarskap innebär. Så snart vi registrerat ert beslut, kommer vi att översända handlingarna *Aktieöverlåtelseavtal* samt *Anslutningsavtal* på nytt till er, för underskrift. Som aktieägare kommer ni sedan att bjudas in till ägarråd och bolagsstämma.

För frågor hänvisas till inera@skl.se

Med vänlig hälsning

Lena Dahl
Tillförordnad VD

Bifogade dokument:

Kommunens beslutsunderlag för fullmäktiges beslut, samt bilagorna:

- Aktieöverlåtelseavtal (bilaga 1)
- Anslutningsavtal (bilaga 2)
- Aktieägaravtal (bilaga 3)
- Bolagsordning (bilaga 4)
- Ägardirektiv (bilaga 5)
- Årsredovisning 2015 för Inera AB (bilaga 6)

Förvärv av aktier i Inera AB

Sammanfattning

Företaget Inera AB bildades 1999 och har hittills ägts gemensamt av alla landsting och regioner och verksamheten har varit inriktad på utveckling av e-hälsa. Verksamheten riktar sig till både invånare och medarbetare inom vård och omsorg. Genom bolaget sker samverkan kring gemensamma lösningar, gemensam infrastruktur och stöd för digitalisering. Bland de gemensamt utvecklade tjänsterna finns till exempel 1177 Vårdguiden, UMO (Ungdomsmottagning på nätet) och Journal via nätet.

Frågan om ändrat ägande och ändrad verksamhetsinriktning för Inera AB har diskuterats under många år. Inte minst har företrädare för landsting och regioner uttalat sitt stöd för en förändring som innebär att verksamheten breddas och även omfattar kommunerna samt ger en närmare anknytning till SKL:s arbete med verksamhetsutveckling. Efter en omfattande förankrings- och beslutsprocess beslutade styrelsen för SKL den 7 oktober 2016 att godkänna att SKL Företag AB förvärvar merparten av aktierna i Inera AB. Samtliga landsting och regioner har sedan dess fattat beslut om att sälja 145 av sina 150 aktier i Inera AB. Efter den formella tillträdesdagen 16 mars 2017 kan nu landets kommuner erbjudas att köpa fem aktier vardera och bli delägare på samma villkor som landsting och regioner.

Den ändrade inriktningen för bolaget finns formulerad i aktieägaravtal, bolagsordning och ägardirektiv. Styrningen över bolaget sker genom ägarråd och bolagsstämma. I bolagsstyrelsen finns 15 ledamöter, med politiska företrädare – sex från kommunsidan, sex från landsting/regioner samt tre tjänstemän.

Hittills har Ineras verksamhet alltså varit inriktad på hälso- och sjukvårdsområdet, men genom det breddade ägandet ska bolaget kunna verka inom betydligt fler verksamhetsområden, till exempel skola, omsorg och samhällsbyggnad.

Genom att kommunen blir delägare i företaget, blir det möjligt att köpa tjänster från Inera AB, utan föregående upphandling (genom det så kallade Teckal-undantaget i upphandlingslagstiftningen). Som delägare kan kommunen också vara med och påverka utvecklingen av digitalisering i offentlig sektor. Ett breddat ägande ligger också i linje med SKL:s uppdrag är att främja och stödja samverkan mellan medlemmarna i verksamhetsutveckling genom digitala lösningar.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår fullmäktige besluta att

1. Av SKL Företag AB förvärva 5 (fem) aktier i Inera AB för en köpeskilling om 42 500 kronor, i enlighet med aktieöverlåtelseavtalet.

2. Godkänna i ärendet redovisat aktieägaravtal och att inträda som part i aktieägaravtalet genom redovisat anslutningsavtal.

Bilagor:

Aktieöverlåtelseavtal, bilaga 1

Anslutningsavtal, bilaga 2

Aktieägaravtal, bilaga 3

Bolagsordning, bilaga 4

Ägardirektiv, bilaga 5

Årsredovisning Inera AB 2015, bilaga 6

Bakgrund

Inera AB

Sveriges landsting och regioner har sedan många år samverkat kring gemensamma lösningar, gemensam mjuk infrastruktur och stöd för digitalisering, genom det gemensamma aktiebolaget Inera. Bolaget bildades redan 1999, då under namnet Infomedica, med syfte att utveckla e-hälsotjänster för invånarna. År 2000 grundade Landstingsförbundet, Svenska Kommunförbundet, Vårdföretagarna och Apoteket bolaget Carelink med ändamålet att utveckla och samordna infrastrukturtjänster. År 2007 förvärvades Carelink av dåvarande Sjukvårdsrådgivningen SVR AB (tidigare Infomedica). År 2010 bytte bolaget namn till Inera AB.

Sedan starten 1999 har Inera utvecklats, genom företagsförvärv och utökade uppdrag, till att idag ansvara för ett 40-tal landstingsgemensamma tjänster och projekt. Inera AB ägs i dag av SKL Företag AB och landets samtliga 21 landsting och regioner. Bolaget har en omsättning på drygt 600 miljoner kronor (2016). Verksamheten riktar sig gentemot både invånare och medarbetare i vård och omsorg.

Beredning på nationell nivå

Frågan om en överlåtelse av Inera AB till SKL-koncernen har diskuterats under ett antal år. Inom ramen för SKL:s arbete med gemensamma digitala lösningar för kommuner, landsting och regioner lyftes denna fråga fram som ett sätt för SKL att på bästa möjliga sätt stödja och hantera samspelet mellan kommuner, landsting och regioner, och möjliggöra att även kommuner kan arbeta med och erbjudas gemensamma tjänster och lösningar från Inera AB.

Flera utredningar har gjorts för att säkra beslutsunderlaget. Hösten 2014 utfördes en förstudie (McKinsey) ”DELA: Samverkan för digitalisering i kommuner, landsting och regioner – Beslutsunderlag för ett eventuellt förvärv av Inera”.

Hösten 2015 gjordes en juridisk utredning (Delphi) samt en revisionsutredning (Deloitte) kring Inera med syfte att finna en juridiskt och finansiellt hållbar förvärvslösning.

Våren 2015 inrättades en styrgrupp för förändringsarbetet. Nätverken för landstingsdirektörer och kommundirektörer har fortlöpande informerats.

Under våren och sommaren 2016 har förslag till bolagsordning, aktieägaravtal, ägardirektiv och aktieöverlåtelseavtal successivt utarbetats av kansliet med stöd av Cederquists advokatbyrå. Till kansliet har knutits en referensgrupp bestående av jurister från de tre största landstingen/regionerna (Stockholms läns landsting, Västra Götalandsregionen samt Region Skåne) och de fyra största kommunerna (Stockholms stad, Göteborgs stad, Malmö stad samt Uppsala kommun).

Kommunaljuridiska, upphandlingsjuridiska och konkurrensrättsliga frågor har särskilt belysts, och en second-opinion på de upphandlingsrättsliga övervägandena har inhämtats.

Gemensamt digitaliseringsarbete i offentlig sektor

Digitaliseringen anses vara den enskilt starkaste förändringsfaktorn i samhället fram till år 2025. Digitaliseringen är också en av de främsta möjliggörarna för att höja kvaliteten, förbättra effektiviteten och möta invånarnas förväntningar på välfärden. Att använda digitaliseringens möjligheter är nödvändigt för att möta de utmaningar som kommuner, landsting och regioner står inför, och ett viktigt verktyg för att skapa en vassare och smartare välfärd.

SKL lät under våren 2016 göra en SIFO-undersökning om hur invånarna ser på digitalisering i välfärden. Undersökningen visar att tre av fyra tillfrågade är positiva till att kommuner, landsting och regioner kommunicerar och erbjuder service digitalt. Nästan lika många, sju av tio, ställer sig positiva till att digitala pedagogiska verktyg används i skolundervisningen. Sju av tio är också positiva till vård, konsultation och behandling med digital teknik. Betydligt färre, bara två av tio, anser att kommuner, landsting och regioner lever upp till deras förväntningar. Det är hög tid att förbättra den digitala servicen, anser två av tre.

Ur ett internationellt perspektiv tappar digitaliseringen i det offentliga Sverige fart. Denna trend går hand i hand med avsaknad av nationella initiativ, samordning och grundläggande förutsättningar såsom standarder för informationsutbyte. Med syfte att öka den digitala förnyelsen av det offentliga Sverige antog regeringen och SKL hösten 2015 en avsiktsförklaring – Digitalt först. Digitalt först innebär att digitala tjänster ska, när det är möjligt och relevant, vara förstahandsval i den offentliga sektorns kontakter med dem som bor i Sverige, med organisationer och med företag. Digitalt

först innebär också att myndigheter, kommuner, landsting och regioner ska sätta invånaren och företagaren i centrum när nya tjänster tas fram.

Kommuner, landsting och regioner uttrycker en önskan om och ser behov av och möjligheter med ökad samverkan och kraftsamling inom digitaliseringen. Att göra Inera AB till ett SKL-företag syftar samlad till att skynda på, stödja och möjliggöra en effektiv digitalisering i kommuner, landsting och regioner, som bidrar till att möta människors och verksamheters behov och förväntningar samt klara kvaliteten och effektiviteten i välfärden. Rätt använd kan digitaliseringen leda till bättre hälsa och lärande, högre tillväxt, fler jobb och en hållbar utveckling.

SKL:s digitaliseringsarbete

Centrala områden för kraftsamling och samverkan, som bidrar till att öka hastigheten, kvaliteten och effektiviteten i kommuners, landstings och regioners digitalisering är:

- Medlemsgemensamma digitala lösningar.
- Stärka medlemmarnas förmåga vid upphandling och gemensam kravställning.
- Stöd till förändringsledning och nya arbetssätt i medlemmarnas verksamheter.

Medlemsgemensamma digitala lösningar

I takt med tiden har det blivit tydligt att SKL:s och Ineras arbete i större utsträckning behöver hanteras i mer samordnat för att undvika suboptimerade insatser och öka nyttan för landsting och regioner.

Genom Inera har landsting och regioner haft en gemensam plattform för den digitala utvecklingen, något som saknats för kommunerna. SKL har fått tydliga indikationer från kommunerna om att SKL bör agera för att ge liknande möjligheter för kommunerna, som för regioner och landsting. I grunden finns likartade behov av digitala tjänster för att stödja verksamheter, invånare och företag. Med samordnade och gemensamma digitala lösningar undviks också en alltför spretig flora av digitala tjänster som inte hänger ihop och som blir svåra för invånare och företag att överblicka och nyttja. Dessutom kan samarbete innebära sänkta utvecklings- och förvaltningskostnader, och utvecklingstakten kan höjas.

Genom att förvärva Inera och därefter bredda ägandet, ökar förutsättningar för SKL att ta en större koordinerande roll och långsiktigt ansvar för gemensamma digitala lösningar inom alla verksamhetsområden, utan att själv behöva bygga upp all kompetens och de förmågor som detta kräver. Ineras infrastruktur och kompetens kan återanvändas till andra verksamhetsområden som medlemmarna ansvarar för och utgör därmed en viktig och unik strategisk resurs. Samtidigt är det viktigt att det är kommunernas, landstingens och regionernas behov som ska styra det som ska göras.

Stärkt förmåga vid upphandling och gemensam kravställning

Kommuner, landsting och regioner uttrycker en önskan om bättre samordning och ökad kompetens inom digitalisering för att bli starkare i beställarrollen. Här efterlyses tydliga och genomarbetade standarder, gemensamma kravspecifikationer och gemensamma upphandlingar att ansluta sig till.

SKL Kommentus stödjer idag SKL:s medlemmar med upphandlingskompetens och genom att samordna upphandlingar. Upphandlingar av it-stöd och digitala lösningar har till viss del skett genom åren, men bedömningen är att det finns ökade behov här. SKL Kommentus, SKL och Inera kommer därför att ha en närmare samverkan för att stärka medlemmarnas roll som beställare genom att arbeta gemensamt kring standarder, krav och upphandlingar. SKL Kommentus upphandlingskompetens kan bidra till gemensamma insatser där SKL eller Inera är ansvariga, eller där kommuner väljer att själva upphandla.

Stöd till förändringsledning och nya arbetssätt

Regeringens Digitaliseringskommission beskriver i sitt betänkande ”Digitaliseringens transformerande kraft – vägval för framtiden, SOU 2015:91” att digitaliseringen innebär en omvälvande transformering av samhället. För offentlig sektor kan vi idag se exempel på i form av flippade klassrum, läkarbesök på nätet och digital deklARATION.

Att ställa om och transformera verksamheter utifrån principen om digitalt först kräver ledning och stöd. Kommuner, landsting och regioner har visat stort intresse av att få stöd i sin förändringsresa och i arbetet med verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering. Det handlar om vägledning och stöd kring de nya arbetssätt som kan leda till större nytta både för den enskilde invånaren och företaget, men också för den egna förvaltningen och medarbetare. SKL behöver driva på och bidra till sektorns digitala transformation och nya arbetssätt, genom att stödja medlemmarna på denna förändringsresa.

Genomförande

Genomförandet av affären sker i flera steg. *I ett första steg* förvärvade SKL – genom SKL Företag AB – majoriteten av aktierna i Inera. Detta genom att samtliga landsting och regioner sålde merparten av sina aktier i Inera AB och nu äger fem aktier vardera.

I ett andra steg erbjuds nu Sveriges alla kommuner att köpa aktier från SKL för att bli delägare i bolaget. Parallellt pågår ett tydligare utvecklingsarbete där SKL, Inera och SKL Kommentus samverkar inbördes och med kommuner, landsting och regioner för att kravställa, upphandla, utveckla och tillhandahålla gemensamma lösningar och tjänster, inklusive stöd i den förändringsresa som kommer att behövas.

Finansiering

Inera AB har varit helägt av landsting och regioner, som vardera ägt 150 aktier i bolaget (totalt 3 150 aktier). SKL Företag AB har köpt 145 aktier från respektive landsting/region (totalt 3 045 aktier). Förvärvet har skett till bokfört värde, vilket per den 31 december 2015 var 8 500 kronor per aktie (totalt 25,9 mnkr). Detta värde har varit oförändrat fram till överlåtelsedagen, 16 mars 2017. Nu äger SKL Företag AB 97 procent av aktierna, och landsting och regioner resterande 3 procent.

Nu erbjuder SKL Företag AB respektive kommun att köpa 5 aktier, till bokfört värde 8 500 kronor per aktie (42 500 kronor). Om samtliga kommuner investerar i bolaget, kommer SKL Företag AB att få en återbetalning på 12,3 mnkr. Nettoinvesteringen för SKL Företag AB blir därmed 13,6 mnkr, motsvarande drygt 50 procent av det totala aktiekapitalet. Som ett led i överlåtelsen åtar sig SKL Företag att ge en förlustgaranti om 35 mnkr.

I övrigt gör parterna inte några särskilda ekonomiska åtaganden i samband med affären. När det gäller bolagets finansiering, är projekten redan i dag i huvudsak självfinansierade. Det är innebörden av den affärsmodell som tillämpas och som avses tillämpas även i fortsättningen. Om ett projekt inte kan bära sina kostnader kommer konsekvensen ytterst att bli att projektet får läggas ned.

I överlåtelseavtalet, som landsting och regioner skrivit under, ingår att de övergångsvis ställer ut vissa ekonomiska garantier att köpa tjänster för minst den summa som man köpt för i genomsnitt de tre senaste åren (år 2013-2015). Detta ligger i linje med det åtagande landsting och regioner har i nuvarande aktieägaravtal för Inera AB, och är ett sätt att säkerställa att bolaget inte omgående ska hamna i ekonomiska svårigheter. Ett annat skäl är att Ineras modell för finansiering går från anslagsfinansiering till en ny finansieringsmodell (tjänstebaserad affärsmodell) som är under införande och har ännu inte införts fullt ut.

SKL Företag AB tar genom den föreslagna ägar- och styrmodellen den ekonomiska risken för bolaget samtidigt som man genom aktieägaravtalet inte har ett dominerande inflytande över bolaget.

Affären inkluderar också förändringar i övrigt när det gäller bolagets verksamhet och ägarstyrning. Vid den extra bolagsstämman den 16 mars 2017 antogs förslaget till ändrad bolagsordning. Nytt aktieägaravtal har utarbetats och godkänts av samtliga landsting och regioner, och kommunerna ska i samband med köp av aktier ansluta sig till detta (enligt anslutningsavtalet). Förslag till nytt ägardirektiv har tagits fram och beslutas vid ägarråd 21 april 2017, inför ordinarie bolagsstämma 7 juni 2017 (se bilagor).

AKTIEÖVERLÅTELSEAVTAL

mellan

SKL Företag AB

och

[KOMMUN]

rörande

INERA AB

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. BAKGRUND	1
2. ÖVERLÅTELSE OCH TILLTRÄDE	1
3. KÖPESKILLING.....	1
4. VILLKOR FÖR TILLTRÄDET AV AKTIERNA	1
5. KÖPARENS GARANTIER	2
6. SÄLJARNAS GARANTIER.....	2
7. BEGRÄNSNING AV SÄLJARNAS ANSVAR.....	2
8. ÖVRIGT	2

Detta aktieöverlåtelseavtal ("**Avtalet**") har denna dag ("**Avtalsdagen**") ingåtts av och mellan:

- A) SKL Företag AB, organisationsnummer 556117-7535 ("**Säljaren**");
- B) [KOMMUN] ("**Köparen**").

Envar av Säljarna och Köparen benämns i det följande var för sig som "**Part**" och gemensamt som "**Parterna**".

1. BAKGRUND

- 1.1 Säljaren äger aktier i Inera AB, organisationsnummer 556559-4320 ("**Bolaget**") i vilket bolag samtliga Landsting och Regioner samt – efter tillkommande köp – ett antal kommuner äger aktier.
- 1.2 Säljaren är villig att till Köparen överlåta 5 (fem) aktier ("**Aktierna**") i Bolaget och Köparen önskar förvärva Aktierna från Säljaren. Aktiebrev avseende Aktierna har ej utfärdats.
- 1.3 Mellan befintliga aktieägare i Bolaget gäller ett aktieägaravtal ("**Aktieägaravtalet**") vilket Köparen genom särskilt anslutningsavtal ska biträda.
- 1.4 Mot ovanstående bakgrund har Parterna nu ingått detta Avtal.

2. ÖVERLÅTELSE OCH TILLTRÄDE

- 2.1 Tillträdet av Aktierna enligt detta Avtal ("**Tillträdet**") ska ske den dag som Parterna gemensamt bestämmer ("**Tillträdesdagen**").
- 2.2 På Tillträdesdagen ska Säljaren överlåta Aktierna till Köparen och Köparen förvärva från Säljaren Aktierna mot att Köparen erlägger Köpeskillingen.
- 2.3 Aktierna överlåts med alla därtill hörande rättigheter och fria från alla belastningar, med undantag för belastningar som framgår av Bolagets bolagsordning respektive Aktieägaravtalet.

3. KÖPESKILLING

3.1 Köpeskilling

- 3.1 Köpeskillingen för Aktierna ska uppgå till **42 500** kronor ("**Köpeskillingen**").

4. VILLKOR FÖR TILLTRÄDET AV AKTIERNA

- 4.1 Tillträdet av Aktierna är villkorat av att Köparen senast vid Tillträdet biträtt Aktieägaravtalet enligt punkt 1.3 ovan.

5. KÖPARENS GARANTIER

Köparen garanterar att Köparen är behörig att ingå och fullfölja sina åtaganden enligt Avtalet och Aktieägaravtalet såväl per Avtalsdagen som per Tillträdesdagen.

6. SÄLJARNAS GARANTIER

6.1 Säljaren lämnar följande garantier till Köparen ("**Garantierna**") vilka lämnas per Avtalsdagen och per Tillträdesdagen:

- (a) Bolaget är ett svenskt aktiebolag som är vederbörligen registrerat i enlighet med gällande svensk lagstiftning;
- (b) Aktierna är fullt betalda och Säljaren är ägare till Aktierna.

7. BEGRÄNSNING AV SÄLJARNAS ANSVAR

7.1 Vid brott mot någon av Säljarens Garantier eller vid annat brott av Säljaren mot detta Avtal har Köparen ersättning med ett belopp som motsvarar den Skada (krona för krona) som Köparen lidit på grund av brottet.

7.2 Detta avtal är den fullständiga och enda regleringen av Köparens förvärv av Aktierna och Köparen bekräftar att Köparen avstår från att göra gällande varje slag av anspråk till följd av förvärvet på annan grund än som anges i detta Avtal.

7.3 Vid brott mot någon av Säljarens Garantier eller vid annat brott av Säljaren mot detta Avtal har Köparen ersättning med ett belopp som motsvarar den Skada (krona för krona) som Köparen lidit på grund av brottet.

8. ÖVRIGT

8.1 Överlåtelse

Part får inte överlåta, delegera, vidareavtala eller på annat sätt överföra eller pantsätta eller skapa någon belastning över några av sina rättigheter eller skyldigheter hänförliga till detta Avtal, utan att dessförinnan ha erhållit de andra Partens skriftliga medgivande.

8.2 Kostnader

Utöver vad som uttryckligen överenskommits enligt detta Avtal, ska alla kostnader och utgifter som uppkommit i samband med förhandlingen, förberedelsen och ingåendet av detta Avtal betalas av den Part som ådragit sig sådana kostnader och utgifter. Inga kostnader avseende transaktionen ska bäras av Bolaget.

8.3 Fullständig reglering

Detta Avtal utgör Parternas fullständiga reglering av samtliga de frågor som Avtalet berör och

detta Avtal ersätter samtliga tidigare skriftliga eller muntliga förhandlingar, avtal och överenskommelser rörande samtliga de frågor som Avtalet berör.

8.4 **Ändringar**

Ändringar av och tillägg till detta Avtal ska endast betraktas som giltiga om de gjorts skriftligen och vederbörligen undertecknats av Parterna.

Detta Avtal har upprättats och undertecknats i två likalydande exemplar av vilka Säljaren och Köparen tagit var sitt ett exemplar.

DATUM:

DATUM:

[KOMMUN)

SKL Företag AB

**ANSLUTNINGSAVTAL TILL
AKTIEÄGARAVTAL
avseende
INERA AB**

1. BAKGRUND

- 1.1 SKL Företag AB, nedan benämnt "**SKL Företag**", äger aktier i Inera AB, org. nr. 556559-4230, nedan kallat "**Bolaget**", i vilket bolag samtliga Landsting och Regioner samt – efter tillkommande förvärv – ett antal kommuner också äger aktier.
- 1.2 SKL Företag har genom köp från Landsting och Regioner förvärvat de aktier SKL Företag äger i Bolaget i syfte att bland annat kunna vidareöverlåta aktier i Bolaget till kommuner som ännu inte är aktieägare i Bolaget.
- 1.3 Mellan SKL Företag, Landstingen och Regionerna samt de kommuner som har förvärvat aktier i Bolaget gäller ett aktieägaravtal, nedan benämnt "**Aktieägaravtalet**", vilket fogats till denna Förbindelse, **Bilaga 3**.
- 1.4 Undertecknad kommun har genom särskilt avtal förvärvat aktier i Bolaget från SKL Företag.
- 1.5 Denna Förbindelse omfattar samtliga parts vid var tid innehavda aktier.

2. ANSLUTNINGSAVTAGANDE

- 2.1 Genom undertecknande av detta anslutningsavtal inträder undertecknade kommun som part i Aktieägaravtalet och ikläder sig samtliga rättigheter och skyldigheter i förhållande till övriga parter i Aktieägaravtalet.
- 2.2 Bestämmelserna i Aktieägaravtalets punkter 15 om meddelanden och 18 om överlåtelse ska tillämpas på motsvarande sätt avseende denna Förbindelse.

Detta anslutningsavtal har upprättats i två exemplar, varav SKL Företag respektive undertecknade kommun erhållit var sitt.

DATUM:

DATUM:

[KOMMUN]

SKL FÖRETAG AB

AKTIEÄGARAVTAL

avseende

INERA AB

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Avsnitt	Sida
1. PARTER	1
2. BAKGRUND	1
3. PARTERNAS MÅLSÄTTNING med bolaget	1
4. FINANSIERING OCH VINSTUTDELNING.....	2
5. PARTERNAS INFLYTANDE ÖVER BOLAGET	2
6. ÄGARRÅD.....	2
7. BOLAGETS STYRELSE.....	3
8. STYRELSENS ARBETSFORMER.....	3
9. VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR	3
10. REVISOR.....	4
11. VALBEREDNING	4
12. aktiebrev.....	4
13. RÄTT FÖR FÖRVÄRVARE ATT TILLTRÄDA AVTALET	4
14. FÖRKÖP	4
15. MEDDELANDEN	5
16. handlingsoffentlighet	5
17. ÄNDRING av BOLAGSORDNING.....	5
18. ÖVERLÅTELSE AV AVTALET.....	5
19. AVTALSTID	6
20. ÖVRIGT	6

1. PARTER

- 1.1 Detta aktieägaravtal ("**Avtalet**") har ingåtts mellan nedan angivna parter och de parter som enligt vad som anges i Avtalet kan komma att tillträda avtalet;
- 1.2 SKL Företag AB (556117-7535), (nedan benämnt "**SKL Företag**")
- 1.3 Samtliga landsting och regioner, enligt Bilaga 1.1 till Aktieöverlåtelseavtal.

Samtliga ovan nämnda parter, samt eventuellt tillkommande parter, benämns nedan gemensamt "Parterna" och var och en för sig "**Part**", "**Parten**" eller, i förekommande fall "**Tillträdande Part**".

2. BAKGRUND

- 2.1 SKL Företag och de Parter som anges i punkt 1.2 och 1.3 äger sammantaget samtliga aktier i Inera AB, org. nr. **556559--4230**, nedan kallat "**Bolaget**". SKL Företag har genom köp från ett antal av Parterna enligt förvärvat de aktier SKL Företag äger i Bolaget.
- 2.2 Genom detta Avtal avser Parterna reglera sina mellanhavanden avseende ägandet av Bolaget och bedrivandet av Bolagets verksamhet. Vid bristande överensstämmelse mellan innehållet i bolagsordning och detta Avtal, ska Avtalets bestämmelser, Parterna emellan, äga företräde. Den bolagsordning som Parterna enats om har den lydelse som framgår av Bolagsordningen.
- 2.3 Detta Avtal omfattar samtliga Parts vid var tid innehavda aktier.

3. PARTERNAS MÅLSÄTTNING MED BOLAGET

- 3.1 Bolaget är efter SKL Företags förvärv av majoriteten av aktierna i Bolaget ett dotterbolag till SKL Företag. Syftet med att övriga Parter givits tillfälle att vara (eller i förekommande fall, bli) aktieägare är att, genom detta Avtal, tillförsäkra deltagande Regioner, Landsting och Kommuner ett avgörande inflytande över Bolagets strategiska mål och viktiga beslut.
- 3.2 I detta Avtal har införts bestämmelser om ett ägarråd ("**Ägarråd**") som ska utgöra det beslutsorgan i vilket samtliga Parter äger delta och som beslutar om ändring av bolagsordning, övergripande strategiska frågor och bolagsstyrning. Bolagets verksamhet ska bedrivas på ett sådant sätt att aktieäggande kommuner och landsting kan utöva kontroll över bolaget motsvarande den som myndigheten utövar över sin egen förvaltning. Bolaget ska i huvudsak utföra verksamhet för ägarnas (eller andra enheter som ägarna utövar kontroll över) räkning.
- 3.3 Bolaget ska bedriva sin verksamhet i enlighet med dess bolagsordning samt i enlighet med från tid till annan antagna ägardirektiv, vilka ska gälla till dess beslut fattats om annat.
- 3.4 Bolaget ska så långt möjligt nyttja marknaden och föreliggande konkurrensförhållanden.
- 3.5 Bolaget ska inom ramen för självkostnadsprincipen enligt 8 kap. 3c § kommunallagen agera affärsmässigt. Bolagets olika delverksamheter ska långsiktigt vara självfinansierade.

4. FINANSIERING OCH VINSTUTDELNING

- 4.1 Bolaget ska finansieras genom i Bolagets verksamhet genererade medel samt, vid behov, genom extern upplåning. Part är inte skyldig att tillskjuta medel till Bolaget, ställa säkerhet eller pant eller på annat sätt bidra till Bolagets finansiering på annat sätt eller i större omfattning än vad som uttryckligen anges i detta Avtal.
- 4.2 Parterna har enats om verksamhetsföremål och att Bolaget inte ska drivas i syfte att bereda vinst åt aktieägarna på sätt som anges i bolagsordningen, Bilaga 3.
- 4.3 SKL Företag avser som ett led i förvärvet av aktierna i bolaget att ställa ut en förlustgaranti gentemot Bolaget på ett belopp om maximalt **35 MSEK**. Till undvikande av tvivelsmål noteras att SKL Företag samma sätt som övriga Parter, och enlighet med punkt 4.1 ovan, inte har något åtagande att därutöver tillskjuta medel eller att annars bidra till Bolagets finansiering.

5. PARTERNAS INFLYTANDE ÖVER BOLAGET

- 5.1 Parterna ska utöva sitt inflytande över Bolaget vid Ägarråd och bolagsstämma på sätt som anges i detta Avtal.
- 5.2 Parterna förbinder sig att vid bolagsstämma i Bolaget rösta i enlighet med de beslut och val som sker vid Ägarråd enligt detta Avtal.
- 5.3 Parterna är överens om att Bolagets verksamhet ska ledas av Bolagets styrelse som har att verkställa vad Parterna från tid till annan fastställer i ägardirektiv och genom beslut vid Ägarråd respektive bolagsstämma.

6. ÄGARRÅD

- 6.1 Parterna ska tidigast åtta och senast fem veckor före årsstämma i Bolaget sammanträffa vid ordinarie Ägarråd. Vid ordinarie Ägarråd ska beslut fattas om
- 6.1.1 fastställelse av ägardirektiv med strategiska mål för Bolaget avseende nästkommande räkenskapsår;
- 6.1.2 övriga vid årsstämma i Bolaget förekommande ärenden;
- 6.1.3 val av ledamöter till valberedningen; samt
- 6.1.4 annat ärende som Part initierat enligt punkt 6.2.

- 6.2 Envar Part äger att hos SKL Företag hemställa att ärende rörande bolaget ska behandlas vid Ägarråd. Sådan hemställan ska ha inkommit i så god tid att SKL Företag kan inta ärendet i kallelse till Ägarråd.
- 6.3 Annat Ägarråd än inför årsstämma får sammankallas av SKL Företag. SKL Företag är skyldigt att kalla till sådant Ägarråd om minst en tiondel (1/10) av samtliga Parter så begär.
- 6.4 SKL Företag kallar till Ägarråd och ska, om möjligt, tillse att deltagande vid Ägarråd ska kunna ske på distans.
- 6.5 För kallelse till Ägarråd ska följande gälla.
- 6.5.1 Kallelse till Ägarråd ska ske med brev på posten eller e-post till samtliga Parter ej senare än tre veckor före Ägarråd. Sådan kallelse ska innefatta förslag till dagordning. Förslag till beslut ska ange förslagets huvudsakliga innehåll, även förslag till ägardirektiv enligt 6.1.1.
- 6.6 Vid Ägarråd har Part så många röster som motsvarar antalet av sådan Part ägda aktier i Bolaget, dock att SKL Företag har lika många röster som samtliga övriga Parter tillsammans minskat med ett (1).
- 6.7 För giltigt beslut vid Ägarråd krävs att minst hälften (1/2) av de vid Ägarrådet företrädade rösterna röstar för beslutet samt att beslutet biträds av mer än en tredjedel (1/3) av de Landsting som är företrädade vid Ägarrådet samt mer än en tredjedel (1/3) av de kommuner som är företrädade vid Ägarrådet.

7. BOLAGETS STYRELSE

- 7.1 Bolagets styrelse ska bestå av lägst sex (6) och högst femton (15) ledamöter inklusive ordföranden. Suppleanter ska ej utses.
- 7.2 Minst 2/3 av ledamöterna i styrelsen ska utses bland representanter för aktieäggande regioner, landsting och kommuner. Parterna är överens om att dessa ska representera samtliga deläggande kommuner, landsting och regioner.

8. STYRELSENS ARBETSFORMER

- 8.1 Styrelsens arbetsformer ska fastställas i arbetsordningen för styrelsen vilken ska beslutas av styrelsen.

9. VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

- 9.1 Tillsättande och avsättande av Bolagets verkställande direktör beslutas av Bolagets styrelse.

10. REVISOR

- 10.1 Revisor i Bolaget ska vara samma revisor som i SKL Företag. Därutöver ska två lekmannarevisorer utses. Som lekmannarevisor ska utses revisor som valts för granskning av styrelsens och övriga nämnders verksamhet hos aktieägande kommuner, landsting eller regioner.

11. VALBEREDNING

- 11.1 Bolaget ska ha en valberedning bestående av högst sju (7) ledamöter valda vid Ägarråd.
- 11.2 Valberedningens uppdrag ska vara att till Ägarråd lägga fram förslag till styrelse, styrelseordförande, revisorer och lekmannarevisorer samt arvoden till dessa. Valberedningen ska eftersträva att styrelsen får en med hänsyn till Bolagets verksamhet, utvecklingskede och förhållanden i övrigt ändamålsenlig sammansättning, präglad av mångsidighet och bakgrund i övrigt. Valberedningen ska härvid särskilt beakta styrelsens sammansättning med avseende på kön och etnicitet samt representativitet för aktieägande regioner, landsting och kommuner.

12. AKTIEBREV

- 12.1 Aktiebrev ska ej utfärdas.

13. RÄTT FÖR FÖRVÄRVARE ATT TILLTRÄDA AVTALET

- 13.1 Parterna är överens om att, oaktat vad som i övrigt anges i detta Avtal, samtliga regioner, landsting och kommuner i Sverige som inte redan är aktieägare, ska ges tillfälle att från SKL Företag förvärva aktie i Bolaget samt att sådan Tillträdande Part äger rätt att ansluta sig till detta Avtal utan övriga Parters särskilda medgivande.
- 13.2 Tillträdande Part ska tillträda detta Avtal genom särskilt anslutningsavtal som ska undertecknas av den Tillträdande Parten och av SKL Företag.

14. FÖRKÖP

- 14.1 Part (nedan kallad "**Erbjudande Part**") äger inte, helt eller delvis, överlåta sina aktier i Bolaget till tredje man utan att först skriftligen erbjuda SKL Företag att lösa av Erbjudande Part sålunda erbjudna aktier. Erbjudandet ska innehålla uppgift om antalet aktier som erbjuds till inlösen för en köpeskilling motsvarande akties kvotvärde.
- 14.2 SKL Företag ska inom sextio (60) dagar ("**Acceptfristen**") från erbjudandet meddela Erbjudande Part om förköpserbjudandet accepteras eller inte. Erbjudandet måste accepteras i sin helhet och inte endast delvis.
- 14.3 Har inte SKL Företag accepterat förköpserbjudandet innan utgången av Acceptfristen ska detta i sin helhet anses förkastat.

- 14.4 Accepteras förköpserbudandet på sätt som ovan anges ska SKL Företag erlægga köpeskillingen för de erbjudna aktierna kontant senast trettio (30) dagar efter utgången av Acceptfristen. Äganderätten till förköpta aktier övergår den dag då köpeskillingen erlagts, varvid Erbjudande Part ska överlämna eventuellt utfärdade aktiebrev avseende de förköpta aktierna, vederbörligen endosserade, till SKL Företag.
- 14.5 Om förköpserbudandet inte accepteras, eller om köpeskillning inte erläggs inom den tid som anges i punkten 14.4 ovan, ska Erbjudande Part ha rätt att överlåta förköpserbudna aktier till tredje man under förutsättning att villkoren vid sådan överlåtelse ej är mer förmånliga för köparen än vad som hade gällt vid förköp enligt denna punkt 13. Såsom ytterligare förutsättningar gäller dels att sådan överlåtelse kommer till stånd inom sextio (60) dagar från utgången av Acceptfristen, dels att köparen i samband med sitt förvärv av aktierna skriftligen förklarar sig tillträda detta Avtal som part i Erbjudande Parts ställe. Utträdande Parts ansvar enligt detta avtal upphör ej dessförinnan. Inträde i detta Avtal förutsätter godkännande härtill av övriga Parter.

15. MEDDELANDEN

- 15.1 Meddelanden som enligt Avtalet ska lämnas skriftligen ska sändas med rekommenderat brev eller e-post till respektive Parts officiella adress.
- 15.2 Meddelandet ska anses vara motpart till handa:
- 15.2.1 tre (3) arbetsdagar efter avsändandet, om avsänt med rekommenderat brev,
- 15.2.2 den dag mottagaren bevisligen erhållit meddelandet, om detsamma översänts med e-post.

16. HANDLINGSOFFENTLIGHET

- 16.1 Bolaget ska tillämpa den s. k. offentlighetsprincipen i enlighet med vad som föreskrivs i lag och bolagsordning.

17. ÄNDRING AV BOLAGSORDNING

Punkterna 3-4 , 7-9, 12 och 14 i bolagsordningen får inte ändras utan godkännande av fullmäktige i minst 2/3 av de aktieägande regionerna, landstingen och kommunerna.

18. ÖVERLÅTELSE AV AVTALET

- 18.1 Part äger inte rätt att annat än då så följer av uttrycklig bestämmelse häri, utan skriftligt medgivande från behörig företrädare för övriga Parter, överlåta Avtalet eller sina rättigheter eller skyldigheter enligt Avtalet till annan.

19. AVTALSTID

19.1 Detta avtal gäller från och med dagen för Parts undertecknande och intill dess sådan Part inte längre är aktieägare i Bolaget.

20. ÖVRIGT

20.1 Detta Avtal reglerar med uteslutande av lag (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag uttömmande alla frågor som Avtalet berör.

Detta Avtal har upprättats i 2 exemplar, varav Parterna erhållit var sitt.

DATUM:

DATUM:

[KOMMUN]

SKL Företag AB

BOLAGSORDNING

(beslutad vid extra bolagsstämma 170316)

1. BOLAGETS FIRMA

Bolagets firma är Inera AB.

2. SÄTE

Styrelsen ska ha sitt säte i Stockholm.

3. FÖREMÅLET FÖR BOLAGETS VERKSAMHET

Bolaget ska samordna, tillhandahålla och utveckla gemensamma tjänster och lösningar till stöd för digitalisering och verksamhetsutveckling i kommuner, landsting, regioner, samt bolag och organisationer som de utövar ett rättsligt bestämmande inflytande över, inom deras verksamhetsområden och ansvar.

Bolaget ska inom ramen för de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. 1-2 och 7-8 §§ kommunallagen och självkostnadsprincipen enligt 8 kap. 3c § kommunallagen agera affärsmässigt.

Bolaget får bara när det är förenligt med den kommunala kompetensen och aldrig till större omfattning än tjugo (20) procent av bolagets omsättning tillhandahålla tjänster till andra än direkta eller indirekta aktieägare.

4. BOLAGETS SYFTE

Bolagets syfte är inte att bereda vinst åt aktieägarna utan att bidra till en effektivisering och utveckling av landstingens, regionernas och kommunernas verksamhet genom samordnade lösningar med optimalt resursutnyttjande och hög kvalitet.

I händelse av bolagets likvidation ska vinst och bolagets behållning, efter det att bolagets förpliktelser fullgjorts, fördelas mellan aktieägarna i förhållande till deras andel i aktiekapitalet.

5. AKTIEKAPITALET

Aktiekapitalet ska utgöra lägst 3.000.000 och högst 12.000.000 kronor.

6. ANTAL AKTIER

Antal aktier ska vara lägst 3 000 och högst 12 000 stycken.

7. STYRELSE

Styrelsen ska bestå av lägst sex och högst femton ledamöter.

8. REVISORER

Bolaget ska ha lägst en och högst två revisor(er) med högst två ersättare.

9. LEKMANNAREVISORER

Bolaget ska ha två lekmannarevisor(er) med högst två ersättare.

10. KALLELSE TILL BOLAGSSTÄMMA

Kallelse till bolagsstämma ska ske genom e-post eller brev med posten till aktieägarna tidigast sex veckor och senast två veckor före stämman.

11. ÄRENDEN PÅ ORDINARIE STÄMMA (ÅRSSTÄMMA)

På årsstämman ska följande ärenden förekomma till behandling:

- 1) val av ordförande vid stämman
- 2) upprättande och godkännande av röstlängd
- 3) val av sekreterare och en eller två justeringsmän
- 4) prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
- 5) godkännande av förslag till dagordning för stämman
- 6) framläggande av årsredovisningen och revisionsberättelsen
- 7) beslut
  - a. om fastställelse av resultaträkningen och balansräkningen,
  - b. om dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen,
  - c. om ansvarsfrihet åt styrelseledamöterna och verkställande direktör,
- 8) bestämmande av antalet styrelseledamöter samt i förekommande fall antalet revisorer, lekmannarevisorer och ersättare,
- 9) fastställande av arvoden åt styrelsen och i förekommande fall för revisorerna
- 10) val av styrelseledamöter samt i förekommande fall, revisorer, lekmannarevisorer och ersättare
- 11) val av styrelseordförande
- 12) annat ärende, som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.

12. BOLAGSSTÄMMANS KOMPETENS

Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman.

- 1) Årligt fastställande av verksamhetsinriktning med strategiska mål för de närmaste tre räkenskapsåren
- 2) Fastställande av rambudget för verksamheten
- 3) Ram för upptagande av krediter
- 4) Köp och försäljning av fast egendom
- 5) Bildande av bolag
- 6) Köp eller försäljning av bolag eller andel i sådant
- 7) Ställande av säkerhet
- 8) Beslut i annat ärende av principiell betydelse eller annars av större vikt för bolaget

13. BOLAGETS RÄKENSKAPSÅR

Bolagets räkenskapsår ska vara kalenderår.

14. OFFENTLIGHET

Allmänheten ska ha rätt att ta del av handlingar hos bolaget enligt de grunder som gäller för allmänna handlingars offentlighet i 2 kap. tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen.

Om bolaget överlämnar verksamhet till privat utförare ska bolaget genom avtalet med utföraren tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över.

Lena Dahl

Ägardirektiv för Inera AB

– förslag inför ägarråd 170421 och bolagsstämma 170607

Ägare

SKL Företag AB äger 97 procent av aktierna i bolaget. Övriga aktier ägs av landsting och regioner. Samtliga kommuner ska ges tillfälle att köpa aktier i bolaget. Vid full anslutning från kommuner, landsting och regioner kommer det innebära att SKL Företag AB äger 50,8 procent av aktierna.

Sveriges Kommuner och Landsting äger samtliga aktier i SKL Företag AB. SKL Företag AB är moderbolag i SKL:s bolagskoncern.

Bolagets verksamhet

Bolaget ska samordna, tillhandahålla och utveckla tjänster och lösningar till stöd för digitalisering och verksamhetsutveckling i kommuner, landsting, regioner, samt bolag och organisationer som de utövar ett rättsligt bestämmande inflytande över, inom deras verksamhetsområden och ansvar.

Föremålet för verksamheten är angivet i bolagsordningen för bolaget. Bolaget får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen. Bolaget får ej heller bedriva verksamhet som inte är förenlig med den kommunala kompetensen.

Bolaget ska i första hand ta fram gemensamma tjänster och lösningar till stöd för digitalisering och verksamhetsutveckling inom områden där marknaden inte bedöms kunna tillgodose ägarnas behov och intressen. Bolaget ska så långt möjligt nyttja marknaden och föreliggande konkurrensförhållanden.

Beslut som fattats av ägarrådet återfinns i **bilaga**.

Bolagets styrning

Bolaget är efter SKL Företags förvärv av majoriteten av aktierna i bolaget ett intressebolag till SKL Företag. Syftet med att övriga parter givits tillfälle att vara (eller i förekommande fall, bli) aktieägare är att tillförsäkra deltagande kommuner, landsting och regioner ett avgörande inflytande över bolagets strategiska mål och viktiga beslut. I aktieägaravtal har införts bestämmelser om ett ägarråd som ska utgöra det beslutsorgan i vilket samtliga parter äger delta och som beslutar om övergripande strategiska frågor och bolagsstyrning.

Bolagets verksamhet ska bedrivas på ett sådant sätt att aktieäggande kommuner,

SKL Företag AB

Postadress: 118 82 Stockholm, Besök: Hornsgatan 20, Tfn: 08-452 70 00, Fax: 08-452 72 25
www.skllab.skll.se, Epost: info@sklforetag.skll.se, Postgiro: 67 33 01-8, Bankgiro: 251-7381, Org nr: 556117-7535

landsting och regioner kan utöva kontroll över bolaget motsvarande den som myndigheten utövar över sin egen förvaltning. Bolaget ska i huvudsak utföra verksamhet för ägarnas (eller andra enheter som ägarna utövar kontroll över) räkning.

Verksamhetens finansiering

Bolaget ska inom ramen för de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. 1-2 och 7-8 §§ kommunallagen och självkostnadsprincipen enligt 8 kap. 3c § kommunallagen agera affärsmässigt. Bolagets olika delverksamheter ska långsiktigt vara självfinansierade.

Bolaget får bara när det är förenligt med den kommunala kompetensen och aldrig till större omfattning än tjugo (20) procent av bolagets omsättning tillhandahålla tjänster till andra än direkta eller indirekta aktieägare.

Bolagets syfte är inte att bereda vinst åt aktieägarna utan bidra till en effektivisering och utveckling av kommunernas, landstingens och regionernas verksamhet genom samordnade lösningar med optimalt resursutnyttjande och hög kvalitet.

Strategier för koncernen

Bolagen inom SKL-företagskoncernen ska skapa värde för SKL och dess medlemmar genom att stödja SKL:s verksamhetsidé:

En fråga om demokrati.

SKL är en medlemsorganisation för kommuner, landsting och regioner. Som arbetsgivar- och intresseorganisation driver vi deras frågor och erbjuder stöd och service.

Vi väcker frågor, agerar kraftfullt och bildar opinion.

Vårt uppdrag är att ge kommuner, landsting och regioner bättre förutsättningar för lokalt och regionalt självstyre. Målet är att utveckla välfärden.

Det är en fråga om demokrati.

SKL:s verksamhet styrs ytterst av kongressens inriktningsdokument som innehåller ett antal inriktningsmål för respektive kongressperiod. Varje år beslutar styrelsen i SKL om en verksamhetsplan och budget. Koncernens bolag ska bidra till förbundets inriktning och målsättningar.

Koncerngemensamma riktlinjer

Riktlinjer för Sveriges Kommuner och Landsting ska i möjligaste mån tillämpas i dotterbolagen. Följande riktlinjer ska ingå i ägardirektiv:

SKL:s alkoholpolicy

SKL:s policy om rökfri arbetstid.

Ledande befattningshavare i dotterbolagen ska ha en uppsägningstid om minst 3 månader.

Styrelse- och vd-utvärdering ska genomföras vartannat år och resultatet ska rapporteras till styrelsen i SKL Företag AB.

Dotterbolagen ska genomföra medarbetarundersökningar vartannat år.

Vid nominering av styrelseledamöter samt ledande befattningshavare i bolagen, bör en jämn könsfördelning eftersträvas så att andelen män respektive kvinnor blir minst 40 procent.

Bolagen inom koncernen ska aktivt arbeta med hållbarhetsfrågor. Varje bolag ska ha en hållbarhetsredovisning.

Styrelsen

Styrelsen ska bestå av lägst 6 och högst 15 ledamöter inklusive ordföranden. Styrelseledamöterna föreslås av en valberedning vilken ska bestå av högst 7 ledamöter. Valberedningens uppdrag är att till ägarmöte lägga fram förslag till styrelse, styrelseordförande samt arvoden till dessa.

Styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter.

Styrelsen ska fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation.

Styrelsen ska se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Styrelsen ska se till att SKL Företag AB:s tidplaner för ekonomisk- och verksamhetsmässig rapportering kan följas.

Styrelsen ska årligen fastställa en skriftlig arbetsordning för sitt arbete. I arbetsordningen ska det bl.a. anges hur ofta styrelsen ska sammanträda.

Styrelsen ska i skriftlig instruktion ange arbetsfördelningen mellan styrelsen och den verkställande direktören.

Verkställande direktör

Styrelsen utser, i samråd med SKL Företag AB:s vd, en verkställande direktör för bolaget.

Lön och övriga anställningsvillkor fastställs, i samråd med SKL Företag AB:s vd, av styrelsen.

Styrelsen ska i en skriftlig vd-instruktion ange ansvar och befogenheter för vd.

Om vd ska skiljas från sina uppgifter, ska samråd ske med SKL Företag AB:s vd.

Bolagets utveckling

Styrelsen ska uppmärksamma bolagets långsiktiga utveckling och anpassningsförmåga till nya krav och förutsättningar. Detta ska beskrivas i bolagets affärsplan.

Investeringar

Bolagets behov av investeringar ska framgå av investeringsbudgeten. Beslut om större investeringar ska ske i samråd med SKL Företag AB:s vd.

Ekonomiska krav

Verksamheten i bolaget ska bedrivas på affärsmässiga grunder och bidra till medlemsnytta. Som ekonomiska mål gäller följande:

Lönsamhetsmål – nettomarginal

Nettomarginalen beräknas som resultatet efter finansiella poster i procent av rörelsens intäkter.

Nettomarginalen ska under perioden 2017-2019 uppgå till minst 3 procent.

Kapitalstrukturmål – soliditet

Soliditet beräknas som eget kapital, inklusive obeskattade reserver exkl. skatt, dividerat med balansomslutningen.

Soliditeten ska långsiktigt uppgå till minst 15 procent.

Utdelning

Bolaget ska inte lämna utdelning. Uppkommen vinst ska återinvesteras i bolaget och långsiktigt förbättra bolagets soliditet.

Årsrapport

2015

inera

LANDSTING OCH REGIONER
I SAMVERKAN FÖR E-HÄLSA

Innehåll

- 3** Inera i korthet
- 4** Styrelseordförande och vd har ordet
- 6** Delaktiga patienter förändrar och förbättrar vården
- 8** Nationell patientöversikt
- 10** 1177 Vårdguiden och UMO - i allmänhetens tjänst
- 12** Nu kan alla hålla koll på hur sjuka vi är
- 13** Lyckat byte av SITHS-certifikat
- 14** Ineras tjänster öppna för kommersiella företag
- 15** Vården i siffror
- 16** Nytt projekt för nöjdare kunder
- 17** Ineras kärnkompetens, styrning och ledning
- 18** Tjänster och projekt
- 22** Flerårsöversikt
- 24** Styrelse och ledningsgrupp
- 26** Revisionsberättelse

Inera i korthet

Inera koordinerar landstingens och regionernas gemensamma e-hälsoarbete. Våra tjänster används av medarbetare inom vård och omsorg, invånare och beslutsfattare.

Exempel på nationella tjänster som landsting och regionerna har valt att samverka kring är 1177 Vårdguiden, Vårdhandboken, UMO, e-tjänsten Journalen och Nationell patientöversikt. Samverkan gäller även olika läkemedelstjänster och säkerhetslösningar. Inera ansvarar också för den tekniska infrastruktur och arkitektur som är förutsättningen för de nationella e-hälsotjänsterna.

Inera är ett aktiebolag som ägs av landsting och regioner. Bolaget leds av en styrelse med två politiker från respektive hälso- och sjukvårdsregion. Vd ansvarar för verksamheten.

Vi har ett nära samarbete med eHälsomyndigheten, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Socialdepartementet, Socialstyrelsen, journalsystemsleverantörer och övriga aktörer inom e-hälsoområdet.

Under 2015 var Ineras omsättning drygt 626 mkr och hade vid årets slut 121 anställda.

Från vänster:
Johan Assarsson, vd
Anders Henriksson,
styrelseordförande

STYRELSEORDFÖRANDE & VD:

2015 - ett fantastiskt e-hälsoår!

Uttecklingen inom e-hälsoområdet är verkligen en aktuell fråga för hälso- och sjukvården. Allt fler e-hälsolösningar är sammankopplade via Ineras tjänsteplattform. Allt fler digitala lösningar för hälso- och sjukvården planeras och införs. Detta kommer att ge patienter, vård- och omsorgspersonal och beslutsfattare bättre tjänster och verktyg för att nå och dela information mellan vårdgivare.

Vi har under året utvecklat vår koordinerande roll och framför allt drivit frågan om samordnad arkitektur och ny teknik. Den gemensamma IT-arkitekturen prövades med stor framgång när en ny version av Nationell patientöversikt utvecklades och infördes under 2015. All information till patientöversikten går via Ineras tjänsteplattform. Samma anslutningar används även för e-tjänsten Journalen. Journalen med patientens tillgång till sin egen journalinformation, breddinförs nu över hela landet och vi är övertygade om att det är en viktig del för patientmedverkan på riktigt.

Besökssiffrorna för UMO och 1177 Vårdguiden blev högre än någonsin. Och konkret och lyckad samordning ser vi när alla vårdgivare via plattformen för stöd och behandling nu kan erbjuda internetbaserat stöd och behandling på ett säkert sätt, som ett komplement till traditionell kontakt.

För att även kommunerna ska kunna dra nytta av våra tjänster fortsätter processen för att Inera ska bli ett bolag som ägs av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), landsting, regioner och kommuner gemensamt. På så sätt kan ännu bättre prioriteringar göras gemensamt för hela e-hälsoarbetet och lösningarna hänga ihop över vårdgivargränserna.

Vi har tagit nästa steg i e-hälsoarbetet och fattade beslut under året att kunna erbjuda våra tjänster till kommersiella företag med vårdavtal på öppna marknaden. Tanken är att på så sätt kunna knyta ihop så stora delar som möjligt av hälso- och sjukvården i Sverige digitalt och att bidra till innovation och utveckling.

Det vi ser är att tillsammans med andra skapar vi förutsättningarna och grunden till utveckling och rätt prioriteringar inom e-hälsa. Vårt uppdrag är engagerande och spännande. Vi ser optimistiskt fram emot 2016.

JOHAN ASSARSSON, VD
ANDERS HENRIKSSON, ORDFÖRANDE

Delaktiga patienter förändrar och förbättrar vården

Snart finns Journalen i hela landet och forskningen visar att en mer informerad och delaktig patient är bra för vården. Som patient kommer man till en början att nå helt olika information i Journalen beroende på var i landet man har fått vård. Målet framåt är att vårdgivare enas kring vad patienten kan läsa.

FAKTA:

- Man når Journalen via 1177 Vårdguidens e-tjänster
- Användare loggar in med e-legitimation
- Över 400 000 personer har ett konto
- Under 2015 är den införd hos:
  - Uppsala
  - Skåne
  - Västmanland
  - Jönköping
  - Kalmar
  - Östergötland
  - Halland
  - Kronoberg
  - Västerbotten
- Under 2016 kommer alla landsting och regioner erbjuda Journalen
- DOME är ett VINNOVA-finansierat samarbetsprojekt mellan Lunds Universitet, Högskolan i Skövde, Örebro Universitet och Uppsala universitet.

Införande som ger patienter tillgång till sin journal via nätet har pågått hela året över hela landet. Under 2016 kommer alla landsting och regioner att göra det möjligt för patienter att läsa sin journal via nätet. Studier av införandet visar att en mer informerad och delaktig patient i förlängningen är bra för vården och ökar vårdkvaliteten.

En av DOMEs projektledare, Rose-Mharie Åhlfeldt, som är docent i Informationsteknologi inom området informationssäkerhet på Högskolan, i Skövde berättar om arbetet i DOME-projektet och om hur hon började arbeta med dessa frågor.

Patientens perspektiv

Redan tidigt i karriären blev Rose-Mharie intresserad av patienterna och deras perspektiv i vården. Hon noterade hur informationsflödet inte följer patienten i vårdkedjan och hur patienten inte har tillgång till sin egen information. Patienten vet inte mycket om sin egen vård. Undermålig information leder till brister i patientsäkerhet och respektfullhet. Patienten kommer i kläm, informationen faller bort och patienten får vänta. När man skapar systemen behöver man tänka i processer utifrån patientens perspektiv.

Svårt få helhetsbild

Nu pågår införande nationellt av möjligheten att läsa journalen via nätet, men fortfarande kommer det vara svårt för patienten att få en helhetsbild av sin information då olika regler gäller för olika landsting och regioner. Det som visas eller inte visas i Journalen beror

på var vården ägt rum, vilket innebär att den information patienten ser kan skilja sig mellan olika vårdgivare och landsting.

– Det är med andra ord inte patientens behov av information som är i fokus utan var patienten bor som bestämmer vilken information patienten kan ta del av. Det är väldigt långt kvar innan vi har patientens behov i fokus, anser Rose-Mharie Åhlfeldt.

Patienten känner trygghet av möjligheten

När journalen via nätet infördes i Uppsala var farhågorna att patienten skulle ställa många frågor till vården mellan mötena, men så har det inte blivit enligt patienterna. I en studie riktad specifikt till cancerpatienter läser de snarare på i lugn och ro, samlar sina frågor och bearbetar dem inför det planerade mötet.

Rose-Mharie
Åhlfeldt

Förstår innehållet i informationen

Det forskarna även tagit upp i studien var den förväntade oro som fanns från vården om att patienten inte skulle förstå innehållet i sin journal, men det upplever de att de gör i stor utsträckning. Patienten har ju ofta först fått informationen muntligt och när de sedan läser och upptäcker något uttryck/ord de inte förstår, tar de reda på det själva. I studierna har man inte sett att patienter skulle lida av att ta del av information.

Aktivt val att läsa eller inte

Patienterna vet att vårdpersonalen är stressad och har ont om tid, så de avvaktar och tar med sig sina frågor till nästa besök. Vissa väljer aktivt att inte läsa, eller väntar med att läsa. Men de gör det som en aktiv handling och tycker inte att möjligheten att läsa borde tas bort, utan är nöjda med att kunna välja.

Förväntar sig hög säkerhetsnivå

När det gäller integritet och säkerhet förväntar sig patienterna att det är säkert och att systemet håller en hög säkerhetsnivå. Dessutom använder inte patienterna ofta möjligheten att dela sin journal med någon man utsett till ombud. Däremot kan de läsa eller visa journalen tillsammans med någon närstående.

Murbräcka till något större

Landsting och regioner som erbjuder tjänsten Journalen har gjort olika bedömningar för hur och när patienten kan ta del av journalinformationen. Daniel Forslund, är innovationslandstingsråd i Stockholms läns landsting och ledamot i Ineras styrelse, berättar om sin syn på möjligheterna med journalen via nätet och regelverket.

– Möjligheten att läsa sin journal via nätet kommer att påverka hälso- och sjukvården mycket mer än vi tror. Just att få tillgång till sin journal via nätet kan kännas smalt, men det är en murbräcka till något mycket större. Det öppnar upp för dialog, ger praktiska verktyg för en mer informerad patient och driver fram en mer personcentrerad vård. En ny användning av information om vård och hälsa kommer leda till förändringar som vi inte ens kan överblicka idag, säger Daniel Forslund.

I december beslutade Stockholms läns landsting att påbörja införandet av e-tjänsten Journalen och det kommer bli obligatoriskt att ansluta sig för alla vårdgivare med landstingsavtal. Nu pågår arbete med att ta fram regelverket och göra tekniska anpassningar. Detta ska vara klart direkt efter sommaren så att tjänsten kan lanseras under hösten 2016.

Daniel Forslund

Regelverket måste bygga på nationell kunskap

– Vi kommer såklart att diskutera regelverk och införande med professionen, men det är ett politiskt beslut i botten. Det finns mycket erfarenhet från andra landsting och regioner som underlättar vårt införande.

Idag kan en patient nå helt olika information i Journalen – beroende på var i landet man har fått vård. Vad är viktigast att ta tag i kring regelverk tycker du?

– Jag tycker man som patient har rätt att kräva lika behandling i alla landsting och regioner. Det är en märklig ordning när landsting och regioner ger helt olika möjligheter för sina invånare att nå sin information. Det finns ingen logik i det. Skyddsvärdet för en patient kan inte vara större hos ett landsting eller region än hos något annat.

Gränser är bara streck på kartan – vi måste enas om regelverket

Läkarförbundet, Vårdförbundet och sjukvårdshuvudmännen behöver samla sig och komma överens. Det finns ingen medicinsk anledning att ha olika. Gränser mellan landsting och regioner är ju bara streck på kartan! Det är inte rimligt att man som patient kan nå helt olika innehåll vid helt olika tillfällen, beroende på var man har fått vård.

Målet är att nå full enhetlighet, men som ett första steg borde vi komma överens om en gemensam lägstanivå för vilken information som alltid ska finnas tillgänglig. Det måste vi kunna enas om!

Under 2016 pågår ett arbete för att ta fram ett nytt nationellt regelverk.

Nationell patientöversikt

– en av de viktigaste nationella e-tjänsterna

Den 8 december 2015, genomfördes en lyckad driftsättning av en ny version av Nationell patientöversikt (NPÖ). Den nya versionen bygger på modern teknik och därför finns det goda möjligheter till en fortsatt utveckling av innehåll och funktionalitet.

FAKTA:

- Det är nu möjligt ta del av vaccinationer i NPÖ
- All information till NPÖ går via Ineras tjänsteplattform
- Antalet användare ökar stadigt
- Alla landsting och regioner och 10 kommuner visar sin information
- Cirka 230 kommuner kan läsa journalinformation

Den 8 december 2015, genomfördes en lyckad driftsättning av en ny version av Nationell patientöversikt (NPÖ). Den nya versionen bygger på modern teknik och det finns därför goda möjligheter till en fortsatt utveckling av innehåll och funktionalitet.

Den stora förbättringen av NPÖ har skett i tekniken även om utseendet och användarvänligheten också har utvecklats.

– Den nya versionen innehåller en hel del förbättringar som gör att användarna på ett enklare sätt kan hitta rätt information i NPÖ. Med den nya versionen kommer också möjligheten att redan nu ta del av ny information, som exempelvis genomförda vaccinationer, säger Ingela Jägerstedt-Larsson, ordförande i förvaltningsgruppen för NPÖ.

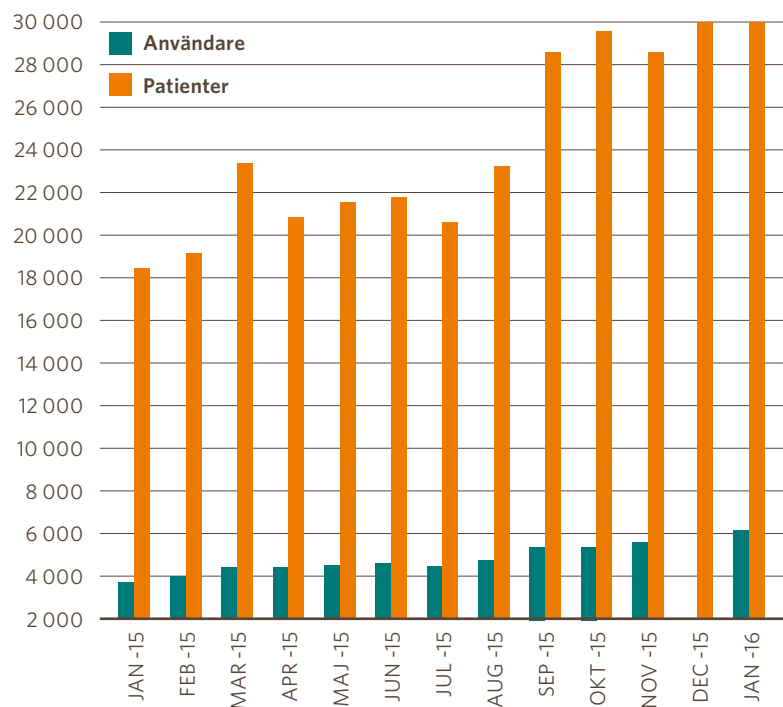
Nationell patientöversikt gör det möjligt för behörig vårdpersonal att med patientens samtycke ta del av journalinformation som registrerats hos andra landsting, kommuner eller privata vårdgivare. Att få tillgång till en heltäckande bild av tidigare dokumentation är viktigt för att personal i vård och omsorg ska kunna fatta rätt beslut och utöva en god vård.

Statistiken i den här artikeln, visar hur många användare NPÖ har haft nationellt över hela landet och hur stort antal patienter de sökt information om per månad.

Under 2009 började Örebro med NPÖ och de var först. Redan från start var verksamheterna med i diskussionerna och påverkade innehållet och prioriteringar för vad NPÖ skulle innehålla.

– En av fördelarna med att vara först var just det att kunna påverka innehållet. Vi tänkte säkert på självklara saker, men det var bra att verksamheterna fick vara med i diskussionerna och prioriteringarna. Samtidigt var det ju lite svårt också eftersom systemet var så tomt, vi var de enda på plats. Som att vara först med telefon, det fanns ingen att ringa till, berättar Karin Rydberg, tjänsteansvarig.

Användningen är hög i Örebro och NPÖ är en självklar del av arbetet och ger stor nytta just för att tjänsten har så mycket information som behövs för att göra en bra planering och bedömning med patienterna. Kommunerna är de största användarna och använder tjänsten

framför allt för att ta del av dokumentation från sjukvården, för patienter i omsorg och hemsjukvård.

– I mitt yrke som sjuksköterska kan jag hämta värdefull information som jag behöver för att göra rätt bedömning och jag kan snabbt komma åt den. Det gör att jag kan planera bättre. Vi var tidiga med att använda NPÖ och det beror nog på att vi är lite framåt men också på att vi har haft en chef som tidigt förstod nyttan. Det gäller att komma över tröskeln och våga förändra sitt arbetssätt, säger Annalena Lönnqvist, sjuksköterska, Askerund hemsjukvård.

NPÖ har funnits sedan länge och är en av de viktigaste nationella e-hälso-tjänsterna. Den nya versionen bygger på Ineras tjänsteplattform, som integrerar Sveriges vårdssystem och hanterar journalinformationen på ett strukturerat och enhetligt sätt. Nu när den nya versionen är lanserad finns goda förutsättningar att fortsätta arbetet med att fylla NPÖ med innehåll och öka kännedomen, användningen och nyttan av tjänsten.

Till vänster: Annalena Lönnqvist, till höger: Karin Rydberg.

1177 Vårdguiden och UMO

– i allmänhetens tjänst

1177 Vårdguiden och UMO (ungdomsmottagningen på nätet) har en positiv utveckling i såväl kännedom och antal besök som nöjdhet. Landstingen och regionernas gemensamma satsningar ligger bakom framgången, liksom tillkomsten av nya uppmärksammade e-tjänster.

SAMMANFATTNING NKI 2015:

TJÄNST	NKI
Klamydia-provtagningstjänsten i 1177 Vårdguidens e-tjänster	91
1177 Vårdguiden på telefon	84
UMO.se	81
1177.se	80
1177 Vårdguidens e-tjänster	72

NKI = Nöjd Kund Index

Riktmärken för NKI
<55 Inte nöjd
55-74 Nöjd
>74 Mycket nöjd

Källa: SCB Medborgarundersökning 2014

Det är Stockholms läns landsting som har det nationella utföraruppdraget för 1177 Vårdguiden och UMO.

Under året har ett första steg tagits för att koppla ihop de öppna och inloggade tjänsterna genom att lyfta in e-tjänsterna som en tydlig del av 1177 Vårdguiden och ta bort namnet och varumärket Mina vårdkontakter, något som också syns i ökat antal besök.

– Särskilt positivt för hela 1177 Vårdguiden 2015 är den 30-procentiga ökningen av ärenden inom e-tjänsterna. 88 procent uppger att de följer råden när de ringt 1177 Vårdguiden på telefon och förbättringen av driftsäkerheten för telefoniplattformen, säger Kim Nordlander, chef för 1177 Vårdguiden och UMO inom Stockholms läns landsting som har det nationella utföraruppdraget.

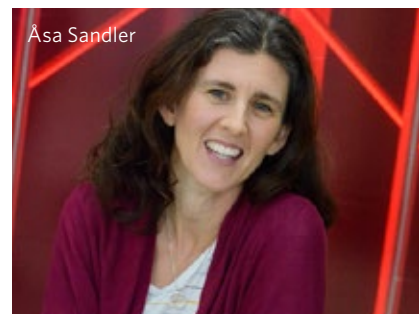
Införandet av Journal på nätet runt om i landet har gett uppmärksamhet åt e-tjänsterna bland annat genom medier, och säkert bidragit till ökat antal inloggnings. Även den nya plattformen Stöd och behandling, som är ett verktyg för vårdgivare att erbjuda stöd, utbildnings- och behandlingsprogram över nätet, förväntas öka intresset för e-tjänsterna på ett liknande sätt. Användningen har

kommit igång och väntas öka kraftigt under de närmaste åren.

1177.se utökades också med flera nya teman – Patientlagen och Våga berätta, med information för barn om psykisk hälsa. Våga berätta innehåller även information om barns rättigheter enligt Barnkonventionen, Patientlagen och rättigheter när någon i familjen är sjuk. Även ett nytt tema för vårdpersonal har tagits fram för att ge råd om hur 1177 Vårdguiden kan användas i kontakten med invånarna.

I februari driftsattes en helt ny version av UMO.se med ny form och mobilanpassning som möjliggör att all information är tillgänglig i alla typer av enheter på samma sätt. Den nya formen bottnar i UMO:s verksamhetsidé om att vara en aktuell, levande och trovärdig digital kontaktyta för unga som söker information och dialog om sex, hälsa och relationer.

– Att lyfta ungas egna erfarenheter är en trovärdighetsfaktor. Ungas perspektiv har, som alltid i arbetet med UMO.se, tagits till vara i utvecklingen av den nya formen. Användartester har genomförts med unga i olika åldrar och med olika förutsättningar att ta till sig information. Vi har även gjort enkäter och följt upp trender i ungas webbanvändning. Allt för att skapa en lättanvänd och

lockande webbplats för de allra viktigaste frågorna, säger Åsa Sandler, produktionsledare på UMO:s redaktion.

Starka varumärken och ökad användning

Satsningarna som landsting och regioner gör i att bygga erbjudanden till invånare via välkända varumärken är mycket framgångsrik. Varumärkesundersökningarna visar att kännedomen om UMO ligger på 79 procent i målgruppen. Och kännedomen om 1177 Vårdguiden ligger på hela 89 procent.

Tjänsterna har haft en positiv utveckling vad gäller kännedom, användning och nöjdhet under de senaste åren: Invånarnas användning av 1177 Vårdguidens e-tjänster har ökat både i antal individer, inloggningar och ärenden. Drygt 65 000 nya användare har tillkommit under året. Antalet anslutna vårdenheter har också ökat med omkring 9 procent. Antalet besök på 1177.se samt umo.se fortsätter öka. 1177 Vårdguiden på telefon ligger på en stabil nivå.

Införandet av Stöd och behandling

En av de större händelserna under året är att 1177 Vårdguiden i mars utökades med en helt ny nationell tjänst och plattform, Stöd och behandling. Exempel på användning via nätet är behandling mot ångest och depression, smärta, tinnitus och screening vid alkohol-

och drogproblem. Tjänsten kan också användas för att bygga program och utbildningar som stöd för patientens egen vård och omsorg, men även program som stöder vårdprocesserna för bättre interaktion mellan vård och patienter för att främja delaktighet och öka tillgängligheten.

Utvecklar strategier för införanden och utbildning

Arbetet med att ta fram en ny generell införandestrategi och modell för införandeprogram som stödjer breddinföranden blev klart under första kvartalet 2015.

– Den strategin och modellen tillämpar vi nu i införandet av Stöd och behandling och det upplever vi som en stort steg framåt, berättar Eva Lindholm, ansvarig för införande av e-tjänster inom 1177 Vårdguiden.

– Införandeprogrammet för Stöd och behandling riktar sig till projektledare, kommunikatörer, vårdgivaradministratörer, designers, utgivare, behandlare och verksamhetsutvecklare, fortsätter hon. Programmet erbjuder bland annat utbildning i Designerverktyget, utbyte av gemensam information om erfarenheter landstingen emellan – och genomgång av juridiska frågeställningar, såsom upphovsrätt, upphandling, riskanalys och avvikelshantering med utgångspunkt i att Stöd och behandling är ett Nationellt Medicinskt Informationssystem (NMI).

UNDER ÅRET HAR WEBBPLATSERNA VUNNIT ETT ANTAL PRISER:

Web Service Award till 1177 Vårdguiden på webben, priset som Sveriges bästa responsiva webbplats

Motivering: "1177 Vårdguiden lyckas leverera all den information som användaren kan tänkas behöva i sin mobil. Det är enkelt att hitta rätt och användarna tar enkelt del av den information som eftersöks. Man har arbetat hårt med användarvänligheten, vilket verkligen har lönat sig."

Web Service Award till UMO, priset som bästa sajt för samhällsinformation – med högsta betyg i tävlingens historia!

Motivering: "Man har lyckats med det svåra uppdraget att nå en kräsen målgrupp genom att använda rätt tonalitet och tilltal. Med smarta funktioner har man uppnått fantastiska betyg i användarvänlighet och design."

Svenska publishing-priset till UMO i kategorin digitala läromedel.

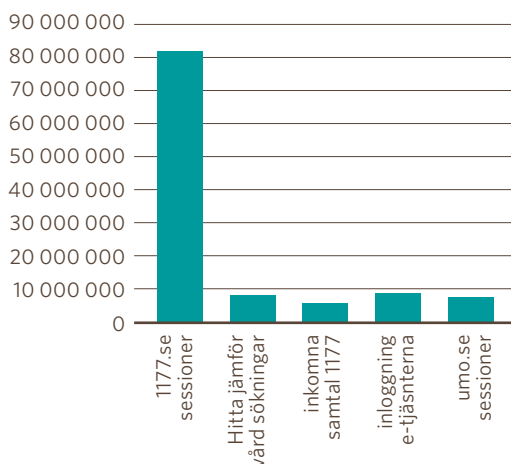
Motivering: "För en sajt med perfekt användarperspektiv och uttömmande, sakliga svar."

Servicedesk forum awards 2015, branschpriset för "Årets Servicedesk Manager 2015" gick till Camilla Widmark, Supportansvarig på Invånartjänster.

Motivering: "Hon såg tidigt helhetsbilden och var noga med att både verktyg och processer implementerades parallellt för att projektet skulle bli så lyckat som möjligt".

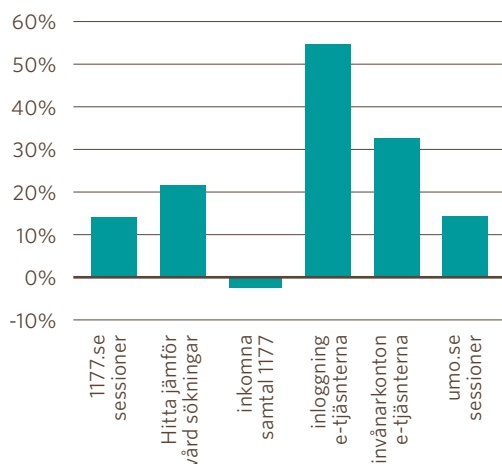
ANVÄNDNING 2015

1177 Vårdguiden och UMO har tillsammans ca 100 miljoner kontakter med invånarna om året.

FÖRÄNDRING 2015 I JÄMFÖRELSE MED 2014

De mätningar som genomförs visar att invånarna är mycket nöjda med tjänsterna.

Nu kan alla hålla koll på hur sjuka vi är

Statistiktjänsten har sedan två år gett möjlighet för landsting och regioner att följa utvecklingen av sjukskrivningsmönster för sina vårdverksamheter. Under 2015 öppnades en publik del av tjänsten, där även allmänheten kan få en bild över sjukskrivningsmönster i landet.

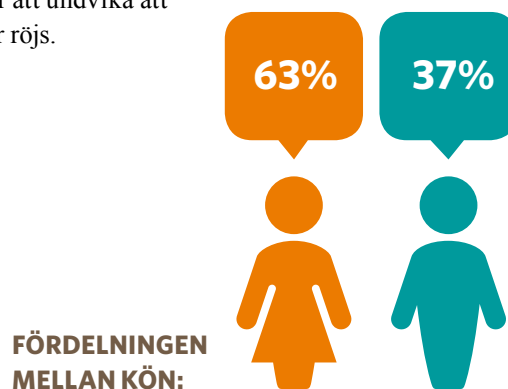
- **I Statistiktjänsten** kan alla invånare i Sverige nu följa bland annat hur många kvinnor respektive män som är sjukskrivna och hur andelen är fördelad per landsting/region. Det finns även fakta för fördelning av sjukskrivningar bland åldrar, hur länge de är sjukskrivna och för vad. Fortfarande saknas statistik i Statistiktjänsten från några landsting, men de kommer att anslutas under 2016, säger Anders Glennhage, tjänsteansvarig för Statistiktjänsten på Inera.

Målet med Statistiktjänsten är att göra uppföljning av sjukskrivning på lokal, regional och nationell nivå möjlig. Tjänsten ger möjlighet att se hur hälso- och sjukvården arbetar med sjukskrivning, bland annat avseende könsuppdelad statistik. Målgruppen är bred, potentiella användare är bland andra verksamhetschefer, processledare och verksamhetsutvecklare. Statistik på vårdgivar- och vårdenhetsnivå är endast nåbar via kommunikationsnätet Sjunet, för hälso- och sjukvårdspersonal med särskild behörighet och SITHS-kort.

– Landstingen har behov av att följa upp egna vårdenheter, men även privata enheter som ingår i respektive landsting via avtal. Eftersom det idag inte finns någon nationell källa över avtal har Inera valt att under 2015 utveckla en lösning som innebär att landstingen själva rapporterar in vilka enheter som ingår i landstinget och som man vill följa upp, berättar Anders Glennhage.

Lösningen har utformats så att sekretessreglerad information inte utlämnas från de privata enheterna till landstingen, all statistik presenteras med tröskelvärden för att undvika att identiteter röjs.

Lyckat byte av SITHS-certifikat

Under 2015 har SITHS Förvaltningsgrupp tillsammans med SITHS-an slutna organisationer arbetat hårt med att byta ut gamla certifikat på SITHS-kort. Gamla certifikat, som utfärdats med SITHS CA v3, upphörde att gälla den 28 november 2015 och behövde därför ersättas med SITHS CA v1.

Konsekvensen – om utbytet inte skedde i tid – skulle bli att personer med gamla certifikat inte skulle kunna använda sitt SITHS-kort för elektronisk identifiering efter den 28 november. Totalt var det ungefär 220 000 kort och certifikat som skulle bytas ut. Drygt 125 000 användare skulle byta sitt certifikat och resten behövde få ett helt nytt SITHS-kort.

Förberedelser och planering

Hösten 2013 påbörjades förberedelserna inför bytet av kort och certifikat. Samtliga SITHS-an slutna organisationer informerades, ny funktionalitet för att underlätta utbytet planerades, och många organisationer började planera för hur deras eget utbyte skulle gå till. Trots att förberedelserna startade i god tid, var det inte förrän vid halvårsskiftet 2015 som arbetet kom igång på allvar.

Ny funktionalitet som underlättade

För att underlätta utbytet av kort och certifikat lanserade SITHS Förvaltningsgrupp i november 2014 ny funktionalitet i SITHS Admin, som gjorde det möjligt att ta reda på vilka kort och certifikat som behövde bytas inom respektive organisation. I maj 2015 kom ytterligare funktionalitet som gjorde det möjligt att utfärda nya certifikat till befintliga kort till många personer samtidigt.

– Den nya funktionaliteten uppskattades mycket av verksamheterna som skulle arbeta med utbytet, berättar Kerstin Arvedson, tjänsteansvarig för SITHS. De upplevde att verktyget var enkelt att använda och underlättade arbetet med utbytet.

Utbyte av certifikat – tillhör också en vardag

Trots att det var enormt många kort och certifikat som skulle bytas på en gång, så tillhör utbyte av kort certifikat den vanliga rutinen, som är ett löpande arbete för SITHS. Ett SITHS-kort och SITHS-certifikat är som regel giltigt i fem år, och ska av säkerhet- och kvalitetsskäl alltid bytas efter denna tid. Det som krånglade till det denna gång, var

att själva korten var giltiga längre än själva SITHS CA v3 certifikaten, som hade en kortare livslängd än normalt. Detta medförde att hanteringen av antal byten blev större och mer komplex än vad det vanligtvis är.

– Att något sådant händer igen måste vi undvika, säger Kerstin Arvedson. Det var en stor påfrestning för alla berörda – anslutna organisationer, SITHS Förvaltning och Nationell kundservice.

Resultat över förväntan

Trots att de flesta organisationerna kom igång relativt sent med sitt utbyte, blev resultatet över förväntan. Efter ”den stora dagen” var det hur lugnt som helst. I stort sett fungerade allt som vanligt för användarna. Fantastiskt roligt! Och vi vill återigen tacka alla SITHS-an slutna organisationer för ett mycket bra arbete.

– Gott samarbete, anpassat IT-stöd, samt tydlig och kontinuerlig kommunikation, gjorde att vi nådde ett lyckat resultat, säger Kerstin Arvedson. Det är vi jätteglada för!

Ineras tjänster öppna för kommersiella företag

Inera har tagit nästa steg i e-hälsoarbetet och erbjuder sina tjänster till kommersiella företag på öppna marknaden. Avsikten är att bidra till innovation och utveckling. Möjligheten kommer göra Inera till ett nav för hela Sveriges vårdinformation, och leda till en positiv utveckling för både patienter och vårdpersonal.

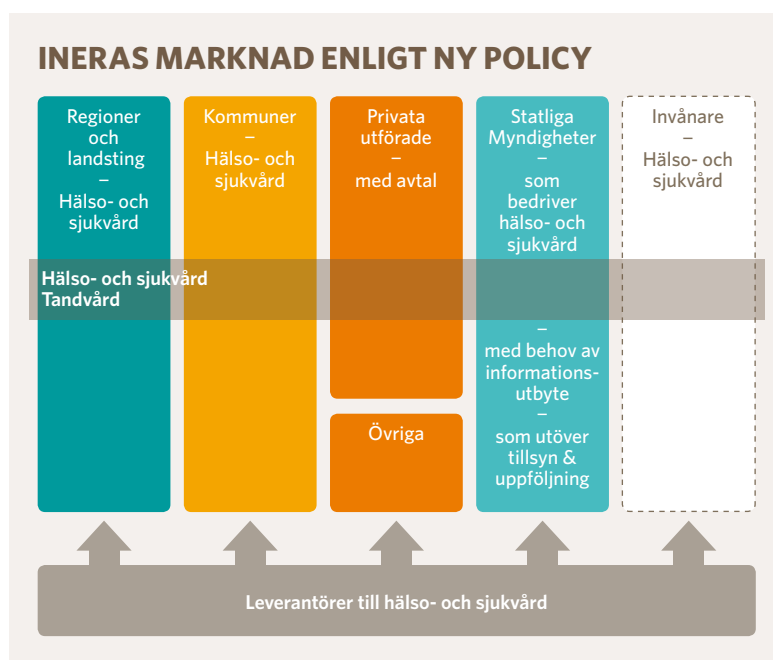
Hittills har i stort sett bara Ineras ägare, landsting och regioner, haft möjlighet att köpa tjänster från Inera. Men efter en juridisk utredning fattade Ineras styrelse beslutet att anslutning till exempelvis tjänsteplattformen, eller andra av Ineras tjänster, också ska kunna erbjudas direkt till kommersiella företag.

Syftet är att stimulera utvecklingen inom e-hälsa, så att marknadsaktörer kan använda Ineras tjänster för att ta fram nya, innovativa applikationer och funktioner för patienter och invånare eller medarbetare i vård och omsorg.

Förhoppningen är att marknaden ska bidra till att utbudet av tjänster ökar snabbare, så att patienter får större möjligheter till självservice och delaktighet i vården, och vårdpersonal får effektiva verktyg.

Ingen information kommer att släppas ut från vårdsystemen via tjänsteplattformen om inte de vårdgivare som äger informationen har avtalat om detta. Inera kommer dessutom att kräva att få certifiera tjänster som ansluts till plattformen. Allt för att hålla en hög säkerhet och kvalitet i hanteringen av känslig information.

Flera leverantörer erbjuder tjänster till Inera och många av dem ligger långt fram när det gäller innovativa lösningar för vård och omsorg, och både vårdgivare och patienter har stor nytta av att deras tjänster kan utbyta information med alla vårdsystem som anslutits till tjänsteplattformen. De möjligheter som tjänsteplattformen ger är en mycket viktig pusselbit för att öka samverkan mellan det offentliga och privata aktörer på området.

Vården i siffror

Vården i siffror är en webbplats som visar en mängd olika mått och resultat inom svensk hälso- och sjukvård. Det kan till exempel handla om utfallet av en viss typ av behandling, hur lång väntetiden är för att få en viss typ av vård, eller hur många som fått en viss typ av behandling.

HÄLSA OCH SJUKVÅRD I SVERIGE

ÖPPNA JÄMFÖRELSE I VÅRDEN I SIFFROR

Vården i siffror har tagits fram som ett led i satsningen på Nationella Kvalitetsregister. I våra rapporter hittar du sammanställningar inom bland annat stroke, diabetes och hjärtsjukvård. Läs mer i Hälso- och Sjukvårdspolitiken

Här hittar du det som tidigare givits ut i den tryckta rapporten Öppna jämförelser. Genom att samla aktuella och kvalitetsstämmande data från olika källor i ett och samma verktyg kan Vården i siffror underlätta en dialog om kvalitet och förbättringsarbete i vården. Se öppna jämförelsen all kvalitetsdata

Informationen som visas i Vården i siffror hämtas från nationella kvalitetsregister och andra register och databaser som innehåller kvalitativa mått av olika slag. Vården i siffror har sitt ursprung i den tryckta upplagan ”Öppna jämförelser Hälso- och sjukvård”, som nu gjorts om och istället visar all data i digital form.

Nu öppen för alla

Under 2015 har Vården i siffror utökats med ny data, som till exempel hjärtsjukvård, intensivvård, psykiatrisk vård, habilitering, reumatisk sjukvård, väntetider i vården, patientsäkerhet, överlevnad vid cancersjukdomar, minskning av övervikt efter obesitaskirurgi, med mera. Dessutom har ett arbete pågått med att visualisera indikatorer i nationella rapporter som skapar överblick över olika sjukdomsområden.

Ett stort arbete har också gjorts med att öppna upp webbplatsen för allmänheten. Sedan december 2015 är Vården i siffror tillgänglig för alla som är intresserade av hur svensk hälso- och sjukvård utförs och dess resultat. Tidigare krävdes inloggning med SITHS-kort.

Viktig källa som förbättrar vården

Syftet med Vården i siffror är att skapa dialog om resultat och kvalitet mellan och inom olika ledningsnivåer hos vårdgivare. Ökad kvalitet genom förbättringsarbete och mer jämlik vård är önskvärda effekter. Syftet är också att göra hälso- och sjukvårdsstatistik tillgänglig för både invånare och vårdpersonalen, för att ge inspiration och skapa nya kontaktytor för erfarenhetsutbyte. Målet med Vården i siffror, är att webbplatsen ska vara samlingsplatsen för all statistik av mått och resultat i vården.

Nytt projekt för nöjdare kunder

Inera driver internt ett projekt som syftar till att vi ska bli en mer kundanpassad och professionell leverantör av nationella tjänster, projektet Kundfokuserade processer och stödsystem.

Syfte med detta projekt är att ta ett större grepp kring alla led i Ineras affär, och skapa bättre förutsättningar för en effektivare leverans. Målet med projektet är att Inera ska uppfattas som en professionell organisation, som på ett effektivt sätt levererar efterfrågade tjänster. I slutändan ska detta resultera i nöjdare kunder.

– Det är härligt att se all den energi och kreativitet som finns bland alla medarbetare som deltar i projektet, säger Rolf Åström som är projektledare. Utgångspunkten för hela projektet är alla synpunkter vid fått vid landstingsbesök, via ärenden som Nationell kundservice hanterat, och vid andra kontakter vi haft med kund. Detta har gett oss en hyfsat bra bild över vad kunder förväntar sig av oss, och det vill vi leva upp till. Förhoppningen är att Inera ska bli en ännu bättre samarbetspartner, som förenklar vardagen för alla som vill använda, förstå och hantera våra tjänster. Vi kommer inte att vara nöjda, förrän våra kunder är nöjda, lovar Rolf.

Sömlös hantering mellan delområden

Inom projektet Kundfokuserade processer och stödsystem ingår tio delområden, vars uppgifter ska samordnas och koordineras med varandra. Gemensamt för alla delområden är att de styrs mot samma mål – kundens nytta och behov.

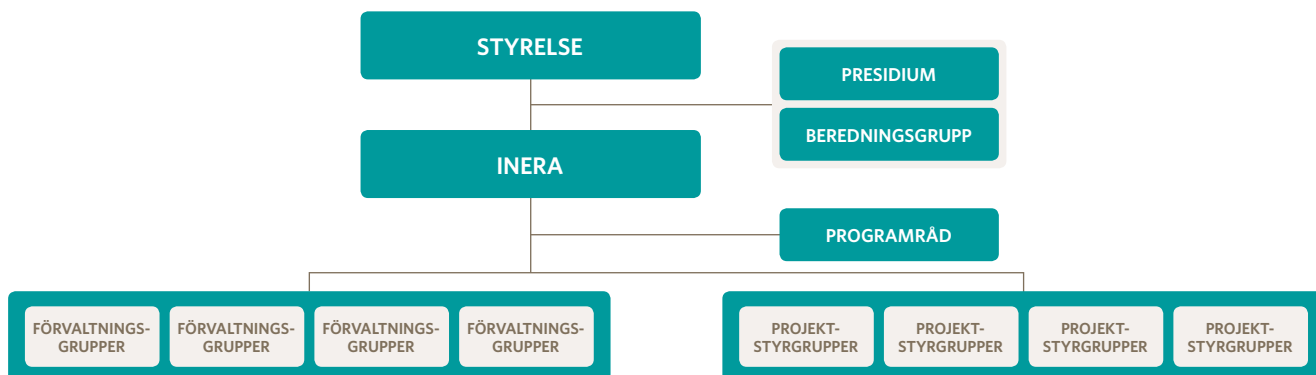
Rolf Åström

Delområden

De delområden projektet omfattar är;

- En ny version av Inera.se. Kund, som ska ta fram interna processer för ett bättre kundmöte.
- Affär, som ska skapa tydlighet kring avtal och prismodeller.
- Processer och roller, där dessa ska beskrivas övergripande.
- Planer, som ska identifiera vilka planer Inera och kunder behöver använda och ta fram.
- Systemintegration, ansvarar för att alla tekniska kopplingar mellan system fungerar.
- Leverans, ska ta fram en leveransprocess som fungerar för våra kunder.
- Support, arbetar med att ta hem all support till Inera och skapa en nationell kundservice.
- Uppföljning, ska se över intern och externt behov av statistik och annan uppföljning.
- Ekonomi, tar fram stödsystem och ska införa e-fakturering.

SVERIGES LANDSTING OCH REGIONER

Ineras kärnkompetens, styrning och ledning

Ineras kärnkompetens utgörs av styrning, ledning och koordinering, samt kravställning och förankring i samverkan med våra ägare och kunder. Viktiga funktioner är även strategisk arkitekturstyrning, kundservice och kommunikationsverksamhet. Beredningsprocessen av ärenden och nya uppdrag via programråd, beredningsgrupp och styrelse är etablerad och fungerar bra.

Styrelsen består av två politiker från respektive hälso- och sjukvårdsregion, en från den styrande majoriteten och en från oppositionen. De beslutar om övergripande planer och strategi för verksamheten. I deras ansvar är att bereda ärenden och få rekommendationer från sina respektive huvudmän i viktiga frågor.

Beredningsgruppen bereder ärenden till styrelsen. De har ansvar för att berätta för och stämma av med sina huvudmän om de prioriteringar som Inera gör.

Programrådet är Ineras kanal mot landsting och regioner för förankring, dialog och samverkan kring de gemensamma, nationella tjänsterna inom e-hälsa.

Programrådet deltar i beredningen av de ärenden och uppdragsförslag som kommer in till Inera och medverkar till att ta fram en verksamhetsplan. Det är sammanhållande för landsting och regioners planer för anslutning till tjänster. De medverkar till att säkerställa deltagande med strategisk verksamhets-, kommunikations- och it-kompetens i förvaltnings- och projektstyrgrupper. Rådet ansvarar för att samverkan sker med ledningsnätverken, det vill säga hälso- och sjukvårdsdirektörer (HSD), informationsdirektörer (ID), IT-direktörer (SLIT), samt ekonomidirektörer och de kommunala chefsnätverken. Programrådet är också rådgivande till beredningsgruppen.

Det är Vd som ansvarar för att Ineras verksamhet sker enligt styrelsens riktlinjer. Till sitt stöd har vd en ledningsgrupp som består av avdelningschefer och enhetschefer.

DET FINNS CIRKA 25 FÖRVALTNINGSGRUPPER med representanter från landsting, regioner, kommuner och privata vårdgivare för tjänsterna hos Inera.

Tjänster och projekt

1177 Vårdguidens e-tjänster

Genom att logga in på 1177 Vårdguidens e-tjänster kan invånare i hela landet kontakta vården, utföra vårdärenden och läsa personlig information om sin vård på ett säkert sätt. Det kan till exempel handla om att boka tid, förnya recept, ta del av provsvar eller annan vårdokumentation och på andra sätt få stöd i sin vårdprocess. Under 2015 har utförda ärenden ökat med 30 procent inom 1177 Vårdguidens e-tjänster.

1177 Vårdguiden på telefon

1177 Vårdguiden på telefon är en nationell tjänst. Om man behöver sjukvårdsrådgivning kan man ringa 1177 dygnet runt, året om, var man än befinner sig i Sverige. 88 procent uppger att de följer råden när de ringer 1177 Vårdguiden på telefon.

Rådgivningsstödet webb

Rådgivningsstödet webb är ett stöd för legitimerad vårdpersonal, framför allt sjuksköterskor, att bedöma vårdbehov. Merparten av landstingen och regionerna använder Rådgivningsstödet webb inom primär- och öppenvården.

1177 Vårdguiden på webben

1177 Vårdguiden på webben är landstingens och regionernas gemensamma tjänst till allmänheten för råd om vård på webb. Webbplatsens innehåll produceras av vårdpersonal och bearbetas både av en nationell redaktion och av regionala redaktioner/redaktörer. 1177.se anpassas automatiskt beroende på var man bor och man kan få nyheter, information och länkar till de e-tjänster som är aktuella i det egna landstinget eller regionen. En av de större händelserna under året är att 1177 Vårdguiden utökades med en helt ny nationell tjänst och plattform, Stöd och behandling. 1177 Vårdguiden har under året fått ett flertal utmärkelser.

Hjälplinjen

Nationella hjälplinjen erbjuder kostnadsfri psykologisk hjälp och vänder sig till människor som är i psykisk kris eller i andra svåra livssituationer. Man kan kontakta Nationella hjälplinjen för egen del eller om man är orolig

för någon närstående. Både den som kontaktar Hjälplinjen och den som svarar är helt anonyma. Hjälplinjen besvarar cirka 13 000 samtal per år. De vanligaste orsakerna till kontakt är i nämnd ordning: relationsproblem, oro för närstående, ångest, depression samt kris och självmord.

Journalen

Sedan 2015 är det Inera som förvaltar och utvecklar Journalen. Tjänsten gör det möjligt för invånarna att läsa journalinformation från hälso- och sjukvården via nätet.

I november genomförde Inera en nationell konferens för att diskutera Journalen via nätet ur olika perspektiv. Omkring 120 personer deltog och deltagarna var företrädare för landsting, regioner och kommuner, vårdprofessioner, myndigheter och leverantörer.

Utvärderingen visade att konferensen om Journalen via nätet var mycket uppskattad, men att man gärna vill ha mer tid för fortsatta diskussioner och Inera planerar därför för fler konferenser under 2016.

Vårdens intyg

20 landsting/regioner har infört Läkarintyg som gör det möjligt för läkare och handläggare att skicka läkarintyg och meddelande elektroniskt mellan hälso- och sjukvården och Försäkringskassan. 20 landsting/regioner har anslutit till nya tjänstekontrakt som gör det möjligt för invånare att själva hantera sina intyg via Mina intyg en e-tjänst som man når via 1177 Vårdguidens e-tjänster. Den riktar sig till invånare där de kan hantera sina läkarintyg. Nu finns möjlighet att hantera två av Transportstyrelsens läkarintyg för högre körkortsbehörighet (Läkarintyg och Läkarintyg diabetes).

I de fall fråga/svar inte stöds av journalsystemet finns tilläggsapplikationen Webcert Fråga/Svar och nu stödjer Webcert även av Transportstyrelsens läkarintyg för högre körkortsbehörighet (Läkarintyg och Läkarintyg diabetes). Arbete pågår för att ge privata vårdgivare möjlighet att hantera intyg i Webcert.

Under året har Statistiktjänsten för ordinerad sjukskrivning lanserats. Det är en webbtjänst som gör det möjligt att följa upp och se samlad statistik för den i läkarintygen ordinerade sjukskrivningen.

Födelseanmälan gör det möjligt för förlossningskliniker att skicka födelseanmälan elektroniskt till Skatteverket och direkt få tillbaka ett personnummer till det nyfödda barnet. Tjugo landsting har infört tjänsten.

Projektet Intygstjänster har under 2015 fortsatt vidareutveckla intygstjänsterna. Inera AB fick i uppdrag från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) att fortsätta det nationella utvecklingsarbete som påbörjades i projektet Intygstjänster 2013 genom att under åren 2014-2015 uppfylla samtliga delmål under sjukskrivningsmiljardens villkor 5 ”Utökad elektroniskt informationsbyte” samt tilläggsuppdraget ”Fördjupade medicinska utredningar”.

STÖD OCH BEHANDLING

Tjänsten Stöd och behandling är en av 1177 Vårdguidens e-tjänster som möjliggör för landsting, regioner, kommuner och privata vårdgivare med vårdavtal att erbjuda invånare stöd- och behandlingsprogram via nätet. Några olika tillstånd som det finns program för är exempelvis ångest, depression och smärta. I tjänsten Stöd och behandling finns också ett elektroniskt verktyg för att kunna specialdesigna olika typer av stöd- och behandlingsprogram utifrån de behov den aktuella målgruppen har. Införandet pågår för fullt och i början av mars var 150 vårdenheter anslutna.

UMO

UMO.se är en nationell ungdomsmottagning på nätet där unga mellan 13 och 25 år kan hitta relevant, aktuell och kvalitetssäkrad information om sex, hälsa och relationer. På UMO.se finns texter, filmer, animationer, tester och illustrationer som ger unga kunskap och möjlighet att reflektera kring olika frågor som rör sex, hälsa och relationer. Förhoppningen är att unga på så vis får verktyg för att fatta egna väl grundade beslut som rör viktiga frågor i deras liv. Kännedomen i målgruppen är 79 procent och under året har webben helt anpassats för mobilen.

E-blanketttjänsten

E-blanketttjänsten är anpassade blanketter som berör olika verksamhetsområden, framför allt inom kommunal förvaltning. Under 2015 påbörjades arbetet med att modernisera e-blanketttjänsten. Formulären får nytt modernt

utseende, men med samma innehåll som de nuvarande PDF-blanketterna, de får ett nytt tillgänglighetsanpassat format, kommer att kunna fyllas i på skärmen och sedan skrivas ut. Alla blanketter kommer även som PDF-er.

Samtliga gränssnitt är responsiva och anpassar utseendet utefter besökarens typ av enhet. Det innebär exempelvis att formulären fungerar lika bra i mobiltelefon eller läsplatta som i dator.

Eira och Socialtjänstbiblioteket

Via landstingssamarbetet Eira, får vårdens personal tillgång till internationella forskningsresultat via ett stort antal e-tidskrifter. De gemensamma licensavtalen omfattar all vårdpersonal i landets 21 landsting och regioner men ger även privata vårdgivare med landstingavtal rätt till åtkomst. Under året infördes bland annat proxy åtkomst till Eira Discovery för privata vårdföretag.

Från årsskiftet 2015/2016 erbjuder Inera inte längre Socialtjänstbiblioteket och från och med januari 2016 släcktes www.socialtjanstbiblioteket.se ned.

eKlient

En viktig del av arbetet med eKlient är att tillsammans med landsting och regioner ta fram standarder och sätta livscykelplaner för hur länge viktiga IT-komponenter ska användas. Detta underlättar både för till exempelvis landstingen och för samarbetsparter, som får en norm att förhålla sig till vid utveckling och framtagning av nya system och tjänster. Det underlättar också för andra nationella projekt, som får en samlad bild över hur till exempel landstingens IT-miljöer utvecklas över tid.

Elektronisk remiss

Elektronisk remiss skapar grunden för elektroniskt utbyte av remisser mellan vårdgivare inom det egna landstinget/regionen samt utanför det egna landstinget/regionen. Det finns ännu ingen som använder Elektronisk remiss via den nationella tjänsteplattformen, men planering pågår inför det första införandet.

Man har under året tagit fram en lösning för hantering av bilagor samt en informationsspecifikation för utbud.

Hjälpmedelstjänsten

Under 2015 togs all funktionalitet i drift för Hjälpmedelstjänsten. Hjälpmedelsleverantörer registrerar sina produkter, och information om dessa i tjänsten som hanterar en del av det totala utbudet i Nationell katalog för produkter och avtal som omfattar 660 000 artiklar, varav 260 000 är ISO-klassificerade hjälpmedel.

En planerad uppdatering i slutet av 2015 med förbättringar för tjänsten är framflyttad till början av 2016.

Infektionsverktyget

Syftet med Infektionsverktyget är att förebygga vårdrelaterade infektioner, förbättra följsamhet till behandlingsrekommendationer samt att minska bruket av bredspektrumantibiotika. Via Infektionsverktygets rapportverktyg kan man ta fram rapporter över vårdrelaterade infektioner, antibiotikaordinationer, koppling till riskfaktorer etc. inom enskilda organisationer. Denna återkoppling hjälper verksamheten att själv identifiera problem, och ger ett bra underlag att använda i det lokala förbättringsarbetet.

Under året har förbättringar gjorts i systemet samt anpassningar påbörjats av Infektionsverktyget till Primärvården. Flytt har skett av IT-driften till Inera.

Nationell patientöversikt

Nationell patientöversikt gör det möjligt för behörig vårdpersonal att med patientens samtycke ta del av journalinformation som registrerats hos andra landsting, kommuner eller privata vårdgivare.

Nationell patientöversikt fick i december ett nytt utseende och några nya funktioner som en vy för kalendern, möjlighet att sortera informationen samt möjlighet att ta del av läkemedelsinformation och vaccinationer. Den stora utvecklingen under året skedde i den teknik för hur information från journalerna hämtas till Nationell patientöversikt och möjligheterna för vårdgivare att dela med sig av vårdsystem.

Nitha

Nitha är ett nationellt IT-stöd för händelseanalys. Nitha består av en operativ del där analysledare och experter registrerar och utför analyser av skador inom vården enligt en systematiserad metod. Nitha består också av en kunskapsbank, där vårdpersonal kan ta del av avslutade analysrapporter och ta lärdom av dessa erfarenheter. En händelseanalys är en systematisk metod som ska ge svar på frågan vad som hände, varför det hände och hur vården ska arbeta för att händelsen inte ska upprepas igen.

Några få vårdgivare står för en stor del av överförda analyser till Nitha. Totalt överförda analyser till Nitha Kunskapsbank var i slutet av 2015 cirka 800 stycken.

Pascal

Pascal är en applikation för vårdpersonal att förskriva och beställa läkemedel och handelsvaror för patienter som får sina mediciner fördelade i påsar (dospatienter). Vid årets uppdatering infördes nya funktioner som sammantaget ger en bättre tjänst. Valet av funktioner har tagits fram tillsammans med, och utifrån de behov som, vård och omsorg har. Möjligheten att kunna se vilka läkemedel som ändrats för patienten är extra viktig för sjuksköterskor inom den kommunala vården. Tidigare har sjuksköterskan behövt kontrollera utifrån dosreceptet och jämföra datum och tider för att upptäcka om en förändring skett. En annan viktig funktion är att användarna av Pascal har möjlighet att nå läkemedelsförteckningen för alla patienter, inte bara dospatienter.

Rikshandboken i barnhälsovård

Rikshandboken är en webbplats som innehåller aktuell och kvalitetssäkrad kunskap om små barns hälsa och utveckling samt metoder och riktlinjer för barnhälsovårdens verksamhet. En viktig förutsättning för att nå jämlik och rättvis barnhälsovård är att barnhälsovårdsprogrammet följs och att Rikshandboken används.

Årsskiftet 2015/2016 flyttade förvaltningsuppdraget av Rikshandboken i barnhälsovård tillbaka till Inera efter några år hos Stockholms läns landsting.

Svenska informationstjänster för läkemedel (Sil)

Sil är en tjänst med kvalitetssäkrad läkemedelsinformation. Information om dosering och iordningsställandet av läkemedel till barn har inkluderats från ePed som tas fram på Astrid Lindgrens Barnsjukhus, Karolinska Universitetssjukhuset i Solna. Via Sil tillhandahålls läkemedelsinstruktioner och tjänster för rimlighetskontroller för barndoseringar.

Svenska biobanksregistret

Genom att samla översiktlig information om prover i ett gemensamt system, blir det enklare att genomföra samtyckesbegränsningar och söka efter prover som kan vara till nytta för forskning. I skrivande stund är det 17 av 26 vårdgivare som har anslutit sina patologiesystem till Svenska biobanksregistret, SBR. Sedan starten har 1,3 miljoner prov blivit överförda till registret. Under året har tjänsten genomfört en uppdatering av säkerheten i systemet, nytt gränssnitt har kommit på plats och en verksamhetsanalys har tagits fram.

Svevac

Vissa landsting använder Svevac som en journalhandling medan andra landsting använder e-tjänsten som ett kvalitetsregister. Svevac har cirka 10 000 användare, det finns cirka 2,3 miljoner personer/patienter som är inlagda i systemet och sammantaget finns cirka 10 miljoner vaccinationer registrerade.

Video- och distansmöten

Video- och distansmöte fyller en viktig funktion när det gäller att effektivisera och underlätta arbetet inom vård- och omsorg. Tack vare den snabba tekniska utvecklingen ökar användningsområdena allt mer. Några av alla dessa användningsområden är ambulanssjukvård, arbetsterapi, barnhjärtoperationer och psykiatri på distans. Videotjänsten genomförde en upphandling som fick för få anmälda och godkända leverantörer. Ett nytt försök kommer genomföras 2016.

Vårdhandboken

Vårdhandboken är ett oundgängligt verktyg för den som snabbt vill få tillgång till uppdaterad kunskap i tillämpad hälso- och sjukvård. Den ger praktiska råd och tillförlitliga metoder. Fler och fler väljer att använda Vårdhandboken som hade drygt 2,6 miljoner besök under 2015. Årsskiftet 2015/2016 flyttade förvaltningsuppdraget av Vårdhandboken tillbaka till Inera efter några år hos Stockholms läns landsting.

Easy

Tjänsten innehåller funktioner för att hantera verksamheters olika roller, regelverk, självdeklarationer samt avvikelser från en given standard/regelverk. Easy visar svart på vitt när ett regelverk inte efterföljs, och förenklar processen att utföra granskningar på ett strukturerat och effektivt sätt.

Identifieringstjänsten SITHS

SITHS är en tjänstlegitimation för både fysisk och elektronisk identifiering. Ett ordinarie SITHS-kort innehåller ett personligt Telia e-leg som visar vem du är, och ett SITHS-certifikat som visar identiteten i din yrkesroll. SITHS-kortet har många användningsområden och är en av de viktigaste grundtjänsterna inom nationell e-hälsa. Under året genomfördes ett stort byte av SITHS-certifikat, som går att läsa mer om i årsrapporten.

Katalogtjänst HSA

HSA är en elektronisk katalog som innehåller kvalitets-säkrade uppgifter om personer, funktioner och enheter i Sveriges kommuner, landsting och privata vårdgivare. Innehållsuppdateringar har genomförts under året, bland annat schemauppdatering. Förberedelser pågår för upphandling av ny teknisk plattform under 2016.

Sjunet

Sjunet är ett kvalitetssäkrat kommunikationsnät framtaget och anpassat för vård och omsorg. Sjunet har en garanterad tillgänglighet och ställs ofta som krav för att sprida verksamhetskritisk information. Under året genomfördes en upphandling för en ny driftleverantör som blev överklagad. Flytt av driftsleverantör har inte kunnat ske under året.

Säkerhetstjänster

Säkerhetstjänster är viktiga för att tillgodose lagliga krav och för att patienter ska känna förtroende för vårdens sätt att hantera patientinformation. Under året har man flyttat driften till ny driftleverantör, etablerat SAMBI – attribut förvaltning, samt genomfört en förstudie om kontexhantering, SSO och mobil autentisering. Ett nytt gränssnitt har tagits fram för spär och logg. Arbetet med att ta fram en nationell PU – tjänst pågår fortsatt även under 2016. Planerad upphandling planeras om och genomförs inom ramavtalsupphandling av applikationsförvaltning.

Tjänsteplattform

Tjänsteplattformen underlättar integrationer genom att vara navet mellan system och tjänster. Hela den IT-arkitektur som utgår från den nationella tjänsteplattformen prövades med stor framgång när en ny version av Nationell patientöversikt utvecklades under 2015. All information till patientöversikten går via Ineras tjänsteplattform. Samma anslutningar används även för e-tjänsten Journalen, som visar upp samlad journalinformation till patienter. En enda anslutning kan alltså användas för flera ändamål. Varje vecka gör Inera cirka 60 nya anslutningar till tjänsteplattformen. Behovet från vårdgivare att ansluta sina vårdssystem ökar stadigt och totalt rör det sig om tusentals vårdenheter som kommunicerar med varandra via tjänsteplattformen varje dag.

Flerårsöversikt

2015

Intäkter (tkr)

Nettoomsättning	628 124
Övriga intäkter	0
Summa	628 124

Rörelsens kostnader (tkr)

Material och tjänster	-237 477
Övriga externa kostnader	-304 257
Personalkostnader	-84 598
Avskrivningar och övriga kostnader	-1 648
Summa	-627 980

Rörelseresultat	144
------------------------	------------

Räntor, bokslutsdisposition och skatt (tkr)

Ränteintäkt och kostnad	516
Periodiseringsfond	-240
Skatt	-162
Summa	114

Årets resultat	258
-----------------------	------------

Balansomslutning (tkr)	399 849
Soliditet	7 %
Antal anställda	121
Sjukfrånvaro	3,1 %

2014   2013   2012   2011

605 759	305 567	429 790	377 841
158	0	1 000	0
605 917	305 567	430 790	377 841

-215 441	-118 342	-163 008	-125 642
-325 845	-120 737	-163 162	-158 471
-63 987	-65 851	-105 459	-92 153
-813	-1 511	-672	-1 452
-606 086	-306 441	-432 300	-377 718

-169	-874	-1511	123
-------------	-------------	--------------	------------

864	1 085	2 709	3 076
0	0	-530	-1 020
-233	-156	-428	-54
631	929	1 750	2 002

462	55	240	2125
------------	-----------	------------	-------------

399 735	264 525	211 232	185 785
7 %	10 %	12 %	14 %
100 st	92 st	153 st	135 st
2,6 %	1,7 %	2,1 %	1,8 %

Styrelse

Inera leds av en styrelse som består av två politiker från respektive hälso- och sjukvårdsregion.

Anders Henriksson (S)
Landstinget i Kalmar län,
ordförande

Marie Morell (M)
Region Östergötland

Martin Andréasson (M)
Västra Götalandsregionen

Jim Aleberg (S)
Västra Götalandsregionen

Anna Fransson (S)
Region Kronoberg

Carl Johan Sonesson (M)
Region Skåne

Daniel Forslund (L)
Stockholms läns landsting

Leif Dahlby (S)
Region Gotland

Fredrik Larsson (M)
Landstinget i Värmland

Marie-Louise
Forsberg-Fransson (S)
Örebro läns landsting

Per Wahlberg (M)
Landstinget Västernorrland

Peter Olofsson (S)
Västerbottens läns
landsting

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Inera AB

Org.nr 556559-4230

Rapport om årsredovisningen

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Inera AB för räkenskapsåret 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Inera ABs finansiella ställning per den 2015-12-31 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Inera AB för räkenskapsåret 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Jag tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 12 april 2016

Curt Johansson
Auktoriserad revisor

2016-04-12

Till årsstämman i Inera AB

Organisationsnummer 556559-4230

Granskningsrapport för år 2015

Jag, av årsstämman utsedd lekmannarevisor, har granskat Inera AB:s verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorn ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt årsstämmans uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet samt utifrån bolagsordning och av årsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

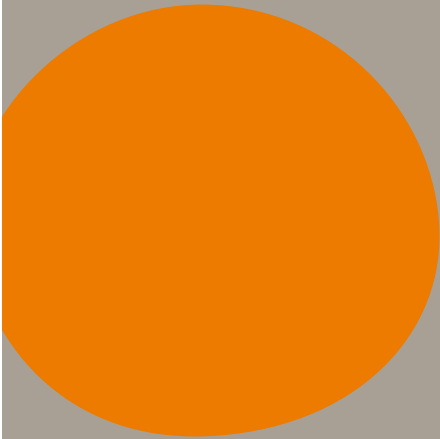
Jag bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Växjö 12 april 2016

Roland Gustbée

Formgivning: Kärnhuset

Fotografer: Cecilia Phil (sid. 4, 7, 24), Anders Ekmark (sid. 9), Fredrik Persson (sid. 10),
Ulrika Zwenger (sid. 10), Marie Andersson (sid. 12), Johan Olsson (sid. 12), Peter Nordahl (sid. 16)

Inera AB
Box 17703
118 93 Stockholm

www.inera.se
info@inera.se

KSAU § 100/17

Erbjudande om delägarskap i Inera

KS2017.0170

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-04-19	100/17
2 Kommunstyrelsen	2017-05-02	99/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

1. att av SKL Företag AB förvärva 5 (fem) aktier i Inera AB för en köpeskilling om 42 500 kronor, i enlighet med aktieöverlåtelseavtalet.
2. att godkänna i ärendet redovisat aktieägaravtal och att inträda som part i aktieägaravtalet genom redovisat anslutningsavtal.

Bakgrund

Den nya bolagskonstruktionen kommer att digitaliseringsmässigt innebära å ena sidan en starkare koppling mellan kommuner och landsting/regioner, å den andra att Skövde kommun lättare kan ta del av nationella initiativ och tjänster på området.

Företaget Inera AB bildades 1999 och har hittills ägts gemensamt av alla landsting och regioner och verksamheten har varit inriktad på utveckling av e-hälsa. Verksamheten riktar sig till både invånare och medarbetare inom vård och omsorg. Genom bolaget sker samverkan kring gemensamma lösningar, gemensam infrastruktur och stöd för digitalisering. Bland de gemensamt utvecklade tjänsterna finns till exempel 1177 Vårdguiden, UMO (Ungdomsmottagning på nätet) och Journal via nätet.

Frågan om ändrat ägande och ändrad verksamhetsinriktning för Inera AB har diskuterats under många år. Inte minst har företrädare för landsting och regioner uttalat sitt stöd för en förändring som innebär att verksamheten breddas och även omfattar kommunerna samt ger en närmare anknytning till SKL:s arbete med verksamhetsutveckling. Efter en omfattande förankrings- och beslutsprocess beslutade styrelsen för SKL den 7 oktober 2016 att godkänna att SKL Företag AB förvärvar merparten av aktierna i Inera AB. Samtliga landsting och regioner har sedan dess fattat beslut om att sälja 145 av sina 150 aktier i Inera AB. Efter den formella tillträdesdagen

16 mars 2017 kan nu landets kommuner erbjudas att köpa fem aktier vardera och bli delägare på samma villkor som landsting och regioner.

Den ändrade inriktningen för bolaget finns formulerad i aktieägaravtal, bolagsordning och ägardirektiv. Styrningen över bolaget sker genom ägarråd och bolagsstämma. I bolagsstyrelsen finns 15 ledamöter, med politiska företrädare – sex från kommunsidan, sex från landsting/regioner samt tre tjänstemän.

Hittills har Ineras verksamhet alltså varit inriktad på hälso- och sjukvårdsområdet, men genom det breddade ägandet ska bolaget kunna verka inom betydligt fler verksamhetsområden, till exempel skola, omsorg och samhällsbyggnad.

Genom att kommunen blir delägare i företaget, blir det möjligt att köpa tjänster från Inera AB, utan föregående upphandling (genom det så kallade Teckal-undantaget i upphandlingslagstiftningen). Som delägare kan kommunen också vara med och påverka utvecklingen av digitalisering i offentlig sektor. Ett breddat ägande ligger också i linje med SKL:s uppdrag är att främja och stödja samverkan mellan medlemmarna i verksamhetsutveckling genom digitala lösningar.

Handlingar

Erbjudande om delägarskap i Inera

Beslut Inera missiv kommun

Beslutsunderlag till kommunerna

Bilaga 1 - Aktieöverlåtelseavtal

Bilaga 2 - Anslutningsavtal Inera AB

Bilaga 3 - Aktieägaravtal

Bilaga 4 - Bolagsordning

Bilaga 5 - Ägardirektiv

Bilaga 6 - Inera årsrapport 2015

Skickas till

SKL Företag AB (inera@skl.se)

Maria Vaziri, Ekonomichef

Ulf Karlsson, Ordf. Digitaliseringsrådet

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Upphävande av taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att upphäva taxa (antagen av KF 2014-01-27 § 6) för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) har föreslagit MÖS medlemskommuners kommunfullmäktige att upphäva gällande taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter.

MÖS bedömer att den gällande taxan inte behövs längre, eftersom avgifterna numera innefattas i taxan för tillsyn och prövning inom miljöbalkens område och taxan för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen.

Statliga myndigheter som berörs av lagstiftningen arbetar med att ta fram en bättre tillsynsvägledning för kommunerna. När dessa har kommit kan MÖS återkomma med ett nytt förslag till taxa om det behövs.

Handlingar

TU Upphävande av taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter

Protokollsutdrag MÖS Dir § 5 Upphävande av taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter

KF § 6 2014-01-27 Taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter

Skickas till

Miljösamverkan Östra Skaraborg

Sektor styrning och verksamhetsstöd
TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-03-29

Diarienummer: **KS2017.0162-2**

Handläggare: **Anette Nilsson**

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Kommunstyrelsen Skövde kommun   PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 100/17

Upphävande av taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter

KS2017.0162

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-04-19	101/17
2 Kommunstyrelsen	2017-05-02	100/17
3 Kommunfullmäktige	2017-05-22	70/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att upphäva taxa (antagen av KF 2014-01-27 § 6) för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) har föreslagit MÖS medlemskommuners kommunfullmäktige att upphäva gällande taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter.

MÖS bedömer att den gällande taxan inte behövs längre, eftersom avgifterna numera innefattas i taxan för tillsyn och prövning inom miljöbalkens område och taxan för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen.

Statliga myndigheter som berörs av lagstiftningen arbetar med att ta fram en bättre tillsynsvägledning för kommunerna. När dessa har kommit kan MÖS återkomma med ett nytt förslag till taxa om det behövs.

Handlingar

TU Upphävande av taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter

Protokollsutdrag MÖS Dir § 5 Upphävande av taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter

KF § 6 2014-01-27 Taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter

Skickas till
Miljösamverkan Östra Skaraborg

Upphävande av taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter

Beslut

Direktionen föreslår Miljösamverkans medlemskommuners kommunfullmäktige att upphäva gällande taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter.

Redogörelse för ärendet

Kommunfullmäktige i Miljösamverkans medlemskommuner har tidigare antagit var sin taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter som gäller för Miljösamverkans verksamhet. Taxorna gäller från och med 1 mars 2014.

Numera utövar miljönämnden kontroll av nedgrävning av häst och kontroll av andra animaliska biprodukter hos miljöstörande verksamheter enligt miljöbalken. Kontrollen av animaliska biprodukter hos livsmedelsanläggningar utför nämnden i samband med livsmedelskontrollen. Dessa kontroller finansieras av taxan för tillsyn och provning inom miljöbalkens område och taxan för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen.

Den 8 februari föreslog Miljönämnden östra Skaraborg Miljösamverkans direktion att föreslå Miljösamverkans medlemskommuner att upphäva gällande taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter

Skälen för miljönämndens beslut

Miljönämnden bedömer att den gällande taxan för foder och animaliska biprodukter inte behövs längre eftersom avgifterna numera innefattas i taxan för tillsyn och provning inom miljöbalkens område och taxan för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen.

De statliga myndigheter som berörs av denna lagstiftning håller på att ta fram bättre tillsynsvägledning för kommunerna. När dessa har kommit kan Miljösamverkan återkomma med ett helt nytt förslag till taxa om det behövs.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2017-03-10

Miljönämndens beslut MN § 3, 2017-02-08

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige i Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro

KF § 6/14**Taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter**

KS2014.0009

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsen	2014-01-13	8/14
2 Kommunfullmäktige	2014-01-27	6/14

Beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att anta taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter för Miljösamverkan östra Skaraborg att gälla från den 1 mars 2014.
2. Kommunfullmäktige beslutar även att anta retroaktiv taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter för Miljösamverkan östra Skaraborg att gälla för tiden 1 januari till och med den 28 februari 2014.

Besluten tas med stöd av 3 och 6 §§ förordningen om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter (2006:1165).

Yrkande

Torbjörn Bergman (M) redogör för ärendet och yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Bakgrund

Högsta förvaltningsdomstolen har den 12 december 2013 beslutat att undanröja underinstansernas avgöranden i ett mål om Ystad-Österlenregionens miljöförbund kontrollavgift för livsmedelskontroll. Av domskälen framgår att miljöförbundet inte har varit behörigt att fatta beslut om taxan. Högsta förvaltningsdomstolen menar vidare att det krävs grundlagsstöd för att kommunerna ska kunna överlämna föreskriftsrätt enligt 8 kap regeringsformen till annat organ och att sådant saknas.

Direktionen för kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg har den 2 december 2011 beslutat om taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter (Dir § 40) att gälla fr.o.m. 1 januari 2012. Denna taxa utgår från ett förslag från Sveriges Kommuner och Landsting.

Motiv och bedömning

Anledningen till att kommunen behöver anta taxor inom Miljösamverkan östra Skaraborgs verksamhetsområde är att Högsta förvaltningsdomstolen klargjort att kommunalförbundet inte får anta taxor.

Eftersom Miljösamverkan östra Skaraborg bedömer att direktionens beslut den 2 december 2011 inte gäller, behöver varje medlemskommun, så fort som möjligt, besluta om nya taxor, för att miljösamverkan ska kunna ta ut avgifter för 2014 och framåt.

För att kommunalförbundet ska kunna ta ut avgifter för tiden 1 januari 2014 till och med 28 februari 2014, måste det även under denna tid finnas en taxa. Denna taxa blir då retroaktiv.

Det finns ett retroaktivitetsförbud i kommunallagen 2 kap. 3 § och ett undantag till detta förbud. Vi menar att detta undantag är tillämpligt i detta fall, eftersom det finns synnerliga skäl. Skälen är att rättsläget tidigare varit mycket oklart, samt att kommunerna är skyldiga att täcka sina kostnader för kontroll enligt förordningen (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter.

Taxan kan inte anses vara en överraskning för avgiftskollektivet i sin retroaktiva del, då den i allt väsentligt är i enlighet med vad som tillämpats föregående år och sedan tidigare aviserats för den tid taxan avser.

Det är praktiskt att även en kort överbryggningsperiod ha samma taxa som för resten av året, det förändrar inte finansieringen i stort av verksamheten.

De båda taxorna är exakt lika.

Handlingar

Taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter.

Retroaktiv taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter.

Delges

Miljösamverkan östra Skaraborg

[Spara]

KSAU § 101/17

Upphävande av taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter

KS2017.0162

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-04-19	101/17
2 Kommunstyrelsen	2017-05-02	100/17

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att upphäva taxa (antagen av KF 2014-01-27 § 6) för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter.

Bakgrund

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) har föreslagit MÖS medlemskommuners kommunfullmäktige att upphäva gällande taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter.

MÖS bedömer att den gällande taxan inte behövs längre, eftersom avgifterna numera innefattas i taxan för tillsyn och prövning inom miljöbalkens område och taxan för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen.

Statliga myndigheter som berörs av lagstiftningen arbetar med att ta fram en bättre tillsynsvägledning för kommunerna. När dessa har kommit kan MÖS återkomma med ett nytt förslag till taxa om det behövs.

Handlingar

TU Upphävande av taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter

Protokollsutdrag MÖS Dir § 5 Upphävande av taxa för offentlig kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter

KF § 6 2014-01-27 Taxa för offentligt kontroll enligt lagen om foder och animaliska biprodukter

Skickas till
Miljösamverkan Östra Skaraborg

Kommunfullmäktige

Rapporter om gynnande beslut om bistånd som inte verkställts, kvartal 1 2017

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att lägga rapporterna till handlingarna.

Bakgrund

Theres Sahlström (M) ordförande för vård- och omsorgsnämnden redogör för rapporten avseende omvårdnadsverksamheten.

Gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader enligt Socialtjänstlagen 16 kap. § 6 F-h: antal 4

Gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade § 28 F-g: antal 18

Anna Bergman (M) ordförande för socialnämnden redogör för rapporten avseende socialnämndens verksamhet.

Gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader enligt Socialtjänstlagen 16 kap. § 6 F-h: antal 0

Handlingar

Rapporter om gynnande beslut om bistånd som inte verkställts, kvartal 1 2017

Kvartalsrapport IVO sektor socialtjänst Q1 2017

Statistikrapport IVO sektor socialtjänst Q1 2017

Kvartalsrapport IVO sektor vård och omsorg Q1 2017

Skickas till

Vård- och omsorgsnämnden

Socialnämnden

Sektor styrning och verksamhetsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-04-26

Diarienummer: KS2017.0031-3

Handläggare: Anette Nilsson

Sektor styrning och verksamhetsstöd

Anette Nilsson

Rapportering enligt Socialtjänstlagen 16 kap. § 6 f – h och enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) § 28 f – g, 2017 kvartal 1.

Rapportering av gynnande biståndsbeslut enligt 4 kapitlet 1 § socialtjänstlagen och enligt LSS som ej verkställts inom tre månader från dagen för beslutet. Rapporten gäller även beslut som inte verkställts på nytt efter det att verkställigheten avbrutits. (Statistikrapport till kommunfullmäktige).

Period: 2017-01-01—2017-03-31

	Antal	
Gynnande beslut som ej verkställts inom tre månader enligt Sol	4	
Typ av beslut:		Antal dagar från beslut:
särskilt boende	4*	269, 255, 148, 130
Kvinnor	2	
Män	2	

*Av dessa har två beslut verkställts under perioden.

	Antal	
Gynnande beslut som ej verkställts inom tre månader enligt LSS	18	
Typ av beslut:		Antal dagar från beslut:
Kontaktperson, avbrott	4	304, 303, 211, 181
Korttidsvistelse	6	677, 577, 486, 260, 242, 221
Bostad med särskild service	6	424, 273, 303, 395, 303, 181
Daglig verksamhet	2	288, 211
Kvinnor	11	
Män	7	

Kvartalsrapport

Förvaltningsval och rapportörsuppgifter

Uppgifter om rapportören

Förnamn	Jessica
Efternamn	Källvik
Telefon	0500-497780
E-postadress	jesscia.kallvik@skovde.se

Val av förvaltning och verksamhetsområden

Förvaltning	Socialförvaltningen Skövde
-------------	----------------------------

Nämndens rapport

Rapporteringen avser följande kvartal

Val av år och kvartal	2017
Val av år och kvartal	1/1-31/3

Finns gynnande beslut som inte verkställts inom 3 månader från beslutsdatum?

SoL ÄO, äldreomsorg	☐ Ja ☒ Nej
SoL OF, omsorg om personer med funktionsnedsättning	☐ Ja ☒ Nej
SoL IFO, individ- och familjeomsorg	☐ Ja ☒ Nej
LSS OF, omsorg om personer med funktionsnedsättning	☐ Ja ☒ Nej

Finns avbrott i verkställighet där biståndet inte åter verkställts inom 3 månader från datum för avbrott?

SoL ÄO, äldreomsorg	☐ Ja ☒ Nej
SoL OF, omsorg om personer med funktionsnedsättning	☐ Ja ☒ Nej
SoL IFO, individ- och familjeomsorg	☐ Ja ☒ Nej
LSS OF, omsorg om personer med funktionsnedsättning	☐ Ja ☒ Nej

Personuppgiftslagen

Jag har granskat ovanstående uppgifter och bekräftar att dessa är riktiga. Jag samtycker samtidigt till automatiserad behandling av lämnade uppgifter enligt [personuppgiftslagen \(1998:204\)](#), PuL.

Blankettinformation

Nummer
1492064682318

Inskickat
2017-04-13 08:29:32

Signering

Datum

Namnförtydligande

Underskrift

Statistikrapport, 2017 kvartal 1

Rapporteringskyldighet enligt 16 kap, 6 § F-H, Socialtjänstlagen

Gynnande beslut enligt Socialtjänstlagen som ej verkställts inom tre månader från dagen för beslutet skall rapporteras enligt 16 kap 6 § F-H SoL. Rapporteringen gäller även beslut som ej verkställts på nytt efter att verkställighet avbrutits. Rapporteringen sker till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

För första kvartalet 2017 har Sektor Socialtjänst inga beslut om bistånd som icke är verkställda, således har inte något individärende rapporterats.

Jessica Källvik
Mottagningssekreterare

Sektor Socialtjänst
Försörjningsstödsenheten

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum: 2017-01-03

Diarienummer: KS2017.0005-5

Handläggare: Karin Grunselius

Kommunfullmäktige

Anmälningssärenden kommunfullmäktige 22 maj 2017

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna nedanstående handling som anmäld.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har beslutat i nedanstående ärende. Kommunstyrelsens beslut anmäls till kommunfullmäktige.

Handlingar

Anmälningssärenden kommunfullmäktige 22 maj 2017

Beslut KS, 2017-04-10, Ärende 60/17, Svar på medborgarförslag om hundrastgård vid Boulognerskogen

Skickas till

Karin Grunselius

Kommunstyrelsen Skövde kommun PROTOKOLLSUTDRAG

KS § 60/17

Svar på medborgarförslag om hundrastgård vid Boulognerskogen

KS2016.0433

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2017-03-22	55/17
2 Kommunstyrelsen	2017-04-10	60/17

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att avslå medborgarförslaget.

Yrkanden

Leif Walterum (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Robert Ciabatti (S) yrkar bifall till medborgarförslaget.

Beslutsgång

Ordförande ställer yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Reservation

Robert Ciabatti (S) reserverar sig mot beslutet.

Bakgrund

Oscar Hagström har i ett medborgarförslag kommit med önskemålet om att tillskapa en hundrastgård i Boulognerskogen. Behovet skulle enligt Oscar ha ökat i samband med att badsjön ställdes i ordning och det därmed infördes restriktioner för hundar att vistas i området.

Det förekommer regelbundet önskemål om nya hundrastgårdar på olika platser i Skövde. Dessa värderas och prövas mot det bedömda behovet och tillgängliga ekonomiska resurser. Just Boulognerskogen har inte tidigare lyfts fram, och nämns inte heller i Gestaltningprogrammet efter vilket utvecklingen av parken sker. I takt med att Östermalm förtätas kan det däremot i framtiden bli aktuellt med en hundrastgård på en annan plats i stadsdelen.

Kommunstyrelsen föreslås mot ovanstående bakgrund besluta att avslå medborgarförslaget med hänvisning till att behovet inte bedöms vara så stort att det motiverar avsteg från Gestaltningprogrammet för Boulognerskogen.

Handlingar

TU Svar på medborgarförslag om hundrastgård vid Boulognerskogen

Förslag till beslut från SSB. Medborgarförslag om hundrastgårdar vid Boulognerparken

Medborgarförslag om hundrastgård vid boulognerparken

Skickas till

Medborgarförslagsställaren

Sektor samhällsbyggnad

Denna behandling har inget tillhörande dokument